

УКРАЇНА
ГОРОДНЯНСЬКА МІСЬКА РАДА
РІШЕННЯ

(сорок п'ята сесія восьмого скликання)

від 04 серпня 2026 року
м. Городня

Про затвердження Звіту про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування та затвердження Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019–2027 роки в новій редакції

Розглянувши проекти Звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та Плану заходів з її реалізації, відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики» (із змінами), «Про стратегічну екологічну оцінку», згідно з Методичними рекомендаціями щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України №265 від 21.12.2022 року (зі змінами), враховуючи рекомендації постійної комісії Городнянської міської ради з питань бюджету, планування, фінансів, соціально-економічного розвитку, законності та правопорядку, керуючись ст.26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

В И Р І Ш И Л А :

1. Затвердити Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та Плану заходів з її реалізації (Додаток 1)
2. Затвердити Стратегію сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та План заходів з її реалізації в новій редакції (Додаток 2)
3. Виконавчим органам Городнянської міської ради при розробці програмних документів керуватися Стратегією сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та Плану заходів з її реалізації;
4. Відділам, структурним підрозділам, підприємствам, установам та організаціям Городнянської міської ради, враховувати основні положення Стратегії при розробці міського бюджету, планів розвитку та щорічних

програм.

5. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань бюджету, планування, фінансів, соціально-економічного розвитку, законності та правопорядку

Міський голова

Андрій БОГДАН

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ГОРОДНЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2019-2027 РОКИ

Стратегія розроблена в рамках програми «Підтримка реформи місцевого самоврядування - впровадження партисипативної моделі стратегічного планування в громадах Північної, Центральної та Західної України»

*Проект співфінансовано в рамках співпраці у сфері розвитку «Польська допомога»
Міністерства закордонних справ Республіки Польща*

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ГРОМАДИ	5
ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ІЗ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	29
SWOT-АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА МІСЬКОЇ ГРОМАДИ	34
БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ	38
ОБГРУНТУВАННЯ СИСТЕМИ ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ СТРАТЕГІЇ.....	39
ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАТЕГІЇ	43
УЗГОДЖЕНІСТЬ З ДЕРЖАВНОЮ ТА РЕГІОНАЛЬНОЮ СТРАТЕГІЯМИ РОЗВИТКУ	47
ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ЗАВДАНЬ	48
СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ ТА МОНІТОРИНГУ СТРАТЕГІЇ. ЗАСАДИ ЇЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ	48
ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ НА КОРОТКО- ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ	50

ВСТУП

Стратегія сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 була розроблена в рамках програми «Підтримка реформи місцевого самоврядування - впровадження партисипативної моделі стратегічного планування в громадах Північної, Центральної та Західної України».

Цей документ слід трактувати як головну програму розвитку громади, котра визначає пріоритети та напрямки розвитку. Діяльність у визначених напрямках повинна здійснюватися із широким залученням різних партнерів – публічних, комерційних, соціальних.

Розроблення стратегії припало на дуже важливий для українських органів місцевого самоврядування час, коли реформа децентралізації знаходиться у своїй чи не найбільш активній фазі: новоутворені громади переймають цілий ряд компетенцій від державних інституцій, проходить реорганізація функціонування різних сфер діяльності громад через призму зміни принципів надання публічних послуг, місцеві спільноти мають можливість спостерігати перші ефекти роботи нових органів самоврядування.

Природно, основний стратегічний документ громади гармонізовано з пріоритетами і цілями аналогічних документів вищого територіального (регіонального та національного) рівня.

У випадку Городнянської МТГ, ситуація додатково ускладнювалась також тим, що в процесі опрацювання Стратегії розвитку громада знаходилась в активній фазі формування нового адміністративно-територіального поділу, яка, окрім іншого, може передбачати розширення громади за рахунок сусідніх територіальних громад. Також, узгодження Стратегії з аналогічними документами обласного та державного рівня здійснювалось на підставі діючих на цих рівнях термінів стратегічного планування, які завершуються у 2020 році – в цьому ж році повинні бути розробленими прийнятими стратегічні документи на наступний період. Описані аспекти вказують на те, що в майбутньому Стратегія сталого розвитку громади потребуватиме оновлення діючого документу із врахуванням обставин, що змінилися.

Процес розроблення Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 рр. здійснювався із застосуванням партисипативних методів з максимально можливим широким залученням різних місцевих груп інтересів, у тому числі:

- проведення поглибленого соціологічного дослідження;
- залучення до роботи над стратегічним документом широкого представництва місцевого середовища – стратегічні сесії за участю представників влади, громадськості та бізнесу;
- широке громадське обговорення з акцентом на співпраці.

Такий підхід повинен в майбутньому слугувати гарантією більшої участі мешканців у вирішенні питань, пов'язаних з місцевим розвитком.

Виконання завдань, окреслених в Стратегії вимагатиме тісної співпраці всіх зацікавлених сторін, яка з плином часу буде мати шанс переродитись у співвідповідальність і лише потім, як наслідок, сформує реальне підґрунтя для спільного прийняття рішень.

У документі робиться наголос на сталий розвиток громади, який передбачає інтеграцію екологічної, економічної та соціально-культурної складових. Наслідком такого підходу має стати зростання якості життя мешканців із закладенням перспектив сталості такого росту.

Стратегія розроблялася на підставі опрацювань діючого документу Робочою групою зі стратегічного планування, сформованою розпорядженням Голови громади.

До складу робочої групи увійшли представники органу місцевого самоврядування, працівники апарату ради, представники місцевих закладів освіти, культури, соціальної допомоги, охорони здоров'я, репрезентанти бізнес-середовища, громадського сектору та лідери громадської думки. У роботі окремих засідань Робочої групи також приймали участь представники регіональних та загальнонаціональних громадських організацій. Організовували роботу та надавали методологічну і методичну підтримку Робочій групі Войцех Одзімек (Краків, Польща) та Назар Глинський – експерти Фонду Розвитку Місцевої Демократії (FRDL). Робота, пов'язана із розробленням Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 рр. передбачала такі дії:

- опрацювання діагнозу стану соціально-економічного розвитку громади,
- проведення аналізу чинників зовнішнього і внутрішнього середовища (SWOT-аналіз),
- ідентифікацію бачення майбутнього розвитку громади на стратегічну перспективу,
- визначення стратегічних та операційних цілей Стратегії,
- окреслення показників впливу та результатів імплементації Стратегії,
- визначення контурів взаємозв'язків між Стратегією розвитку громади з іншими стратегічними документами,
- ідентифікацію потенціальних зовнішніх джерел фінансування завдань Стратегії,
- опрацювання системи втілення та моніторингу реалізації Стратегії разом із визначенням підходу до актуалізації документу,
- розроблення детального плану дій в межах короткострокової перспективи.

Організатори щиро вдячні усім учасникам плідних зустрічей Робочої групи за потрачений час, взяту на себе відповідальність у громадських справах та змістовну участь у процесі розроблення Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 рр.

ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ГРОМАДИ

Загальні дані

Городнянська міська територіальна громада розташована на півночі Чернігівської області та займає площу 1234,898 км². Входить до складу Чернігівського району. Місто Городня розміщене за 56 км від Чернігова, за 200 км від Києва.

Городнянської міська територіальна громада була створена 4 вересня 2017 року рішенням п'ятнадцятої сесії сьомого скликання Городнянської міської ради шляхом добровільного об'єднання територіальних громад. Відповідно до перспективного плану формування територій громад Чернігівської області затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 травня 2020 р. № 564-р та згідно рішення першої сесії восьмого скликання від 10.12.2020 року до Городнянської міської ради приєднано ще 7 сільських рад (Андріївська, Ваганицька, Деревинська, Ільмівська, Лемешівська, Переписька та Хоробицька). Таким чином, після остаточного об'єднання, до складу громади входить 1 місто, та 60 сіл та селищ, що утворюють 16 старостинських округів, у яких проживає 19841 особа. Найбільший населений пункт – м. Городня, у якому проживає 11557 осіб. Найменший населений пункт – селище Рубіж.

За адміністративно-територіальним устроєм Городнянська міська територіальна громада входить до Чернігівського району Чернігівської області. На півночі громада межує одночасно з двома країнами, які здійснили збройну агресію проти нашої держави – російською Федерацією та республікою білорусь. З півдня межує з Тупичівською та Седнівською територіальною громадою. На заході знаходиться Добрянська та Ріпкинська громада, а зі сходу має спільну межу зі Сновською міською територіальною громадою.

Через Городнянську громаду проходить автомобільний шлях регіонального значення/Н-28. Він проходить територією Чернігівської області, через Чернігів - Городню - Сеньківку. До повномасштабного вторгнення російської федерації, даний автомобільний шлях був важливим транзитним коридором. Також в м. Городня є залізнична станція, однак в контексті подій, що почалися 24.02.2022 р., фактично не використовується, оскільки основними напрямками руху потягів була республіка білорусь та російська федерація. Специфічне географічне розташування громади створює об'єктивні обмеження в питаннях логістики та збуту товарів народного споживання, однак відносна близькість до регіонального центру м. Чернігів та районних центрів Чернігівської області, все ж таки має потенціал до розвитку.

Таблиця 1. Характеристика громади в регіональному контексті

Region	Площа, км ²	Площа громади у % до загальної площі району/області	Населення, осіб	Населення громади у % до населення району/області	Густота населення (осіб/км ²)
Громада	1234,898	12,1/3,87	19841	4,46/2,07	16,07
Чернігівський район	10203,9	32,02	444745	43,58	43,58
Чернігівська область	31865	—	957665	—	30,05

Адміністративним центром громади є м. Городня в якому проживало 11557 жителів. Городня є важливим адміністративним та інфраструктурним центром, що

концентрує основні ресурси та можливості громади. Місто має добре розвинену торговельну, освітню та соціальну інфраструктуру, яка забезпечує мешканців усім необхідним. У місті функціонує мережа магазинів, ринків і закладів харчування, які задовольняють базові потреби населення. Діють підприємства, що спеціалізуються на продажу місцевої продукції, а також регіональні представництва торгівельних мереж.

Соціальна сфера міста представлена закладами охорони здоров'я, що забезпечують первинну, вторинну медичну допомогу, та соціальними службами, які надають підтримку вразливим категоріям населення. Особлива увага приділяється програмам підтримки малозабезпечених верств населення, пенсіонерів та осіб з інвалідністю. Також присутня освітня система, яка в місті представлена дошкільними, загальноосвітніми та позашкільними закладами освіти.

До липня 2020 року Городня була адміністративним центром Городнянського району, який був ліквідований відповідно до Постанови Верховної Ради від 17.07.2020 р. №3650 «Про утворення та ліквідацію районів» і приєднаний до Чернігівського району, Чернігівської області.

Демографічна ситуація

Населення Городнянської міської територіальної громади станом на 1 січня 2024 р. становило 19844 особи. У м. Городня проживало 11557 осіб (табл.2)

Таблиця 2. Населення Городнянської МТГ в розрізі старостинських округів і населених пунктів, на 1 січня 2024 року

Населений пункт	2021	2022	2023	2024	Різниця у к-ті мешканців 2024 р. до 2021 р.
Центр громади					
м. Городня	11930	11710	11240	11557	-373
с. Вокзал-Городня	545	535	636	644	99
с. Ясенівка	93	89	83	82	-11
с. Павло-Іванівське	6	4	5	5	-1
Бутівський старостинський округ					
с. Бутівка	219	208	198	200	-19
с. Здрягівка	101	94	87	86	-15
с. Слобода	42	33	30	27	-15
с. Полісся	253	245	224	225	-28
Старосільський старостинський округ					
с. Старосілля	204	189	171	171	-33
с. Андріївка	102	90	92	97	-5
с. Автуничі	268	260	227	233	-35
Моложавський старостинський округ					
с. Моложава	102	82	76	81	-21
с. Залісся	19	5	6	6	-13
с. Невкля	225	213	199	187	-38
с. Картовецьке	9	7	9	6	-3
с. Лютіж	47	38	31	33	-14
с. Минаївщина	58	39	46	48	-10
с. Перерост	5	3	1	1	-4
с. Студенець	5	3	3	3	-2
с. Черечецьке	26	20	18	18	-8
Дроздовицький старостинський округ					
с. Дроздовиця	271	203	273	274	3

Населений пункт	2021	2022	2023	2024	Різниця у к-ті мешканців 2024 р. до 2021 р.
с. Будище	19	12	14	13	-6
с. Диханівка	35	30	27	26	-11
с. Гніздище	52	47	43	39	-13
с. Горошківка	86	68	58	57	-29
с. Стовпівка	84	67	65	63	-21
Конотопський старостинський округ					
с. Конотоп	309	279	339	336	27
Кузницький старостинський округ					
с. Кузничі	150	148	135	132	-18
с. Зелене	26	22	20	20	-6
с. Альошинське	199	196	160	168	-31
Мощенський старостинський округ					
с. Мощенка	356	351	328	330	-26
с. Гасичівка	37	31	31	31	-6
с. Сутоки	35	25	33	33	-2
с. Сеньківка	130	120	102	108	-22
с. Берилівка	25	20	21	20	-5
Пекурівський старостинський округ					
с. Пекурівка	388	380	337	328	-19
с. Політрудня	125	120	72	70	-60
Лемешівський старостинський округ					
Лемешівка	341	330	303	304	-37
Мальча	6	5	2	3	-3
Рубіж	2	1	1	1	-1
Деревинський старостинський округ					
Деревини	434	428	343	374	-60
Кусії	31	29	25	25	-6
Перепис	263	254	214	222	-41
Солонівський старостинський округ					
Солонівка	268	252	257	256	-12
Смичинський старостинський округ					
Смичин	456	447	406	399	-57
Дібрівне	487	472	418	414	-73
Хотівлянський старостинський округ					
Хотівля	258	252	204	223	-35
Травневе	39	31	35	37	-2
Хрипівський старостинський округ					
Хрипівка	615	606	476	486	-129
Півнівщина	225	222	170	174	-51
Володимирівський старостинський округ					
Володимирівка	287	286	269	269	-18
День-Добрий	17	16	14	14	-3
Ільмівка	243	237	209	214	-29
Ближнє	4	2	3	3	-1
Карпівка	25	21	24	23	-2
Мости	4	1	3	1	-3
Світанок	16	15	14	14	-2
Хоробицький старостинський округ					
Хоробичі	515	509	402	429	-86
Ваганичі	257	255	202	196	-61

Населений пункт	2021	2022	2023	2024	Різниця у к-ті мешканців 2024 р. до 2021 р.
Барабанівське	3	2	1	1	-2
Вершини	6	3	5	4	-2
Городнянська громада	21 388	20 644	19 440	19 844	-1 544

Найбільшими за чисельністю населення серед сільських населених пунктів є с. Вокзал-Городня, с. Хрипівка, с. Дібрівне, с. Смичин. В межах громади сформовано 16 старостинських округів. Чисельність населення у старостинських округах є достатньо нерівномірною. Рівень асиметрії складає 3,18 разів.

Впродовж останніх 4 років динаміка чисельності мешканців населених пунктів, які складають Городнянську громаду, має негативний характер – чисельність їх мешканців спадає, приріст у громаді складає -1544 мешканця.

Цифри зменшення населення по роках досить значні, за 2020-2023 роки в громаді смертність становила 1685 мешканців, а це більше чисельності населення 5 населених пунктів громади (середня кількість мешканців населених пунктів в громаді складає 325 осіб).

Основною причиною зменшення кількості населення у Городнянській міській громаді є суттєве перевищення рівня смертності над рівнем народжуваності (табл.3.)

Таблиця 3. Динаміка природного та міграційного приросту населення у Городнянській МТГ

Показники	2020	2021	2022	2023
Народжені	76	58	74	68
Померлі	417	486	412	370
Природний приріст	-341	-428	-338	-302
Прибулі	-	-	-	-
Вибулі	-	-	-	-
Сальдо міграції				
Загальне збільшення (зменшення)	-341	-428	-338	-302

Серед причин смертності перші місця посіли: хвороби системи кровообігу, онкологія, хвороб органів травлення та коронавірусної інфекції COVID-19, а останні роки – загиблі під час війни. Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні громади.

Демографічна ситуація у громаді змінювалась основним чином під впливом міграційних процесів, викликаних війною – виїзд місцевих мешканців за кордон та поповнення населення громади за рахунок внутрішньо переміщених осіб (ВПО), переважна більшість яких жінки з дітьми. Станом на 01.12.2024 року 166 дітей які зареєстровані у громаді, перебувають закордоном. Важливо, що діти шкільного віку продовжують навчання у місцевих школах у он-лайн форматі, що суттєво підвищує ймовірність їх повернення (разом із сім'ями) в Україну після врегулювання безпекової ситуації.

З початку збройної агресії в реєстрі громади зареєстровано 1132 внутрішньо переміщених осіб. В школах громади навчається 70 дітей ВПО та 14 дітей відвідують садочки. Протягом 2024 року призначено 248 допомог на проживання ВПО. Приріст населення за рахунок внутрішньо переміщених осіб, у випадку їх інтеграції у

громаду, сприятиме її омолодженню, збільшенню частки жіночого населення, але водночас це створює нові виклики для розвитку соціальної інфраструктури громади.

Місцевий економічний потенціал

Громада має аграрно-промислову спеціалізацію. Економічний комплекс представлений здебільшого сільськогосподарським виробництвом, та виробництвом продукції лісозаготівельних та деревопереробних підприємств, що переважно реалізують свою продукцію за межі регіону. Ці підприємства, водночас є основними роботодавцями (окрім комунальних закладів та органів державної/місцевої влади) - ДП «Ліси України», ДП «Городнярайагролісгосп», ПрАТ «Етнопродукт», ПрАТ «Городнянський комбікормовий завод», ТОВ «Городнянське ХПП». За деяким виключенням, практично ці ж підприємства є основними платниками податків до місцевого бюджету серед господарюючих суб'єктів.

Загалом бізнес громади майже 100 відсотково представлений мікро – та малим бізнесом, лише 2 підприємства відносяться до категорії середніх; великі на території громади відсутні взагалі.

Станом на 01.06.2024 року на території громади зареєстровано 1037 суб'єктів господарювання. Основні сектори в яких здійснює свою діяльність бізнес - сільське і лісове господарство, сфера обслуговування, харчова промисловість (переробка с/г продукції, виробництво харчових продуктів), торгівля, та інше.

Таблиця 4. Кількість суб'єктів господарювання Городнянської міської територіальної громади в розрізі років

Звітна дата	РАЗОМ	в тому числі			
		ФОП		юридичні особи	
		Кількість	%	кількість	%
01.01.2020	685	458	67	227	33
01.01.2021	738	469	64	269	36
01.01.2022	801	516	64	285	36
01.01.2023	886	589	66	297	34
01.01.2024	1037	740	71	297	29

Станом на 1 липня 2024 року у територіальній громаді зареєстровано, функціонують і є платниками податків до місцевого бюджету 1037 суб'єктів господарювання. З них 29% або 297 одиниць - це суб'єкти підприємництва - юридичні особи та 740 ФОПів (71%) (табл. 8.1.). Економічним центром громади безумовно є її адміністративний центр – м. Городня, адже понад 73% суб'єктів підприємницької діяльності зареєстровані у місті Городня, решта у інших 60-ти сільських населених пунктах громади.

Варто відмітити, що станом на 01.07.2023 р. в громаді функціонують: великих підприємств – 0; 2 середніх, 295 – мікро – підприємств (табл.5)

Таблиця 5. Класифікація суб'єктів підприємницької діяльності Городнянської МТГ

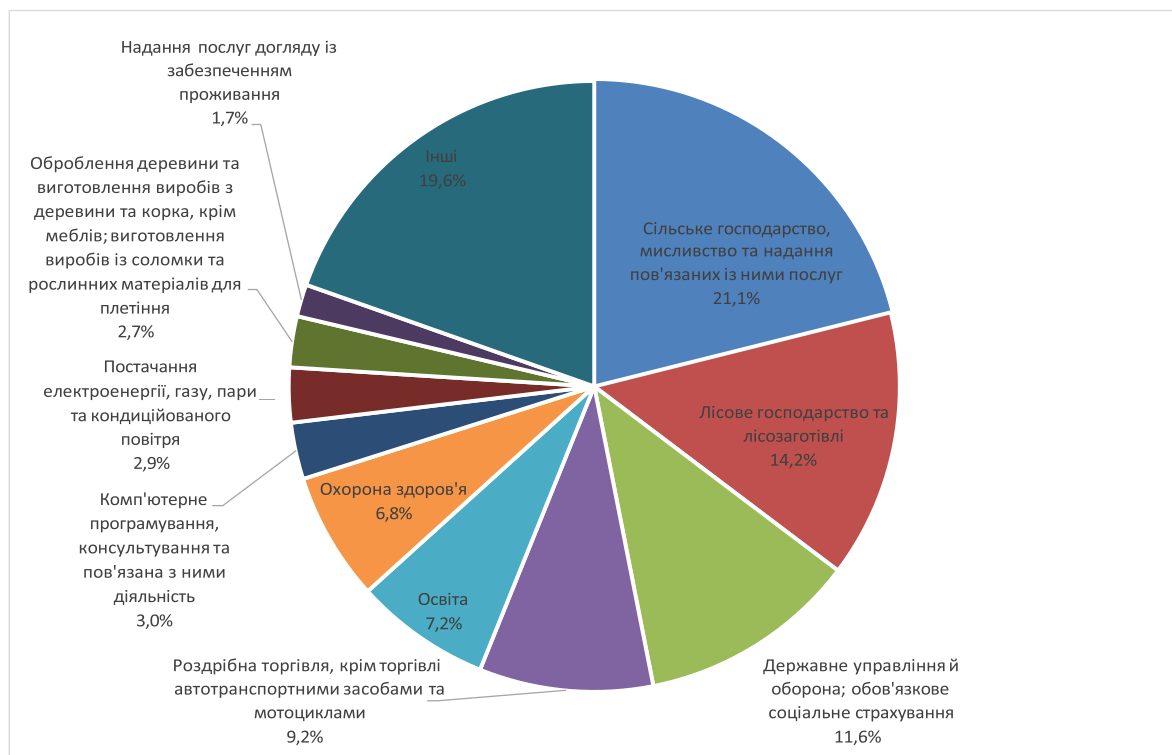
Суб'єкти підприємницької діяльності	Кількість станом на 01.01.2024
Великі підприємства (більше 250 працівників, річний дохід перевищує суму еквівалентну 40 млн. євро)	0
Середні підприємства (50-250 працівників, річний дохід еквівалентний 8-40 млн. євро)	2
Малі підприємства (менше 50 працівників, річний дохід не перевищує суму еквівалентну 8млн. євро)	15

Мікро підприємства (менше 10 працівників, річний дохід не перевищує суму еквівалентну 0,7 млн. євро)	280
Фізичні особи – підприємці	740
РАЗОМ СПД	1037

В структурі надходжень до бюджету в розрізі видів економічної діяльності в 2024 році (**мал.1**) основна частка припадає на сільське господарство – 21,1%. Друге місце податкових доходів місцевого бюджету (14,2%) формують підприємства лісового господарства та лісозаготівлі, державне управління – 11,6%, роздрібна торгівля – 9,2%, освіта – 7,2%, охорона здоров'я – 6,8%, комп'ютерне програмування, консультування та пов'язана з ними діяльність – 3,0%, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 2,9%, оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів, виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння – 2,7%, надання послуг догляду із забезпеченням проживання – 1,7%, інші суб'єкти економічної діяльності 19,6%.

Малюнок 1. Структура економіки Городнянської МТГ в розрізі ВЕД за податковими доходами до місцевого бюджету, за 2024 рік

Слід зазначити, що аналізуючи структуру економіки саме в розрізі сплати податків,

найбільша питома вага буде саме за бюджетним сектором (9 з 15 найбільших податків – юридичних осіб, саме бюджетні організації - табл. 6)

Таблиця 6. Найбільші платники податку юридичні особи Городнянської МТГ за 2024 рік

Суб'єкти господарювання	Питома вага, %
Філія "Північний лісовий офіс" Городнянське надлісництво	8,87
КНП Городнянська міська лікарня	4,63
ПП Городнянські аграрні інвестиції	3,88
Відділ освіти Городнянської міської ради	3,27
ДП "Городнянрайагролісгосп"	2,19
КЗ Городнянський ліцей №2 Городнянської міської ради	2,04

КЗ Городнянський ліцей №1 Городнянської міської ради	1,87
Городнянська міська рада	1,73
Відділ культури, сім'ї, молоді та спорту Городнянської міської ради	1,69
Городнянський психоневрологічний інтернат Чернігівської обласної ради	1,63
ТОВ "АТБ-маркет"	1,62
КЗ "Городнянський ліцей" Чернігівської обласної ради	1,49
ТОВ Етнопродукт	1,21
ТБ ТД Ратібор	1,15
КНП Городнянський ЦПМСД Городнянської міської ради	1,08

Аналіз фактичного вкладу кожної із галузей в економіку громади, показав, що найбільше надходжень до бюджету громади приносять підприємства сільського господарства, державного управління, роздрібна торгівля, освіта, охорона здоров'я, лісове господарство та лісозаготівлі.

На даному етапі перспективними є такі напрями як розвиток сільського господарства, роздрібна торгівля, лісове господарство та лісозаготівлі, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, комп'ютерне програмування, оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів, а також розвиток сфери послуг.

Агропромисловий комплекс громади представлений 37-ма суб'єктами господарювання, майже повна більшість з яких (30 суб'єктів господарювання) займається рослинництвом, 2 СГ – тваринництвом та 5 СГ– іншими видами діяльності.

Одним з найважливіших питань, яке має значний вплив на сільське господарство та економіку громади в цілому, є забруднення території громади вибухонебезпечними предметами. На момент розроблення проєкту Стратегії, відповідно до відкритої інформації розміщеної на сервісі протимінної діяльності ДСНС (<https://mine.dsns.gov.ua/>), майже вся територія громади, за виключеннями деяких населених пунктів, мають статус територій, які потенційно можуть бути забруднені вибухонебезпечними предметами.

Відповідно до положень Податкового Кодексу України, платники плати з землю мають право подати заяву до органу місцевого самоврядування про потенційне забруднення земельної ділянки вибухонебезпечними предметами, з проханням надати пільгу зі сплати місцевих податків і зборів. Тобто, в разі прийняття такого рішення ОМС, суб'єкти господарювання, які мають такі ділянки, не сплачують відповідні податки до бюджету громади.

На сьогоднішній день на території Городнянської міської територіальної громади наявні **64051,2603** га земель сільськогосподарського призначення, з них **38333,8303** га припадає на сільськогосподарські угіддя. Станом на 01.12.2024 року, відповідно до рішень сесії Городнянської міської ради, вже фактично надано пільгу на земельні ділянки площею **3500 га**. Суб'єктами господарювання також додатково подано заяви на більше ніж **500** га земель. Наразі документи знаходяться на опрацюванні в профільному відділі, однак по ним (в разі підтвердження) також буде надано пільги. Крім того, за орієнтовними підрахунками ще **5000 га земель**, також фактично не використовуються в сільськогосподарських цілях через потенційні ризики, однак заяв від суб'єктів господарювання поки надано не було.

Таким чином, на сьогодні **9%** сільськогосподарських угідь **фактично втрачено** з точки зору надходжень до бюджету. Ще **14%** земель несуть в собі потенційні ризики для здійснення господарської діяльності, що в кінцевому рахунку також приводить до опосередкованих втрат як для суб'єктів господарювання, так і для економіки громади в цілому. Зокрема, прямі втрати для місцевого бюджету від недонадходжень по сплаті місцевих податків і зборів через надання пільг за 2024 рік складає більше 4 млн. гривень. Нажаль, така негативна тенденція продовжує посилюватись, що створює нові виклики в сільському господарстві та зменшує потенціал агропромислового комплексу громади.

Промисловий потенціал громади

Переважна кількість промислових підприємств громади здійснюють свою діяльність в лісовій та деревообробній, сільськогосподарській та харчовій галузях.

ДП «Ліси України» -- державна організація, відповідальна за управління, охорону, відтворення та використання лісових ресурсів України. Її діяльність спрямована на збереження біорізноманіття, раціональне використання лісів і розвиток лісової галузі країни. Крім того, підприємство займається виробництвом та продажем лісопродукції.

ДП «Городнярайагролісгосп» -- Городнянське районне дочірнє агролісгосподарське спеціалізоване підприємство, створене на базі відокремленої частини майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області і є об'єктом права спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області. Основним видом діяльності підприємства є ведення лісового господарства, охорона, захист, раціональне використання та відтворення лісів, переробка технологічної деревини.

Крім вищевказаних, на території громади працюють дрібніші пилорами та столярні майстерні, що виготовляють продукцію як для внутрішнього так і зовнішнього ринків збуту. До найбільших підприємств сільськогосподарського напрямку відносяться:

ТОВ «Городнянське хлібоприймальне підприємство» -- підприємство має елеватор, зерносушарки, займається переробкою зернових та олійних культур;

ПП "Городнянські аграрні інвестиції" -- займається вирощуванням зернових та олійних культур;

ПрАТ «Етнопродукт» -- підприємство займається виробництвом сертифікованої екологічно чистої молочної продукції, вирощуванням зернових та олійних культур;

ТОВ «ТД РАТІБОР» -- підприємство спеціалізується на виробництві курячих яєць. Разом із ПрАТ «Городнянський комбікормовий завод» та СГВК «ЗОРЯ» складають повний виробничий комплекс.

Лідером з виробництва хлібобулочних та кондитерських виробів в громаді є Спільне підприємство «Городнянське виробничо-торгівельне об'єднання», яке реалізує свою продукцію не тільки в наших населених пунктах, а й в сусідні громади.

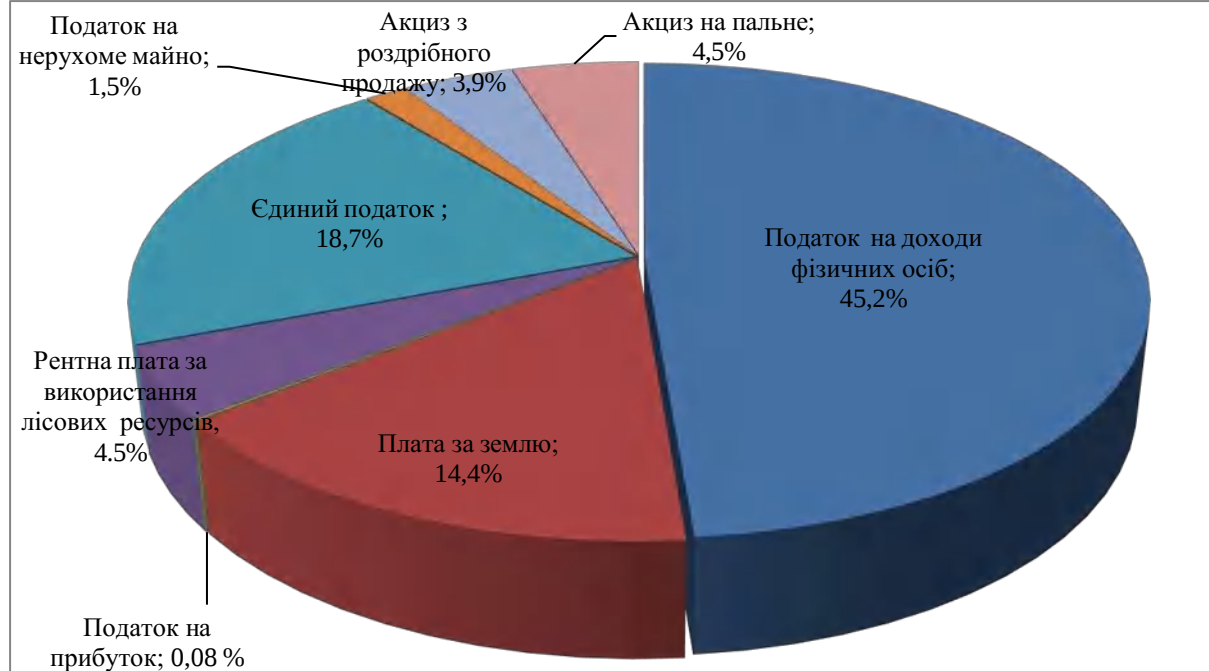
Місцеві фінанси

Місцевий бюджет за 2024 рік склав – 241 739 335 грн. в т. ч. власні надходження – 154 173 171 грн. трансферти - 87 566 164 грн.

Основні надходження до загального фонду бюджету громади забезпечили: податок та збір на доходи фізичних осіб (45,2%), плата за землю (14,4 %), єдиний податок (18,7 %), рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (4,5%), акцизний податок з пального (4,5%), акцизний податок з роздрібної торгівлі (3,9%),

адміністративні штрафи та інші санкції – (0,45%), адміністративні збори та платежі (0,9%), податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (1,5%), надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності (0,6%) та інші доходи (0,8 %). (мал.2)

Малюнок 2. Структура податкових надходжень загального фонду бюджету громади за 2024 рік

Городнянська міська територіальна громада у 2024 році продемонструвала досить високий рівень фінансової самостійності, адже понад 63% бюджету було сформовано за рахунок власних доходів, що є позитивною ознакою бюджетної спроможності. Основним джерелом власних надходжень був податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) – понад третина всіх доходів. Також значну роль відіграли власні надходження бюджетних установ, єдиний податок, плата за землю та акцизи. (мал.3)

Малюнок 3. Структура власних доходів місцевого бюджету громади (2024 рік)

	Вид доходу	Сума, грн.	%
1	Податок та збір на доходи фізичних осіб	56 448 091	36,61
2	Власні надходження бюджетних установ (натуральні надходження)	37 404 108	24,26
3	Єдиний податок	21 311 441	13,82
4	Плата за землю	16 368 787	10,62
5	Рентна плата	5 157 094	3,35
6	Акцизний податок з пального	5 115 012	3,32
7	Акцизний податок (алкоголь, тютюн)	4 485 725	2,91
8	Доходи від операцій з капіталом	2 667 883	1,73
9	Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	1 773 197	1,15
10	Податок на нерухоме майно	1 682 436	1,09
11	Інші неподаткові надходження	759 511	0,49
12	Адміністративні штрафи та інші санкції	453 108	0,29
13	Плата за розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів	388 584	0,25
14	Інші податкові надходження	135 194	0,09
15	Цільові фонди	23 000	0,01

Серед найбільших платників податків – лісове господарство, міська лікарня, аграрні підприємства, відділ освіти, а також комунальні ліцеї та міська рада. Важливо відзначити, що вагомий внесок у формування бюджету роблять не лише приватні, а й комунальні установи громади.

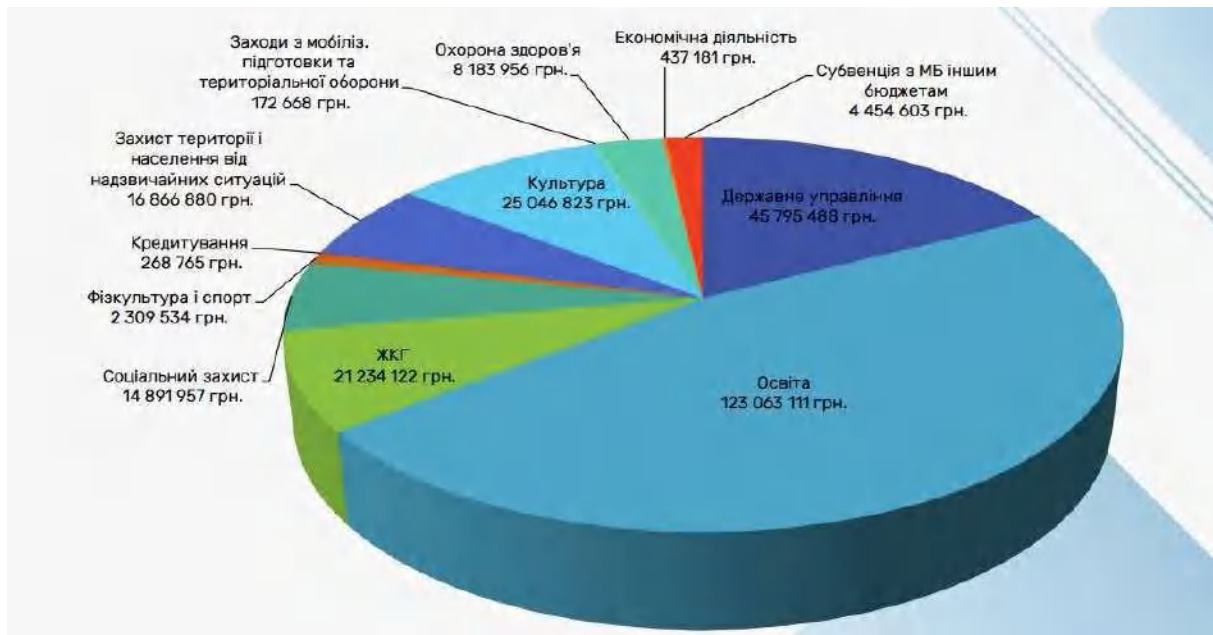
Попри відносно збалансовану структуру доходів, окремі джерела залишаються вразливими — зокрема залежність від бюджетних установ та ПДФО, що прив'язаний до стабільності зайнятості.

Видатки

Бюджетна політика Городнянської міської територіальної громади у 2024 році була спрямована на забезпечення стабільного функціонування установ соціальної сфери, органів місцевого самоврядування та життєво важливих напрямків діяльності громади. Загальний обсяг видатків (з урахуванням загального та спеціального фондів, міжбюджетних трансфертів і кредитування) склав 262,7 млн грн, що становить 106,6% до планових призначень (**мал.4**)

Основне навантаження на бюджет припадає на видатки загального фонду – понад 201 млн грн, з яких понад 84% спрямовано на захищені статті: заробітну плату працівникам бюджетної сфери (понад 73%), оплату комунальних послуг та енергоносіїв, інші обов'язкові виплати. Це свідчить про високу соціальну спрямованість видатків громади та домінування поточних витрат над інвестиційними.

Малюнок 4. Видатки громади за 2024 рік

Видаткова структура бюджету загального фонду характеризується наступними пріоритетами:

Освіта – ключовий напрям, на який спрямовано майже 59% усіх видатків;

Функціонування органів місцевого самоврядування – 12,7%;

Культура і мистецтво – 7,6%;

Житлово-комунальне господарство – 6,8%;

Соціальний захист – 6,2%;

Охорона здоров'я – 4,1%.

Упродовж 2022–2024 років фінансова система Городнянської міської територіальної громади залишалась функціонально стабільною, попри складні умови воєнного стану. В умовах повномасштабної війни громада зберегла базову керованість бюджетними процесами та забезпечила виконання соціально важливих функцій. Загальний обсяг видатків громади до прикладу у 2023 році зріс на 30,5% порівняно з 2022 роком і склав 224,6 млн грн, з яких 179,2 млн грн профінансовано із загального фонду. Основними джерелами покриття витрат стали власні доходи, трансферти з державного бюджету (зокрема базова дотація – 37,6 млн грн) та вільні залишки коштів. У структурі видатків загального фонду 72,4% спрямовано на оплату праці, ще 5,8% – на оплату енергоносіїв, що вказує на високу частку захищених статей у бюджеті.

У розрізі функціонального призначення освіта стабільно займає найбільшу частку видатків: 55,87% у 2022 році, 46,07% у 2023 році.

У 2024 році збереглася соціальна орієнтованість бюджету: понад 84% видатків загального фонду спрямовано на захищені статті. При цьому обсяг загального бюджету громади (разом із кредитуванням та трансфертами) перевищив 262 млн грн, що свідчить про певну фінансову гнучкість громади та вміння залучати ресурси

Соціальна сфера

Соціальна інфраструктура Городнянської міської територіальної громади відіграє ключову роль у забезпеченні потреб мешканців і створенні умов для їхнього якісного життя. Цей комплекс охоплює заклади освіти, охорони здоров'я, культури, спорту, соціального захисту, а також об'єкти житлово-комунального господарства та громадського обслуговування.

Громада активно працює над модернізацією наявної інфраструктури та впровадженням інноваційних підходів для підвищення її ефективності. Однак війна значно ускладнила ситуацію, викликавши зростання потреб у соціальних послугах, адаптації для тимчасово переміщених осіб, відновлення пошкоджених об'єктів та забезпечення доступу до базових ресурсів у кризових умовах.

Освіта

Система освіти Городнянської громади є достатньо розвиненою та розгалуженою. Станом на 2024 рік включає: 9 закладів загальної середньої освіти, 6 закладів дошкільної освіти, Городнянський міжшкільний ресурсний центр, Інтегративно-ресурсний центр, Городнянська дитячо-юнацька спортивна школа, Городнянський центр позашкільної освіти. У таблиці 5.1 подано структуру освітньої мережі Городнянської територіальної громади. У 2021-2022 роках у громаді була тенденція до збільшення кількості учнів у закладах загальної освіти, однак у 2023 року їх чисельність зменшилась.

Таблиця 7. Освітня мережа Городнянської міської територіальної громади

Показники	2020	2021	2022	2023
Кількість дошкільних закладів (дошкільних підрозділів), одиниць	9	9	8	8
Кількість дітей у закладах дошкільної освіти та дошкільних підрозділах	464	438	381	346
Кількість персоналу закладів дошкільної освіти (осіб)	131	130	127	115

Кількість закладів загальної середньої освіти (ліцеї, гімназії, початкові школи), одиниць	7	12	11	11
Кількість учнів у закладах загальної середньої освіти (ліцеї, гімназії, початкові школи) (осіб)	1775	1995	1978	1923
Кількість персоналу в закладах загальної середньої освіти, осіб	309	335	359	355

На території Городнянської громади функціонує Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Городнянської міської ради Чернігівської області (ЦПРПП), яка створена 06 серпня 2020 року. До території обслуговування ЦПРПП входять заклади освіти Городнянської міської ради та Тупичівської сільської ради. Зокрема: ЗЗСО – 12, ЗДО – 4, СПДО – 3, ЗПО – 3, МРЦ – 1, ІРЦ – 1. Основним завданням ЦПРПП є сприяння професійному розвитку педагогічних працівників, їх психологічна підтримка та консультування, створено педагогічні спільноти.

Також на території Городнянської міської територіальної громади функціонує КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» Городнянської міської ради Чернігівської області. До території обслуговування цієї установи входить 2 громади (Городнянська та Тупичівська). ІРЦ здійснює основні види роботи в умовах воєнного стану згідно з чинним законодавством. Протягом періоду 2020-2023 роки педагогами установи було проведено 465 консультацій: 216 – для батьків осіб з особливими освітніми потребами та 249 – для педагогів закладів освіти, працівників закладів охорони здоров'я, соціального захисту населення, працівникам служби у справах дітей, громадським організаціям керівникам органів управління освітою та місцевого самоврядування.

У 2022-2023 рр. для 31 дитини було організоване інклюзивне навчання в закладах освіти Городнянської МТГ, зокрема: 18 учнів (15 інклюзивних класів) та 13 дітей (інклюзивні групи у ЗДО), 1 учень з особливими освітніми потребами здобував освіту у формі педагогічного патронажу. Корекційно-розвитковими послугами в ІРЦ було охоплено 10 дітей з ООП: 9 – дошкільного віку, які не відвідують закладів дошкільної освіти та 1 дитина, що здобуває освіту у формі педагогічного патронажу.

Охорона здоров'я

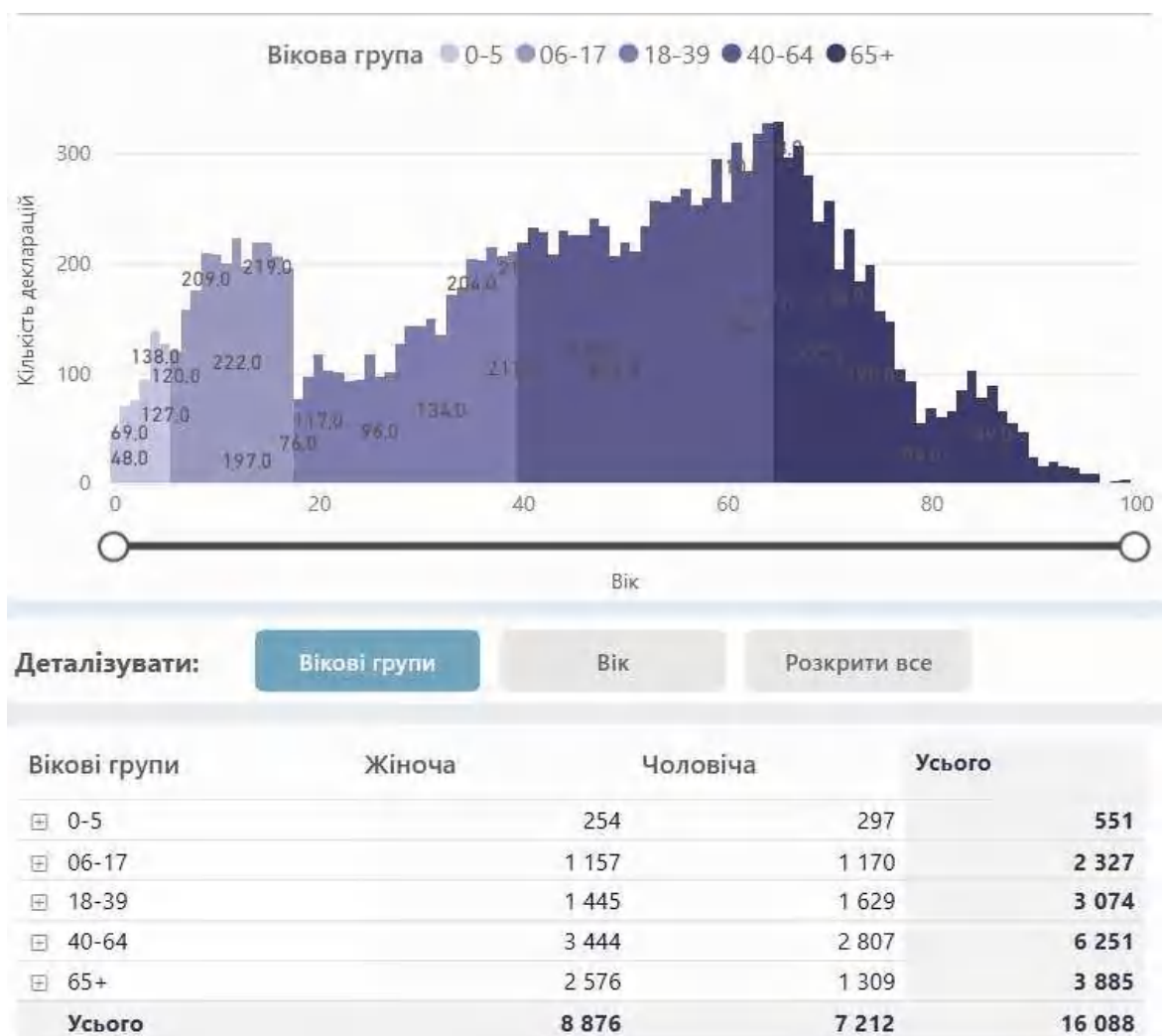
Сфера охорони здоров'я Городнянської міської територіальної громади є ключовим елементом соціальної інфраструктури, спрямованим на забезпечення доступу до якісних медичних послуг для всіх жителів громади, включаючи мешканців віддалених сіл. Система охорони здоров'я базується на первинному та вторинному рівнях медичної допомоги. Основні медичні заклади громади включають лікарню, амбулаторії загальної практики сімейної медицини та медичні пункти тимчасового базування (колишні ФАПи).

Громада активно працює над покращенням медичних послуг, включаючи модернізацію обладнання, залучення спеціалістів і впровадження інновацій, таких як телемедицина. Водночас залишаються виклики, пов'язані з кадровим забезпеченням, станом інфраструктури та доступом до медичної допомоги у віддалених районах громади. Крім того, вплив війни на сферу охорони здоров'я є суттєвим, зокрема через збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб,

психологічні та фізичні травми населення, а також потребу в екстреній допомозі й стабільному постачанні медикаментів.

Первинна медична допомога забезпечується діяльністю Комунального некомерційного підприємства «Городнянський Центр первинної медико-санітарної допомоги» Городнянської міської ради до якого входить 2 амбулаторії – це Городнянська лікарська амбулаторія, Тупичівська сільська лікарська амбулаторія та 19 медичних пунктів тимчасового базування, із них 27 обслуговують жителів Городнянської МТГ. Станом на 01.11.2024 року налічується 11 лікарів, із них 5 лікарів загальної практики-сімейний лікар, 1 лікар терапевт, 1 лікар-інтерн загальної практики-сімейна медицини та 4 лікарі педіатри. Середніх медичних працівників – 37, молодших медичних та інших працівників – 20. Комунальне некомерційне підприємство обслуговує 23143 мешканців, з них укладено декларацій з лікарем: 10262 дорослого населення, 2740 дитячого населення.

Малюнок 5. Статеві-віковий розподіл осіб, які уклали декларації про вибір лікаря первинної медичної допомоги у Городнянській громаді

Вторинна ланка медичної допомоги представлена закладом КНП «Городнянська міська лікарня» Городнянської міської ради, діяльність якого направлена на забезпечення громадян послугами вторинної спеціалізованої медичної допомоги, що надається в амбулаторних та стаціонарних умовах в плановому порядку або екстрених випадках і передбачає надання консультації, проведення діагностики, лікування та профілактики хвороб, травм, отруєнь, патологічних та фізіологічних (при вагітності та пологах) станів лікарями відповідної спеціалізації; направлення пацієнтів відповідно до медичних показань для надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги з іншої спеціалізації або надання третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.

Станом на 01.11.2024 року в закладі працює 28 лікарів, середнього медичного персоналу – 88 осіб, молодшого медичного персоналу - 46, іншого – 45 особи. Серед лікарів мають вищу кваліфікаційну категорію - 6, першу - 8, другу - 5, інші - лікарі спеціалісти. На даний час проходить інтернатуру один лікар за спеціальністю «Внутрішні хвороби».

Фінансування КНП «Городнянська міська лікарня» здійснюється Національною службою здоров'я України та з місцевого бюджету Городнянської міської ради.

Станом на 01.11.2024 року, КНП «Городнянська міська лікарня» уклала договір з НСЗУ за наступними пакетами надання медичних послуг (табл. 5.8.):

Таблиця 8. Пакети надання медичних послуг КНП «Городнянська міська лікарня»

Код медичної послуги	Назва пакету
	Первинна медична допомога
10	Мамографія
11	Гістероскопія
23	Стаціонарна паліативна медична допомога дорослим та дітям
24	Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям
34	Стоматологічна допомога
35	Ведення вагітності в амбулаторних умовах
41	Супровід та лікування дорослих та дітей, хворих на туберкульоз, на первинному рівні медичної допомоги
50	Забезпечення кадрового потенціалу системи охорони здоров'я шляхом організації надання медичної допомоги із залученням лікарів-інтернів
51	Супровід та лікування дорослих та дітей з психіатричними розладами на первинному рівні медичної допомоги
57	Готовність та забезпечення надання медичної допомоги населенню, яке перебуває на території де ведуться бойові дії
60	Медичний огляд осіб, який організовується територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки
67	Зубопротезування окремих категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України (група послуг №2)

Станом на 01.11.2024 р. кількість укладених декларацій з терапевтами, які надають первинну медичну допомогу в КНП «Городнянська міська лікарня» - 2948, з педіатрами – 671. Поліклінічне відділення КНП «Городнянська міська лікарня» має потужність 170 відвідувань у зміну. Прийом ведуть 23 лікарів за 14 спеціальностями. До лікарів поліклінічного відділення закладу за 9 міс. 2024 року здійснено 55693 відвідувань виключно з профілактичними цілями. Кількість відвідувань з розрахунку на 1 мешканця склала 2,2. Кількість операцій проведено амбулаторно 533, що становить 215,4 на 10 тис. населення.

В лікарні функціонує стаціонар на 110 ліжок. Показник забезпеченості ліжками на 10 тис. населення становить 44,4 (по Чернігівському району – 38,1 за 2023 рік). У стаціонарі працює 6 відділень, а стаціонарна допомога надається по 9 профілях. На сьогоднішній день заклад спроможний забезпечити лікування пацієнтів в стаціонарі лікарськими засобами та виробами медичного призначення згідно національного переліку та протоколів лікування.

Соціальний захист населення

З метою надання якісних та наблизених до людей соціальних послуг, ефективної організації діяльності у сфері соціального захисту населення в Городнянській міській раді створено **відділ з питань соціального захисту населення**. Завданням Відділу є забезпечення реалізації державної соціальної політики на території Городнянської міської територіальної громади у сфері соціального захисту населення і здійснення безпосередньої діяльності у сфері соціального захисту населення.

У структурі Городнянської міської ради є **Служба у справах дітей Городнянської міської ради**. Служба веде контроль за недопущенням порушення прав дитини та всіляко сприяє у вирішенні відповідних проблем.

На первинному обліку в службі у справах дітей Городнянської міської ради станом на 1 листопада 2024 року перебуває 22 дітей-сиріт та 43 дітей, позбавлених батьківського піклування. З них: 39 – під опікою, піклуванням громадян, 6 – виховується в дитячому будинку сімейного типу, 8 – виховується в прийомних сім'ях, 9 - КЗ «Городнянський ліцей» Чернігівської обласної ради, 2 – Прилуцький обласний будинок дитини «Надія», 1 – в інтернатному закладі соціального захисту населення ОДА, 3- ПТНЗ, технікумах, вузах.

Станом на 01.11.2024 на території громади проживає 12 дітей-сиріт та 24 дитини, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку в службі у справах дітей Городнянської міської ради.

На території громади функціонує 5 прийомних сімей, які виховують 8 вихованців та один дитячий будинок сімейного типу, де виховується 6 дітей.

На території громади проживає 8 усиновлених дітей.

Таблиця 13. Інформація щодо забезпечення прав дитини у Городнянській МТГ, 2024 р.

Показник	Чисельність, осіб
Чисельність дитячого населення всього, з них:	
дітей-сиріт	22
дітей, позбавлених батьківського піклування	43
дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах	20
дітей з інвалідністю	13
дітей у багатодітних сім'ях	1076
виявлених дітей, які потрапили у ситуацію безпосередньої загрози їхньому життю або здоров'ю	0
постраждали від домашнього насильства	5
діти, громадяни України, які залишилися без батьківського піклування на території інших держав, та яких повернули до України	-
діти, розлучені з сім'єю, які не є громадянами України	-
діти, із числа внутрішньо переміщених осіб	-
Кількість дітей, які перебувають під опікою/піклуванням	29
Кількість прийомних сімей, одиниць	5
У них дітей	8
Кількість дитячих будинків сімейного типу, одиниць	1
У них дітей	6

На обліку в службі у справах дітей перебуває 20 дітей, які опинились в складних життєвих обставинах, які виховуються в 7 сім'ях.

Згідно рішення першої сесії восьмого скликання Городнянської міської ради від 02.12.2020 року було створено комунальну установу «Центр надання соціальних послуг» Городнянської міської ради для організації надання соціальних послуг незахищеним верствам населення. Впродовж 10 місяців 2024 року загальна кількість наданих соціальних послуг громадянам, які перебувають в складних життєвих обставинах та потребують соціальних послуг становить близько 3000 громадян. В громаді є значна кількість осіб, які належать до вразливих груп (табл.14).

Таблиця 14. Вразливі групи населення у Городнянській МТГ, на 01.12.2024 р.

Показник	Чисельність, осіб
Кількість сімей, які перебувають на обліку КУ «Центр надана соціальних послуг», як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах (сімей)	63
З них дітей	159
Кількість сімей, які отримують соціальні послуги (сімей)	636
Кількість сімей, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям	320
З них дітей	640
Кількість сімей з дітьми, які мають інвалідність	109
батьки	35
діти	74
Кількість осіб з числа учасників АТО, які здійснювали заходи з забезпечували заходи з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації	366
Кількість дітей, батьки або один з батьків яких загинули в наслідок збройної агресії російської федерації	34
Кількість багатодітних сімей	224
з них дітей	774
Одинокі матері (батьки)	126
Кількість осіб, які постраждали від домашнього насильства	54

Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Городнянської міської ради співпрацює з благодійною організацією ЧХМ «Милосердя та духовне відродження», яка надає гуманітарну допомогу у вигляді одягу. В 2024 році ЧОБО «Аратта» передала гуманітарну допомогу у вигляді одягу б/в на суму 8795,69 грн. Громадська організація «Розквітай» в 2024 році надала гуманітарну допомогу у вигляді засобів реабілітації на суму 2700,00 грн. Також завдяки спільним зусиллям міської ради та за сприянням БФ «Рокада» було відкрито Оздоровчий простір з тренажерами для людей, які цього потребують, а саме - особи з інвалідністю, люди похилого віку, люди з обмеженими можливостями, люди з ураженням опорно-рухового апарату, люди після травм та інші мешканці громади, хто бажає підтримувати своє здоров'я. В 2023 році Благодійним фондом «Право на захист» було проведено ремонтні роботи та надано благодійну допомогу на суму 1131031,00 грн. В 2024 році Асоціація «Medicos del Mundo» провела будівельні та відновлювальні роботи у будівлі, де знаходиться комунальна установа на суму 633484,52 грн.

З початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України мільйони людей були вимушені виїхати за межі своєї області, району, міста, села або навіть країни рятуючи своє життя. Починаючи з 24 лютого 2022 року до Городнянської міської територіальної громади, після відступу російських військ з території громади, з різних областей України евакуювалося 1106 осіб, які офіційно

отримали статус внутрішньо переміщеної особи (далі-ВПО) відповідно до Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 р. № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» (із змінами). Отримання статусу ВПО є однією з умов отримання допомоги від міжнародних організацій та державної підтримки.

З метою забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом, рішенням виконавчого комітету Городнянської міської ради від 16.03.2023 року, був затверджений Порядок розподілу житла, яке придбане для осіб, з числа вимушених переселенців, житло, яких зруйноване, непридатне для проживання внаслідок збройної агресії російської федерації проти України або знаходиться у безпосередній близькості до кордону, який прийнятий згідно Програми розвитку цивільного захисту Городнянської міської ради на 2021-2025 роки, та з умовами якого міською радою здійснюється надання житла призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам. Станом на 01.12.2024 року в рамках даної програми придбано 12 будинків для 24 осіб.

В листопаді 2024 року в м. Городня, в рамках співпраці Городнянської міської ради з Чернігівським регіональним відділенням Асоціації міст України та Pontis Foundation стала можлива реалізація проєкту «Капітальний ремонт приміщень будівлі за адресою: м.Городня, вул.Чумака,14» по облаштуванню кімнат для тимчасового перебування внутрішньо переміщених осіб. Даний проєкт реалізовано з метою забезпечення можливості тимчасового прихистку для осіб, які мають проблеми з наявністю житлового приміщення, яке вони втратили, в тому числі, через збройну агресію рф. В рамках проєкту було здійснено капітальний ремонт приміщення комунальної форми власності, що складається з 2-х секцій: перша – поліпшеного комфортного проживання – дві житлові кімнати з санвузлом та кухнею; друга - житлові кімнати, кухні, санвузли, душові тощо. Кількість мешканців, на яке розраховане дане приміщення, складає 45 осіб. Даний проєкт є першим таким проєктом, що реалізований в громадах, які безпосередньо межують з російською федерацією. Вартість проєкту склала 10,5 млн. гривень.

Окрім державної допомоги внутрішньо переміщені особи, які тимчасово проживають на території громади могли отримати гуманітарну допомогу від благодійних організацій. Варто відзначити, що Городнянська міська рада з метою надання благодійної допомоги для внутрішньо переміщених осіб співпрацювала з такими організаціями як: Норвезька рада у справах біженців (NRC), Данська рада у справах біженців (DRC), ZOA, Місія Червоного хреста в Україні, БО «Рокада», БФ «Право на захист», Global Empowerment Mission Ukraine (GEM) та інші.

Культура

Сфера культури в Городнянській міській територіальній громаді є важливим елементом громадського життя. Вона сприяє збереженню історичної спадщини, розвитку творчого потенціалу жителів і формуванню унікальної місцевої ідентичності. У громаді діють заклади культури різної функціональної спрямованості, які надають культурні послуги населенню. До мережі закладів культури входять:

- Комунальний заклад «Міський будинок культури» Городнянської міської ради;
- 28 сільських клубних закладів;
- Комунальний заклад «Городнянська централізована бібліотечна система» Городнянської міської ради;

- 24 сільські бібліотеки-філії;
- Комунальний заклад «Городнянська школа мистецтв імені Лідії Кондрашевської»;
- Комунальний заклад «Городнянський історико-краєзнавчий музей».

Після широкомасштабного вторгнення та збройної агресії РФ, діяльність закладів культури має суттєві обмеження, зокрема через те, що територія громади відповідно до наказу Міністерства розвитку громад та територій України № 376 від 28.02.2025 року (зі змінами), віднесена до територій, на яких можливі бойові дії. Проте все одно, працівники культури долучаються до роботи, оскільки діяльність клубних закладів, бібліотек, музеїв – важливий елемент формування загального сприйняття та світогляду для нашої громади в такий важкий час.

Однією з основних складових роботи працівників культури є комунікація з мешканцями громади та організація в зворотного зв'язку з ними. Крім того, виходячи з наявних умов, а також в межах своїх можливостей та повноважень, основне завдання культури зараз - зменшити ризики для людей, зберегти основні фонди, та використати наявний час для організації навчання працівників у сфері культури. До того, особлива увага приділяється моніторингу пошкоджень об'єктів та закладів культури, історичних пам'яток, релігійних споруд, об'єктів нематеріальної спадщини тощо.

Важливою діяльністю в цьому контексті є заходи, що проводять працівники бібліотек. В умовах воєнного часу бібліотекарі перетворили свої заклади на осередки волонтерської діяльності та хаби психологічної підтримки. Приміщення бібліотек стали місцями укриття, волонтерськими пунктами, де розподіляється гуманітарна допомога, плетуться маскувальні сітки.

На базі центральної бібліотеки працюють безкоштовні курси української мови вже більше 3 років та англійської мови з викладачами-волонтерами.

Бібліотечні працівники розвиваються разом з молоддю, проводячи для них ігрові програми; патріотичні мітинги; фотоквести; мовознавчі ігри; віртуальні екскурсії, екскурсії містом, бібліотекою. У ЦБС працює «Лавка букініста», вуличні акції з донатом на ЗСУ, «Творча майстерня» з безоплатним доступом до швейної машинки, «Шафа речей», функціонує «Бібліокафе». Також здійснюється активна участь в проєктах, написання проєктів (грантів), постійне навчання та вдосконалення своїх навичок; участь у засіданнях круглих столів та інше.

Фізична культура та спорт

Одним із основних напрямків функціонування сфери культури є розвиток спорту в громаді, який сприяє популяризації здорового способу життя та згуртованості мешканців. У громаді діють спортивні секції та клуби, які забезпечують можливість для занять різними видами спорту. Регулярно організовуються змагання, турніри та інші спортивні заходи, що залучають дітей, молодь та дорослих до активного дозвілля, зокрема:

- спартакіади до Дня ЗСУ;
- турніри з футболу серед команд ЗСУ,
- турніри з волейболу серед команд ЗСУ;
- Кубок Городнянської громади з футболу;
- Кубок Городнянської громади з волейболу;
- турніри пам'яті з футболістів;
- турнір з футболу «Кубок осені»;

- матчеві зустрічі обласного кубку з волейболу;
Значна увага приділяється підтримці дитячого та юнацького спорту, а також розвитку інфраструктури, зокрема спортивних майданчиків, стадіонів та залів, зокрема для жителів та гостей громади на постійній основі відкритий міський стадіон з доступом до всіх спортивних площадок.

Таблиця 11. Об'єкти спортивної інфраструктури Городнянської МТГ

Споруда	Скільки відвідувачів вміщує	Події чи заходи, що викликають найбільший прилив гостей
Міський стадіон (відділ культури, сім'ї, молоді та спорту Городнянської міської ради) м.Городня, вул.Жижкуна, 1	9000	- Свято «Масляної»; - День міста; - Дитячі спортивні розваги; - Змагання «Сокіл», «Джура»; - Заняття фізичною культурою учнів ліцею №2; - Спортивні заняття ДЮСШ; - Заняття фізичною культурою підопічних центру надання соціальних послуг.
- спортивний майданчик зі штучним покриттям; - спортивний майданчик багатофункціональний (великий теніс, баскетбол, волейбол); - футбольне поле; - запасні футбольні поля (3шт); - додаткова площадка для хокею; - майданчики з тренажерами (2шт.); - дитяча альтанка; - бігова доріжка; - адмін.будівля; - роздягальня	50 60 50 100 30 20 15 200	На міському стадіоні проводяться різноманітні заходи такі, як: - спартакіади до Дня ЗСУ; - турніри з футболу серед команд ЗСУ; - турніри з волейболу серед команд ЗСУ; - Кубок Городнянської ТГ з футболу; - Кубок Городнянської ТГ з волейболу; - марафон до Дня піхоти; - турніри пам'яті з футболістів; - турнір з футболу «Кубок осені»; - матчеві зустрічі обласного кубку з волейболу; - турніри з футболу ветеранських команд громади - турніри з волейболу ветеранських команд громади.
Міні футбольні поля с. Конотоп с. Дібрівне с. Мощенка с. Лемешівка с. Володимирівка с. Хоробичі с. Ільмівка с. Деревини с. Бутівка с. Полісся с. Здрягівка	50-100	- Тренування з загальної фізичної підготовки - Проведення змагань

Комунальна інфраструктура та інженерні мережі

Обслуговування мереж газопостачання на території громади здійснює ТОВ Газорозподільчі мережі України. Обслуговування мереж електропостачання на території громади здійснює філія ПрАТ «Чернігівобленерго».

Підприємством, яке надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території громади в м. Городня та в с. Хрипівка є КП «Городнянське виробниче управління житлово-комунального господарства» Городнянської міської ради.

Загальна протяжність водопровідних мереж КП «Городнянське ВУЖКГ» 72,4 км, каналізаційної мережі 18,2 км, 3 артсвердловини, 4 КНС та очисні споруди.

Водопостачання міста здійснюється з підземних джерел трьома артезіанськими свердловинами глибиною 508, 498, 482 метрів з водоносних комплексів сеноман-нижньокрейдових відкладів, обладнаних 2 занурювальними насосами марки ЕЦВ-10 та 1 насосом марки ЕЦВ-8. Артезіанські свердловини розташовані на трьох водозаборах загальною потужністю - 2,04 тис. м³/добу.

Система водопостачання є централізованою і включає наступні споруди: 3 водозабірних артезіанські свердловини; 2 водонапірні башти загальним об'ємом 330 м³.

Кількість населення яке забезпечується водопостачанням у м. Городня - 4886 абонентів, підприємств - 43 одиниць, інші - 137 одиниць, водовідведення - 1288 абонентів, потужність водовідведення - 0,5 тис. м³/добу. Кількість населення у сільських населених пунктах громади, яке забезпечується централізованим водопостачанням - 111 абонентів в с. Хрипівка.

Городнянська дільниця АТ «ОБЛТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» відповідно до договору оренди з Городнянською міською радою орендує чотири котельні у м. Городня та надає послуги із тепlopостачання бюджетній сфері, житловому фонду, установам, організаціям та підприємствам міста Городня. В оренді підприємства Городнянська дільниця АТ «ОБЛТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» перебуває чотири котельні та 7 км теплових мереж. До теплових мереж підключено 8 об'єктів бюджетної сфери.

Основними проблемами комунальних підприємств громади являються:

- недостатня кількість артезіанських свердловин та мереж водопостачання у окремих районах міста та сіл об'єднаної громади.
- прогресуюча тенденція до погіршення рівня наданих споживачам послуг з водопостачання і водовідведення через фізичну зношеність інженерних мереж;
- фізична зношеність та застарілість каналізаційних очисних споруд.
- існуюча мережа водовідведення охоплює лише 25% житлового фонду підключеного до мережі централізованого водопостачання й також зношена на 85% та потребує капітального ремонту.

На даний час у Городнянській громаді виникла технічна можливість охопити 650 жителів приміського с. Вокзал-Городня послугою з централізованого водопостачання від діючих міських артезіанських свердловин, для цього вже виготовлено проектно-кошторисну документацію по будівництву I черги водогону від м. Городня до с. Вокзал-Городня протяжністю 4,5 км.

Енергоспоживання та енергозбереження

Енергозбереження та впровадження енергоефективних технологій є надзвичайно важливими для розвитку Городнянської громади, яка відчуває особливі виклики через свій прикордонний статус і вплив війни. Оптимізація використання енергоресурсів дозволить громаді суттєво скоротити витрати на утримання бюджетних установ, зокрема шкіл, лікарень і закладів культури. Це дозволить спрямувати зекономлені кошти на вирішення інших нагальних потреб громади,

таких як відновлення інфраструктури чи підтримка соціально направлених проєктів.

Впровадження енергоефективних заходів, таких як утеплення будівель, модернізація систем опалення чи встановлення альтернативних джерел енергії, сприяє не лише економії, але й покращенню умов для мешканців громади.

З 2019 по 2022 рік в громаді було реалізовано ряд проєктів, метою яких є підвищення енергоефективності будівель комунальної власності, зокрема:

- Капітальний ремонт даху КЗ "Міський будинок культури" Городнянської міської ради в м.Городня, Чернігівської області;

- Капітальний ремонт із впровадженням комплексних заходів з теплореновації закладу загальної середньої освіти №2 по вул.Троїцька, 2а в м. Городня, Городнянського району, Чернігівської області з виділенням черговості на загальну суму 16 272 689 грн;

- Реконструкція адміністративної будівлі по вул. Троїцька, 15 у м. Городня Чернігівської області. Вартість проєкту 1 252 091 грн;

- В 2020 році за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, а також за рахунок коштів міського бюджету, було завершено капітальний ремонт корпусу №1 Городнянського ясла-садка №1.

- Капітальний ремонт - заміна віконних та зовнішніх дверних блоків на енергоефективні в КНП "Городнянська міська лікарня" Городнянської міської ради. Вартість проєкту – 1 745 544 грн.

Окрема увага приділяється модернізації зовнішнього освітлення:

- Збудовано ПЛІ-0,4 кВ вуличного освітлення по вул. 1-го Травня в м. Городня, Чернігівської області. Вартість проєкту склала 1 008 112 гривень. Виконано за рахунок коштів субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій 2018-2019 рр. та співфінансування з міського бюджету було реалізовано проєкти;

- Для зовнішнього освітлення і населених пунктах громади вже на 50% використовуються світлодіодні ліхтарі. Здійснюється подальша поступова заміна застарілих ламп.

- В 2023 році, за сприяння Програми розвитку ООН в Україні 5 пішохідних переходів в м. Городня було оснащено автономними ліхтарями на сонячних батареях.

Питання енергоспоживання та енергозбереження протягом останніх років виходить на перший план через низку важливих чинників. Особливу увагу привертає забезпечення енергетичної безпеки, що стає ключовим завданням для багатьох громад. Залежність від зовнішніх постачальників енергоресурсів створює ризики для стабільності енергозабезпечення, особливо на тлі високої вартості традиційних енергоресурсів, таких як газ та електроенергія. У цьому контексті альтернативні джерела енергії, зокрема пелети, дрова, та щепа стають економічно вигіднішими рішеннями для Городнянської громади. На її території громади існує достатній ресурсний потенціал для їх використання, що дозволяє значно зменшити витрати на енергоносії. По цьому напрямку, ведеться активна робота з переведення котелень з природного газу на місцеве тверде паливо. Наразі, блочно-модульні котельні, що використовують тверде паливо, встановлені в КЗ «Городнянський садок №4», КНП «Городнянська міська лікарня» та КЗ «Дитячо-юнацька спортивна школа» (дана котельня опалює також КЗ «Городнянський ліцей №2»). На стадії монтажу також блочно-модульна котельня, що знаходиться за адресою м. Городня, вул. Троїцька,

10а, що забезпечуватиме теплопостачанням адміністративну будівлю, КУ «Центр надання соціальних послуг» та КЗ «Городнянська школа мистецтв ім. Лідії Кондрашевської». Також, в 2022 році були переобладнані на використання твердого палива котли в КЗ «Городнянський ліцей №1» та КЗ «Городнянський ліцей» Чернігівської обласної ради.

Додатково перспективним рішенням є встановлення сонячних електростанцій (СЕС) для забезпечення автономного енергопостачання громадських будівель. Це дозволяє значно зменшити залежність від традиційних енергоресурсів, скоротити витрати на енергопостачання бюджетних установ і підвищити стійкість громади до енергетичних ризиків.

Перші кроки в цьому напрямку вже зроблено. У КНП «Городнянська міська лікарня» станом на кінець 2024 року знаходиться на стадії реалізації проєкт з монтажу та підключення системи сонячних панелей. Реалізація цього проєкту, підтримана Благодійним фондом «Фортечний», створить передумови для суттєвої економії коштів на споживанні електричної енергії.

Крім того, у співпраці з ГО «Екоклуб» було розроблено попереднє техніко-економічне обґрунтування для встановлення сонячної станції на водозабірних свердловинах КП «Городнянське виробниче управління житлово-комунального господарства». Наразі триває пошук донорських пропозицій для реалізації цього проєкту, який матиме значний вплив на оптимізацію витрат підприємства та забезпечення стабільного водопостачання громади.

Комплексне впровадження цих заходів, включаючи модернізацію інженерних мереж та використання місцевих ресурсів, дозволяє досягти суттєвої економії та підвищити енергоефективність громади.

Транспортна інфраструктура та зв'язок

Через територію Городнянської міської територіальної громади проходить міжнародний та регіональний автошляхи:

- Міжнародний автомобільний шлях Е95: проходить через місто Городня, з'єднуючи Україну з білоруссю та росією. Після повномасштабного вторгнення, транспортне сполучення з зазначеними країнами закрито. Ділянка шляху Е95 використовується для потреб регіонального та місцевого значення;
- Автошлях Н 28 — автомобільний шлях регіонального значення. Проходить територією Чернігівської області через Чернігів — Городню — Сеньківку.

Транспортне сполучення між населеними пунктами громади та районним / обласним центром

Дорожньо-транспортна інфраструктура Городнянської громади має стратегічне значення, враховуючи її прикордонне розташування та необхідність забезпечення ефективного сполучення між населеними пунктами громади, сусідніми територіями та державними кордонами. На території громади знаходиться розгалужена мережа автомобільних доріг, яка включає як місцеві, так і регіональні траси. Основна проблема цієї інфраструктури полягає у її фізичному зношенні. Значна частина доріг перебуває в незадовільному стані через тривалий період недостатнього фінансування на ремонт і обслуговування. Це ускладнює пересування, особливо в осінньо-зимовий період.

Транспортна інфраструктура громади також включає мостові споруди, які вимагають модернізації та постійного моніторингу стану. Наявність якісних доріг є критично важливою для доступу до закладів охорони здоров'я, освіти, адміністративних центрів та для розвитку місцевої економіки, зокрема аграрного сектору.

Таблиця 12. Основні дороги обласного та районного значення, які проходять через територію Городнянської МТГ

№ з/п	Індекс дороги	Найменування дороги	Протяжність
1	0250501	Городня - Кузничі - Деревини	24,8
2	0251611	Добрянка - Дроздовиця - Кузничі	20,7
3	0250503	Володимирівка - Хоробичі - Бутівка з підїздом до с. Лемешівка	44,7
4	0250504	Смичин - Конотоп - Смяч - Гвоздиківка	12,9
5	0250505	Городня - Бурівка	29,8
6	0250509	Ваганичі - Перепис	5,1
7	0250510	Городня - ст. Городня	0,9
8	0250512	Гасичівка - Мощенка - Сутоки	6,5
9	0250513	/Н-28/ - Півнівщина	4,3
10	0250514	Городня - Травневе - Дроздовиця	10,9
11	0250515	/Н-28/ - Сеньківка	2,2
12	C250502	Старосілля - Автуничі	7,2
13	C250503	Бутівка - Здрягівка	6,6
14	C250504	Ільмівка - Мости	1,0
15	C250505	Сеньківка - Берилівка	5,9
16	C250507	Городня - Стовпівка	1,1
17	C250509	/0250505/ - Залісся	6,6
18	C250510	/0251611/ - День-Добрий	2,0
19	C250512	/0250505/ - Студенець - Лютіж	1,2
20	C250513	Дроздовиця - Будище	7,2
21	C250514	Моложава - Минаївщина	6,6
22	C250515	/0250501/- Зелене	1,0
		ВСЬОГО:	209,2

В громаді функціонують автобусні маршрути обласного та місцевого значення. Сполучення з обласним центром здійснюється приватними перевізниками. Маршрути, що знаходяться всередині громади, обслуговуються КП «Житлово-експлуатаційна дільниця» Городнянської міської ради, серед них:

Міський маршрут м. Городня (залізничний вокзал) – с. Хрипівка – с. Півнівщина; Городня – Дроздовиця; Городня – Невкля; Городня- Хотівля; Городня – Здрягівка.

Зазначені маршрути можна вважати соціальними, оскільки, через збитковість перевезень на цих напрямках і низький пасажиропотік, приватні перевізники часто відмовляються від здійснення господарської діяльності з перевезення пасажирів. Це створює додаткові труднощі для забезпечення належного транспортного обслуговування населення, що особливо впливає на віддалені населені пункти. Частково вирішити питання допомагають благодійні фонди та організації, зокрема з грудня 2024 року, за ініціативи та фінансування фонду «Пролісок», почали функціонувати 2 безкоштовні соціальні маршрути з прикордонними населеними пунктами: м.Городня – с.Мощенка та м.Городня – с.Деревини.

Дорожньо-транспортна інфраструктура громади вимагає особливої уваги. Якщо більшість доріг комунальної власності хоча й перебувають у задовільному стані та потребують капітального ремонту, в цілому є придатними для експлуатації, то питання стану доріг обласного підпорядкування є проблемним через свій стан та

відсутності фінансування для капітального ремонту. В межах власних можливостей громада намагається вирішувати питання стану доріг, зокрема в рамках виконання Програми соціально – економічного та культурного розвитку Городнянської МТГ, за 2023-2024 роки на вирішення питань, що стосуються безпосередньо оновлення, утримання, поточного та капітальних ремонтів доріг, було спрямовано 12 253,872 тис. грн. В цілому, беручи до уваги велику територію громади, віддаленість населених пунктів, а також близькість до кордону з країною агресором рф, для забезпечення відновлення та покращення стану доріг, ресурсів громади недостатньо.

Мобільний зв'язок та інтернет

На території Городнянської громади мобільний зв'язок та інтернет надаються кількома операторами, що забезпечують зв'язок і доступ до інтернету як у міських, так і в сільських населених пунктах.

Мобільний зв'язок, що покриває територію громади, забезпечується такими основними мобільними операторами, як ПрАТ «Київстар», ПАТ «Vodafone Україна» та ТОВ «Lifecell». Ці оператори забезпечують 3G/4G зв'язок у більшості населених пунктів громади, хоча в деяких віддалених населених пунктах покриття є дуже обмеженим або взагалі відсутнє. Особливо це стосується прикордонних населених пунктів громади.

Інтернет На території Городнянської громади доступ до фіксованого інтернету забезпечується кількома провайдерами: ТОВ «СМАРТ.КОМ» та ПАТ «Укртелеком». ТОВ «СМАРТ.КОМ» надає послуги високошвидкісного інтернету через оптоволоконні мережі, забезпечуючи стабільне та швидке підключення в основних населених пунктах громади. ПАТ «Укртелеком», у свою чергу, пропонує доступ до інтернету через ADSL та оптоволоконні лінії, що дозволяє забезпечити покриття навіть в більш віддалених районах громади.

Станом на 01.12.2024 року, саме через оптоволоконні мережі, в громаді підключено до мережі Інтернет 11 з 60 сільських населених пунктів. 8 з них в 2021 році були підключенні за рахунок коштів субвенції на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності широкосмугового доступу до Інтернету в сільській місцевості. Вартість проєкту склала 849,500 тис. грн. Загалом, кількість населених пунктів, які мають потребу в підключенні через оптичні мережі складає 16 сіл.

Інфраструктура торгівлі та сфери послуг

Мережа закладів торгівлі та послуг у Городнянській міській територіальній громаді в основному складається з продуктових і господарських магазинів, аптек, закладів громадського харчування, перукарень, сервісних центрів, та закладів, що надають інші послуги (банківські, поштові тощо). Також, на території громади фізичними особами-підприємцями та юридичними особами надається широкий спектр усіх необхідних послуг з побутового обслуговування населення серед яких:

- пошив та ремонт одягу та взуття;
- ремонт побутової та комп'ютерної техніки
- ремонт ювелірних виробів
- ремонт автомобільного транспорту
- послуги перукарів та салонів краси
- ритуальні послуги
- тощо.

Кількість суб'єктів господарювання, які працюють в цій сфері станом 01.12.2024 року складає 295 підприємств. Розподіл мережі є нерівномірним. Більшість закладів сфери торгівлі та послуг сконцентровано в адміністративному центрі м. Городня – 257 суб'єктів господарювання, при 38 - в населених пунктах громади. У сільській місцевості функціонування сфери торгівлі та послуг часто ускладнюється низькою чисельністю населення, меншою купівельною спроможністю та віддаленістю населених пунктів, що робить такі ініціативи економічно менш привабливими для підприємств.

Природно-заповідний фонд Городнянської міської територіальної громади представлений значною кількістю територій та об'єктів природоохоронного значення, які формують основу екологічної мережі громади та забезпечують збереження природних комплексів Чернігівського Полісся. До складу ПЗФ громади входять ботанічні, гідрологічні та ландшафтні заказники, ботанічні пам'ятки природи, заповідні урочища, а також парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення.

Найбільшими об'єктами природно-заповідного фонду є заповідне урочище «Гніздищанська дача» площею 2620,8 га, ботанічний заказник «Кусіївська дача» площею 1002,0 га, а також гідрологічні заказники «Жайворонок» та «Дігтярі-Вирви». Особливу природоохоронну цінність для громади мають гідрологічні заказники та заболочені території, які виконують функції природного акумулювання води, підтримання екологічної рівноваги та формування оселищ для багатьох видів флори і фауни. Крім того, на території громади розташовані об'єкти, що мають рекреаційне та естетичне значення, зокрема парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Городнянський». Значна частина природоохоронних територій представлена лісовими, болотними та лучно-заплавними екосистемами, що мають важливе значення для підтримання біорізноманіття, регулювання водного режиму та стабілізації кліматичних умов території (детальний перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду громади наведено у таблиці 1 Звіту про Стратегічну екологічну оцінку Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади). Проте, безпосередньо на території громади розташовано 24 об'єкти природно-заповідного фонду (заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва). Загальна площа об'єктів ПЗФ на території громади складає - 8694,84 га.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ІЗ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Опитування методом анкетування проводилось у листопаді-грудні 2024 року. При проведенні опитування було запропоновано питання, варіанти відповідей до питань, а також (за бажанням) додати власну відповідь на питання.

Загалом у проведеному дослідженні взяло участь 345 мешканців, з яких 87,25% жінки та 12,75% чоловіки. Більшість респондентів – люди працездатного віку (понад 98%). Кожен другий респондент – особа у віці від 35 до 50 років.

Бачення людей перспектив розвитку громади є досить різносторонніми. Майже 49% мешканців, що взяли участь в опитуванні, позитивно оцінюють перспективи громади – 122 особи стверджують, що їм приємно тут жити, ще 23 – хотіли б, щоб тут жили їхні діти, 15 осіб готові рекомендувати свою громаду знайомим для проживання. Водночас понад 51% опитаних не бачить прогресу та перспектив розвитку громади та не може себе у ній реалізувати.

Серед найбільших проблем розвитку громади респонденти виділяють: високий рівень безробіття, відсутність зовнішніх інвестицій, значна частка населення старшого працездатного віку, несприятливі умови для розвитку підприємництва, низьку якість дорожнього покриття між населеними пунктами громади, недостатню

громадську ініціативність та активність мешканців громади. Проблемами, які найменше турбують мешканців громади на даному етапі є –недостатня інформованість про громаду за її межами, зношеність інженерних мереж (водопостачання, водовідведення), якість середньої та дошкільної освіти, засміченість довкілля та забрудненість питної води (що свідчить про відносний рівень екологічної безпеки Городнянської МТГ).

Оцінюючи сьогоднішній стан розвитку громади найбільше відповідей «відмінний» респонденти віддали екологічному стану громади, роботі дошкільних установ, медичному забезпеченню, якістю комунальних послуг. Найгірше оцінили можливості працевлаштування, умови для започаткування та ведення власного бізнесу, безпеку мешканців, інфраструктуру відпочинку та довкілля, а також стан доріг.

Респондентів також попросили розмістити за важливістю і першочерговістю завдання, які необхідно здійснити для розвитку громади. До найгостріших проблем, які потребують першочергового вирішення мешканцями громади віднесено зменшення рівня безробіття, сприяння розвитку промислових підприємств, розвиток малого і середнього бізнесу, ремонт доріг між населеними пунктами громади, підтримку фермерства. До другої черги завдань респондентами віднесено благоустрій населених пунктів, ремонт вулиць, розвиток сфери дозвілля (відпочинку та спорту), використання місцевих природних ресурсів, розвиток туризму. Завданнями другого порядку для мешканців є – покращення освітлення населених пунктів громади, покращення водопостачання та каналізування, підтримка агрохолдингів і кооперативного руху.

Необхідно відзначити, що лише 35,36% мешканців, які взяли участь в опитуванні, вірять у позитивний результат і реалізацію означених вище завдань.

Основні активи для розвитку громади респонденти вбачають у прогресивній та дієвій місцевій владі, привабливій природі, іноземних інвесторах, активності та підприємливістю мешканців громади, місцевих підприємствах і підприємців.

Опитування представників молоді громади

Опис проєкту і методології. В рамках проєкту «Стратегічне планування в Сумській, Харківській та Чернігівській областях», який реалізується Чернігівською міською громадською організацією "Сіверський інститут регіональних досліджень" та став можливим завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА» було проведено дослідження з вивчення думки представників молоді Городнянської МТГ Чернігівської області з приводу розвитку громади та здійснення першочергових кроків щодо вирішення нагальних проблем та потреб молоді.

Об'єктом дослідження були обрані представники молоді (віком від 14 до 35 років), які є активними мешканцями громади, а також членами молодіжної ради громади.

З урахуванням специфіки об'єкта вивчення, його важкодоступності й мети дослідження було вирішено реалізувати якісну стратегію соціологічного дослідження з використанням методу фокус-груп. Фокус-група – це базовий груповий метод якісного аналізу соціальної інформації, який за допомогою спеціально організованої за дослідницьким планом групової дискусії дає змогу з'ясувати реально наявні особливості соціальної практики через актуалізацію особистого досвіду учасників дослідження. Інформація, що отримується за допомогою фокус-групи, не є простою сумою індивідуальних думок, але завжди виступає продуктом групової динаміки, за якої відповіді інформантів стимулюються присутністю інших учасників та аргументуються в спорах або згоді з іншими. Крім того, колективне обговорення дає можливість усебічно розглянути різні аспекти

предмета дослідження. Така дискусія особливо ефективна, коли необхідно зрозуміти, що насправді думають і відчувають люди, які опиняються в конкретних ситуаціях та діють певним чином. Завдяки цьому ефекту дослідження, проведені методом фокус-групи, вирізняються великим евристичним потенціалом, адже дають змогу глибоко дослідити проблему, проаналізувати широкий спектр думок і стереотипів, які не можуть бути виявлені більш формалізованими методами (наприклад масовим опитуванням), виявити ті реальні процеси та моделі взаємодії, які властиві діяльності кожного залученого до дослідження респондента.

У цьому дослідженні була застосована найбільш поширена форма фокус-групи – інтерв'ю з гайдом (*3 П: потреби, проблеми та пропозиції*), у якому послідовно представлені вищеназвані теми, що потребують обговорення.

Рекрутування учасників фокус-групи проходило відповідно до мети й задач дослідження.

Опис групи. Усього в дослідженні взяли участь 10 інформантів, які всі 10 побували на фокус-групі. Серед учасників опитування були 8 жінок та 2 чоловіків.

Тривалість фокус-груп – від 45 хвилин до 1 години. Атмосфера проведення фокус-груп можна визначити як спокійно-доброзичливу. Відчувалося зацікавленість інформантів у спілкуванні та бажання ділитися своїми думками. Загалом у проведеному дослідженні взяло участь 12 мешканців, з яких 80% жінки та 20% чоловіки. Всі респонденти – особи у віці від 15 до 35 років (100 %). Опитування проводилось 17 січня 2025 року. Результати проведення засідання фокус групи наведені у табл. 12.1.

Таблиця 9. Форма щодо вивчення потреб молоді (бенефіціарів) Городнянської МТГ

Бенефіціари*	Чисельність групи	Потреби	Проблеми**	Пропозиції
1	2	3	4	5
1.1. 8 жінок та 2 чоловіків	2.1.10 осіб	3.1. Організація та благоустрій громадських зон для молоді.	4.1. Відсутність впорядкованих місць для проведення змістовного дозвілля в громаді.	5.1. Облаштування багатофункціонального простору в м. Городня.
		3.2. Підвищення освітнього рівня молоді.	4.2. Деградація дозвілля серед молоді.	5.2. Проведення ремонту «літнього майданчика» в місцевому парку м. Городня для організації культурно-мистецьких заходів.
			4.3. Відсутність можливості працевлаштування.	5.3. Облаштування пункту (сервісу) прокату електросамокатів.
			4.4. Зниження освітнього рівня молоді в умовах війни.	5.4. Організація курсів, що стосуються ІТ технологій та проектного менеджменту.
				5.5. Організація та посилення взаємодії представників молоді з різних громад через проведення спільних тренінгів, воркшопів та семінарів.

				5.6. Організація майстер-класів з різної тематики для здобуття умінь та навичок, які стануть корисними в майбутньому.
--	--	--	--	---

* — зазначаються різні вікові та соціальні групи жінок та чоловіків, в т.ч. вразливі;

** — зазначаються наявні проблеми фізичного, економічного, ресурсного, юридичного, культурного, часового характеру, інші)

Опитування осіб літнього віку (60+) громади

Опис проекту і методології. В рамках проекту «Стратегічне планування в Сумській, Харківській та Чернігівській областях», який реалізується Чернігівською міською громадською організацією "Сіверський інститут регіональних досліджень" та став можливим завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА» було проведено дослідження з вивчення думки осіб літнього віку (60+) Городнянської МТГ Чернігівської області з приводу розвитку громади та здійснення першочергових кроків щодо вирішення нагальних проблем та потреб молоді.

Об'єктом дослідження були обрані особи літнього віку (60+) Городнянської МТГ.

З урахуванням специфіки об'єкта вивчення, його важкодоступності й мети дослідження було вирішено реалізувати якісну стратегію соціологічного дослідження з використанням методу фокус-груп. Фокус-група – це базовий груповий метод якісного аналізу соціальної інформації, який за допомогою спеціально організованої за дослідницьким планом групової дискусії дає змогу з'ясувати реально наявні особливості соціальної практики через актуалізацію особистого досвіду учасників дослідження. Інформація, що отримується за допомогою фокус-групи, не є простою сумою індивідуальних думок, але завжди виступає продуктом групової динаміки, за якої відповіді інформантів стимулюються присутністю інших учасників та аргументуються в спорах або згоді з іншими. Крім того, колективне обговорення дає можливість усебічно розглянути різні аспекти предмета дослідження. Така дискусія особливо ефективна, коли необхідно зрозуміти, що насправді думають і відчувають люди, які опиняються в конкретних ситуаціях та діють певним чином. Завдяки цьому ефекту дослідження, проведені методом фокус-групи, вирізняються великим евристичним потенціалом, адже дають змогу глибоко дослідити проблему, проаналізувати широкий спектр думок і стереотипів, які не можуть бути виявлені більш формалізованими методами (наприклад масовим опитуванням), виявити ті реальні процеси та моделі взаємодії, які властиві діяльності кожного залученого до дослідження респондента.

У цьому дослідженні була застосована найбільш поширена форма фокус-групи – інтерв'ю з гайдом (*3 П: потреби, проблеми та пропозиції*), у якому послідовно представлені вищеназвані теми, що потребують обговорення.

Рекрутування учасників фокус-групи проходило відповідно до мети й задач дослідження.

Опис групи. Усього в дослідженні взяли участь 10 інформантів, які всі 10 побували на фокус-групі. Серед учасників опитування були 9 жінок та 1 чоловік.

Тривалість фокус-груп – від 45 хвилин до 1 години. Атмосфера проведення фокус-груп можна визначити як спокійно-доброзичливу. Відчувалося зацікавленість інформантів у спілкуванні та бажання ділитися своїми думками. Загалом у проведеному дослідженні взяло участь 10 мешканців, з яких 90% жінки та 10% чоловіки. Всі респонденти – особи літнього віку 60 до 75 років. Більшість

респондентів – особи у віці від 60-65 років (50%), 30% респондентів – особи у віці від 66 до 70 років, та 20% опитаних – представники категорії 70+. Опитування проводилось 14 січня 2025 року. Результати проведення засідання фокус групи наведені у табл. 12.2.

Таблиця 10. Форма щодо вивчення потреб осіб літнього віку (60+) Городнянської МТГ

Бенефіціари*	Чисельність групи	Потреби	Проблеми**	Пропозиції
1	2	3	4	5
1.1. 9 жінок та 1 чоловік	2.1.10 осіб	3.1. Покращення доступу до медичних, соціальних та культурних послуг.	4.1. Збільшення факторів ризику та стресу, що впливають на загальний стан здоров'я (погіршення).	5.1. Організація пугівок для санаторного лікування.
1.2. 5 осіб віком від 60-65 років, 3 осіб від 66-70 років, 2 осіб від 60-65 років			4.2. Підвищення соціальної ізоляції літніх людей.	5.2. Організація соціального транспорту (соціальне таксі).
				5.3. Організація культурних заходів (концерти для літніх людей).
				5.4. Організація психо-соціальної підтримки для осіб "срібного віку".

* — зазначаються різні вікові та соціальні групи жінок та чоловіків, в т.ч. вразливі;

** — зазначаються наявні проблеми фізичного, економічного, ресурсного, юридичного, культурного, часового характеру, інші)

Опитування представників бізнесу громади

Опитування проведено методом анкетування, у якому взяли участь 34 представників місцевого бізнесу. Опитування проводилось у листопаді-грудні 2024 року. При проведенні опитування було запропоновано питання, варіанти відповідей до питань, а також (за бажанням) додати власну відповідь на питання.

Понад 35 відсотків підприємств, які взяли участь в опитуванні представляють підприємства/бізнес, які були створені після 2014 року. Понад 50% підприємств створені були до 2010 року. 94% учасників опитування – фізичні особи підприємці, 3% респондентів презентують українські юридичні особи, 3% – презентують державні підприємства. Понад 94% - це малі підприємства з чисельністю працівників до 10 осіб, 6% - з чисельністю до 50 осіб. Найбільше представників підприємницького сектора працюють у сферах роздрібної торгівлі, інші послуги, перевезення, харчової промисловості, що відповідає структурі підприємницького сектора громади за видами економічної діяльності.

Понад 96% підприємців збувають вироблену продукцію у межах громади та Чернігівської області, понад 2% - у інші області України. Серед факторів, які вплинули на розміщення підприємств опитані відзначають: наявність споживачів продукції підприємства, наявність підприємств споріднених за профілем виробництва, а також наявність робочої сили.

Попри наявність трудового потенціалу в громаді, 50% підприємців відзначили, що відчувають нестачу у працівниках певних спеціальностей. Зокрема, водії, механізатори, трактористи, механіки, зварювальники, медичні спеціалісти.

Серед найбільших проблем розвитку громади респонденти виділяють: високий рівень безробіття, значну частку населення старшого працездатного віку,

недостатню громадську ініціативність та активність мешканців громади, низьку якість (відсутність) дорожнього покриття між населеними пунктами в громаді, відсутність зовнішніх інвестицій. Проблема, яка найменше заважає розвитку громади на даному етапі є – недостатня підприємливість мешканців громади, недостатня інформованість про громаду за її межами злочинності, якість дошкільної освіти, засміченість довкілля, зношеність інженерних мереж та забрудненість питної води.

На думку підприємців, найгострішими завданнями для розвитку громади є: зменшення рівня безробіття, розвиток малого і середнього бізнесу, сприяння розвитку промислових підприємств, підтримка фермерства, ремонт доріг між поселеннями громади. покращення водопостачання. Вагомими завданнями також є: використання місцевих природних ресурсів, благоустрій населених пунктів громади, розвиток сфери дозвілля, ремонт вулиць, покращення освітлення населених пунктів громади. Водночас частка тих, хто вірить в успіх реалізації означених завдань серед підприємців є меншою чим у населення і складає 29,41%.

На питання щодо пріоритетності видів економічної діяльності для майбутнього розвитку громади, представники бізнесу відзначили наступні: сільське господарство/ рослинництво (19 осіб), харчова промисловість (19), сільське господарство/тваринництво (19). переробка сільськогосподарської продукції (12) та машинобудування (5).

Оцінка роботи органів місцевої влади та співпраця з основними інституціями громади є такою:

- роботу Голови громади понад 41% опитаних вважають відмінною, або доброю. Роботу Ради громади 10 опитаних вважають доброю, або відмінною, подібною є оцінка роботи виконкому;
- оцінюючи співробітництво з місцевою владою та інституціями громади, бізнес найвищу оцінку ставить співпраці з центром зайнятості, відділом земельних ресурсів, Головою громади та пожежною охороною;
- найгірші оцінки отримала митниця.

Опитані говорять про існування тіньового бізнесу у громаді, однак суб'єктивна думка щодо частки його в економіці громади є різною. Понад 38 відсотків опитаних вважає, що частка тіньового бізнесу в громаді в межах 26-50%, ще така частка опитаних підприємців оцінюють його частку до 25%.

SWOT-АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА МІСЬКОЇ ГРОМАДИ

Одним із важливих методів аналізу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища міської громади є аналіз SWOT, аббревіатура якого сформована від заголовних літер назв груп цих факторів – *Strengths* (**Сильні сторони**), *Weaknesses* (**Слабкі сторони**), *Opportunities* (**Можливості**), *Threats* (**Загрози**). Цей евристичний метод аналізу дозволяє виявити внутрішні характеристики громади, які, з огляду на довгострокову перспективу та обрані пріоритети розвитку, можна розглядати як її конкурентні переваги або ж як недоліки; враховуючи відкритий характер системи, якою також є і будь-яка територіальна громада, для повноти картини необхідним є виокремлення шансів, які формують сприятливе підґрунтя для її розвитку, та загроз, котрі де-факто його стримують.

Визначення найбільш вагомих факторів середовища Городнянської міської територіальної громади здійснювалось за трьома напрямками, які дозволяють в повній комплексно оцінити стан і перспективи її зрівноваженого розвитку -

економічним, соціальним та екологічним. Окремому оцінюванню підлягали також чинники, класифіковані як складові адміністративного середовища – середовища, що формує інституційну спроможність громади. Результати аналізу подано в табличній формі.

Таблиця 4. Результати аналізу чинників внутрішнього та зовнішнього середовища

СИЛЬНІ СТОРОНИ:	СЛАБКІ СТОРОНИ:
Помірний клімат, екологічне повітря;	Межування з двома країнами агресорами;
Наявність запасів корисних копалин (пісок, глина, торф);	Високий рівень безробіття, мало робочих місць;
Забезпеченість лісовими ресурсами;	Високий % населення пенсійного віку, зменшення населення працездатного віку, низька народжуваність;
Наявність земель с/г призначення;	Замінованість території;
Значний історичний потенціал;	Низький стан доріг між населеними пунктами громади;
Наявність залізничної інфраструктури;	Відсутність соціального житла;
Наявність рекреаційних територій для розвитку зеленого туризму;	Погане функціонування зв'язку (київстар), недостатній розвиток телекомунікацій;
Місцеві громадські організації мають досвід реалізації проєктів;	Зношеність комунальних мереж (водопостачання, водовідведення 80-90%);
Наявність трудових ресурсів;	Недостатній рівень спеціалізованого медичного персоналу;
Наявність промислових об'єктів для потенційних інвесторів;	Недостатня кількість укриттів для населення;
Близькість до обласного центру та столиці;	Слабкий розвиток промисловості;
Наявність та доступність гарної, питної води;	Слабка активність населення, пасивність молоді у житті громади, незацікавленість громадян;
Гарна соціальна структура;	Низький рівень дозвілля;
Потенціал для збільшення обсягів переробки (ліси, с/г, деревина)	Брак готельного та побутового обслуговування
54% працездатного населення;	Великий % бюджетних видатків на освіту
Наявність площ для сонячних станцій;	Низький рівень самореклами громади
Переведення закладів на альтернативні джерела енергії;	Відсутність підприємств переробки повного циклу (до кінцевого готового продукту);
Наявність ресурсу для забезпечення альтернативних джерел енергії паливом (відходи лісопереробки);	Міграція населення (особливо сільського)
Доступний Інтернет (наявність умов для ІТ-бізнесу та фрілансу);	Низький рівень зацікавленості інвесторами;
Наявність території для переробки	Низький рівень офіційної заробітної плати
Експорт деревообробних матеріалів;	Закриття місцевих державних установ в зв'язку з державною політикою укрупнення;
Великий % задіяних с/г угідь;	Відтік ресурсів (лісові, с/г, трудові);
Розвинений благоустрій громади;	Відсутність національної економічної політики;
Відкритість до співпраці з міжнародними донорами;	Небажання підприємців реєструвати бізнес в громаді та платити податки (коли вони фактично працюють в громаді), тіньова зайнятість;
Наявність позашкільної освіти;	Низький рівень кваліфікації трудових ресурсів;
Надання можливості молоді здобувати проф. освіту (тракторист, автосправа, швея);	Низька мотивація до праці;
Медичне обладнання європейського зразка;	Низький рівень розвитку туристичної інфраструктури;
Залучення молодих спеціалістів (лікарів) за програмою;	Низький рівень неформальної освіти;

Можливість відкриття власної справи;	Обмежені можливості місцевого бюджету
Унікальність громади;	Низька залученість місцевих виробників до реалізації різних проєктів;
Наявність території для заселення;	Низький рівень фінансування освіти, медицини та інших галузей;
	Втрата земельних угідь через бойові дії;
Наявність ресурсів для розвитку харчової промисловості;	Відсутність великих підприємств, фабрик, заводів;
	Страх відкриття власної справи в зв'язку з бойовими діями;
	Відсутність розвитку житлового будівництва;
	Відсутність конкуренто-спроможного виробництва деяких галузей;
	Громадська свідомість на низькому рівні
	Створення бренду громади
	Заохочення населення до саморозвитку (курси)
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
Повернення населення із ЄС;	Демографія (старіння населення, скорочення частки працездатного населення, міграційний рух, низька щільність населення, низька народжуваність, висока смертність);
Залучення коштів від міжнародних донорів, партнерів;	Географічне розташування та кордон з агресорами (низька інвестиційна привабливість (зупинення інвестицій), зона можливих бойових дій);
Збільшення с/г підприємств (після завершення військових дій);	Відтік, вивезення ресурсів (деревина, здача в оренду паїв великим корпораціям, відтік трудових ресурсів);
Підтримка існуючих підприємств та організацій;	Мобілізація (залучення працюючих чоловіків до ЗСУ);
Створення енергетичної незалежності для громади, розвиток зеленої енергетики;	Посилення необґрунтованого втручання у господарську діяльність контролюючих правоохоронних та судових органів;
Зростання попиту на продукцію с/г та деревообробної промисловості;	Незбалансована регіональна політика;
Створення еко парків, розвиток еко туризму та історичного туризму;	Відключення електроенергії;
Розвиток залізничного сполучення;	Підвищення комунальних послуг;
Розширення міжнародних контактів;	Суттєве податкове навантаження на бізнес;
Співробітництво з іншими містами;	Розширення фортифікаційних споруд;
Активне впровадження проєктів регіонального розвитку	Порушення психічного та ментального здоров'я населення;
Стимулювання для створення бізнесу;	Руйнація інфраструктури громади внаслідок бойових дій;
Створення крафтового виробництва;	Нестача кваліфікованих кадрів в усіх сферах, безробіття;
Будівництво доступного житла;	Страх повернення на прикордоння, невпевненість в завтрашньому дні;
Обмін досвідом;	Екологічна загроза внаслідок бойових дій, засмічення територій;
Впровадження нових практик у різні сфери діяльності громади;	Відсутність логістичних шляхів;
Залучення молоді в прийнятті рішень в розвитку громади;	Недостатнє фінансування громади;
Підвищення рівня цифровізації населення;	Знецінення гривні;
Запровадження програм підтримки місцевих ініціатив;	Пандемія;
Розвиток та підтримка ЗМІ та блогерів;	Корупція;
Підвищення рівня патріотизму;	Відсутність надійних партнерських зв'язків;

Розміщення постійних в/ч на території громади	Відсутність розвитку виробництва;
призведе до покращення демографічної ситуації та розвитку економіки (можливо військові залишаться на постійне місце проживання)	
Наявність індустріального парку дасть поштовх для економічного розвитку;	Слабка модернізація інфраструктури;
Створення регіональної (локальної) економічної політики;	Захворюваність на серцево-судинні, онкологічні захворювання, ВІЛ, СНІД, недостатня профілактика та діагностика;
Проведення інвентаризації земель;	Нестабільність законодавчої бази;
Підтримка експорт орієнтованих галузей (лісові, с/г);	ІПСО, фейки – збільшення недовіри;
Побудова біогазових установок;	Зміна клімату, катастрофічне зменшення водних ресурсів, неефективне використання природних ресурсів;
Роздільний збір сміття;	Популістична політика державних органів, яка призводить до тіньової зайнятості та відбиває бажання у населення працювати;
Фокус уваги на місцевих виробників + брендування.	Необґрунтований потік гуманітарної допомоги;
	Нерівномірний розподіл допомоги населенню (веде до соціального напруження)

Попередній аналіз чинників зовнішнього і внутрішнього середовищ Городнянської міської територіальної громади засвідчив, що, попри значні обмежуючі чинники та загрози, громада має потужний ресурсний, територіальний і соціальний потенціал, який створює передумови для довгострокового розвитку навіть в умовах воєнного стану. Разом з тим, наявні структурні слабкості та зовнішні загрози вимагають збалансованих і проактивних рішень на рівні як стратегії, так і оперативного управління.

Сильні сторони громади

Громада має значні природні ресурси (ліси, сільськогосподарські землі, корисні копалини), вигідне розташування поблизу обласного центру та столиці, розвинену залізничну інфраструктуру. Рівень соціального забезпечення і медичної інфраструктури є конкурентним для сільських громад (наявність європейського обладнання, позашкільної освіти, освітніх програм для молоді). Активна позиція місцевих громадських організацій, а також досвід залучення зовнішньої допомоги формують платформу для подальшого партнерського розвитку.

Слабкі сторони громади

Головні внутрішні проблеми пов'язані з демографічною ситуацією (старіння, відтік, низька народжуваність), недостатнім розвитком економіки громади, низьким рівнем офіційної зайнятості та кваліфікації кадрів, а також зношеністю критичної інфраструктури (мережі, дороги, телекомунікації). Висока залежність бюджету від трансфертів, невисокі показники податкової віддачі території, незначна частка капітальних інвестицій, а також переважання соціальних витрат у бюджеті посилюють вразливість громади перед зовнішніми викликами. Слабкий рівень самореклами, туристичної та промислової привабливості стримує економічний потенціал.

Можливості розвитку

Після завершення активної фази бойових дій громада має всі шанси активізувати процеси економічного зростання через:

- залучення міжнародної технічної допомоги;

- розвиток зеленої енергетики (біо-, сонячна енергетика);
- створення індустріального парку;
- підтримку локального виробництва;
- активізацію малого та середнього бізнесу;
- залучення молоді до стратегічних рішень;
- розвиток екотуризму та брендування громади.

Розміщення військових частин, підтримка ЗСУ та партнерські проекти з іншими громадами також можуть позитивно вплинути на демографію, економіку та соціальну згуртованість.

Ключові загрози

Географічне розташування на кордоні з країнами-агресорами створює постійні ризики для безпеки, логістики, інвестицій. Також існують значні загрози, пов'язані з:

- демографічним скороченням та міграцією;
- руйнацією інфраструктури;
- відсутністю довгострокової національної економічної політики;
- нестабільністю законодавства;
- низькою довірою до інституцій;
- зростанням соціального напруження через нерівномірність допомоги;
- дефіцитом кваліфікованих кадрів.

Екологічні проблеми (замінування, забруднення, зниження водних ресурсів) та енергетична нестабільність (відключення, ріст тарифів) також формують складне зовнішнє середовище.

БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ

Городнянська міська територіальна громада є невід'ємною складовою як регіональної, так і національної систем соціально-економічних відносин. З огляду на це її розвиток в значній мірі визначається усім комплексом факторів зовнішнього середовища. В такій ситуації є загроза зайняття інертної позиції по відношенню до зовнішніх сил впливу, перетворившись у пасивного спостерігача змін, які в ньому відбуваються. Протилежно, фаховий підхід у визначенні характеру впливу зовнішніх факторів дозволяє сформувати проактивну позицію громади, при якій вона збільшуватиме рівень власної суб'єктності у визначенні характеру та напрямків власного розвитку.

Ставши на стежку стратегічного планування Городнянська міська територіальна громада зайняла таким чином активну позицію у формуванні власного майбутнього, яке повинно реалізуватися саме за сценарієм стійкого зростання. Такий сценарій дозволив сформулювати стратегічне бачення її розвитку - майбутній бажаний стан громади, до якого вона прагне, реалізуючи заплановану діяльність. Досягнення стану, описаного в баченні – це найбільш віддалена мета, до якої прямує громада, долаючи бар'єри, які трапляються на її шляху та здобуваючи чергові цілі.

Малюнок 6. Стратегічне бачення Городнянської міської територіальної громади

**ГОРОДНЯНСЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА –
це успішна, динамічна, комфортна для мешканців та
привітна для туристів і приїжджих громада на
Чернігівщині з розвиненим високотехнологічним
сільським господарством, малим та середнім
підприємництвом; місце, де реалізуються найсміливіші
підприємницькі ідеї**

ОБГРУНТУВАННЯ СИСТЕМИ ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ СТРАТЕГІЇ

В процесі опрацювання матеріалів діагностики стану громади, в рамках обговорення Робочої групи та із врахуванням результатів соціологічного дослідження думки мешканців було визначено три стратегічні пріоритети, які повинні стати рушійною силою майбутнього розвитку Городнянської міської територіальної громади. Цими пріоритетами є:

- **Городнянська громада – територія розвиненого підприємництва і сільського господарства**

Зміст діяльності в рамках даного стратегічного напрямку розкривається через комплекс трьох операційних цілей, які у своїй середньостроковій перспективі передбачають виконання цілого ряду чітко окреслених завдань.

- **Городнянська громада – місце, комфортне для життя**

Структуризація діяльності по виконанню закладених у стратегічну ціль орієнтирів відображається у п'яти операційних цілях.

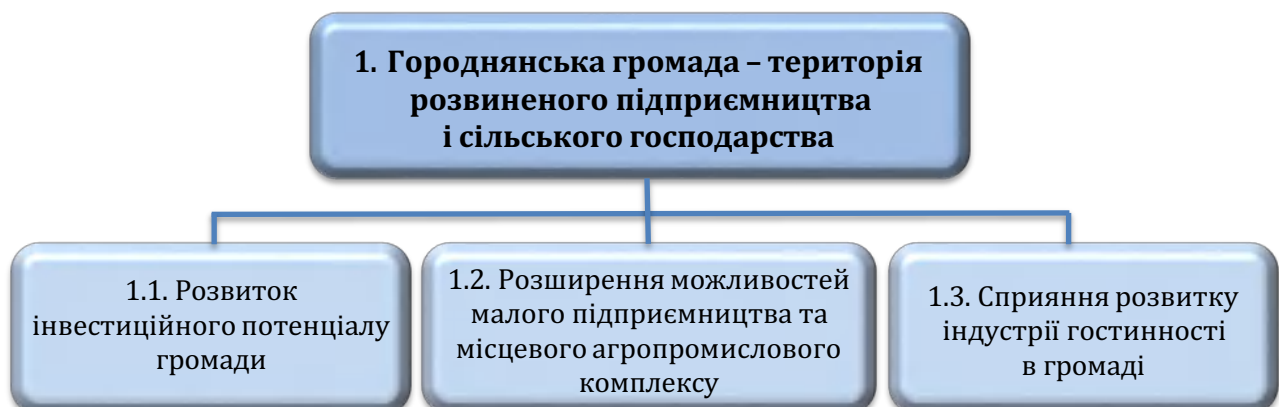
- **Городнянська громада – простір для всебічного особистого розвитку та самореалізації**

Сутнісне навантаження та показники вимірювання досягнень в рамках зазначеного стратегічного напрямку визначаються чотирма операційними цілями.

Сформульовані таким чином пріоритети становлять одночасно головні цілі Стратегії, в рамках яких громада повинна сконцентрувати лівову частку власних ресурсів: фінансових, трудових, часових. При цьому, кожен із зазначених пріоритетів містить перелік операційних цілей, поетапне досягнення яких є запорукою досягнення цілей стратегічного рівня. Таким чином, змістовне наповнення діяльності, передбачене у часових рамках реалізації Стратегії розвитку до 2027 р., є завершеним та таким, яке дозволить громаді досягнути максимального ефекту від використання обмежених ресурсів.

Структура операційних цілей в рамках стратегічної цілі 1 «**Городнянська громада – територія розвиненого підприємництва і сільського господарства**» є такою:

Малюнок 7. Структура цілей стратегічного напрямку 1

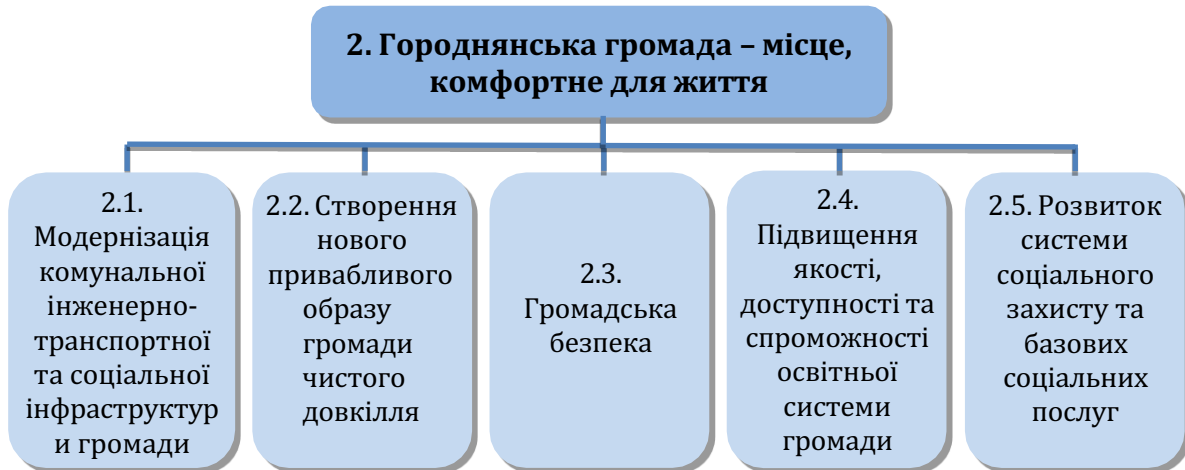
З отриманням реальних важелів управління місцевим розвитком, Городнянська міська територіальна громада взяла також і відповідальність за її економічний розвиток. Це природнім чином слугує обґрунтуванням напрямку прикладення зусиль, пов'язаному із **Розвитком інвестиційного потенціалу громади** – діяльності, пов'язаній із підвищенням якості просторового планування та ефективності управління земельними ресурсами, формування готових пропозицій для потенційних інвесторів в місцеву економіку та просування їх через весь спектр комунікаційних каналів, які використовує цільова аудиторія: (мережа Інтернет – як власні, так і зовнішні профільні інтернет-платформи), інвестиційні форуми/виставки-ярмарки, друковані рекламні матеріали, відео-реклама. Важливим у стратегічній перспективі є також використання особливого потенціалу, яким володіє громада, пов'язаного із наявністю в безпосередній близькості до міста-її адміністративного центру території колишнього військового аеродрому – об'єкту, просторові та інженерні характеристики якого можуть поставити його у ранг зон пріоритетної уваги з боку інвесторів (в разі закінчення збройної агресії рф).

В рамках діяльності, пов'язаної із **Розширенням можливостей малого підприємництва та місцевого агропромислового комплексу**, в першу чергу, актуальними є завдання, пов'язані із формуванням системи фінансового стимулювання для господарюючих суб'єктів підприємницької діяльності, зайнятих у місцевому сільськогосподарському секторі і тваринництва, інформаційно-консультаційна підтримка щодо залучення додаткових фінансово-матеріальних ресурсів, весь комплекс заходів, пов'язаний із створенням максимально сприятливих умов для розвитку малого підприємництва в громаді (в т. ч. сприяння налагодженню співпраці з спеціалізованими навчальними закладами щодо навчання професійних кадрів згідно із актуальних потреб ринку праці).

Вигідне географічне розташування, добре сполучення з обласним центром, наявні природні переваги території формують її туристичний потенціал та обумовлюють актуальність операційної цілі направленої на **Сприяння розвитку індустрії гостинності в громаді**. В той же час, дуже важливо відзначити, що при здійсненні руху в напрямку реалізації даної цілі, необхідно враховувати не тільки прикордонний статус громади та вплив збройної агресії рф, а й реалії безпеки, соціальної мобільності, внутрішнього переміщення та потреб у відновленні довіри до території. Цей напрямок у випадку Городнянської МТГ знаходиться лише на початковому етапі свого розвитку і тому важливими, в першу чергу, є завдання, направлені на підвищення якості просторового середовища в публічних просторах для потреб жителів, гостей та тимчасово переміщених осіб, а також підтримка малих ініціатив у сфері гостинності орієнтованих на локального (місцевого) споживача. Окремим напрямом можна виділити заходи, що спрямовані на інтеграцію ветеранських та внутрішньо переміщених ініціатив у сферу послуг та туризму.

Ієрархія цілей в рамках стратегічного напрямку 2 «Городнянська громада – місце, комфортне для життя» зображена на **малюнку 8**.

Малюнок 8. Структура цілей стратегічного напрямку 2

Модернізація комунальної, інженерно-транспортної, та соціальної інфраструктури – один із базових та найбільш важливих для досягнення визначеного в Стратегії бачення майбутнього розвитку громади пріоритет. В громаді потребують капітального ремонту більшість водопровідних комунікацій, на часі стоїть питання розширення доступу домогосподарств до мережі водовідведення, яка наразі має суттєві технічні обмеження. Актуальними в контексті забезпечення безперебійності надання послуг з водопостачання є будівництво водогону до найбільшого приміського населеного пункту с. Вокзал-Городня. Дана операційна ціль не буде повною без вирішення проблеми диверсифікації джерел постачання енергії, а отже – попередньо обґрунтоване переведення комунальних та громадських будівель автономне забезпечення зокрема через встановлення СЕС (сонячних електростанцій).

Створення нового привабливого образу громади чистого довкілля – операційна ціль, досягнення якої вимагає реалізації повного комплексу заходів, пов'язаного із благоустроєм місць громадського користування, підвищенням ефективності поводження з твердими побутовими відходами (ліквідація стихійних сміттєзвалищ, повне охоплення житлового сектору централізованою системою збору побутового сміття, поступове впровадження практики роздільного збирання ТПВ). Важливим в далекострочковому контексті є і прикладення зусиль, направлених на формування екологічної свідомості мешканців – передусім місцевої молоді та дітей.

Не менш важливим, є операційна ціль **«Громадська безпека»**, яка передбачає створення безпечного та стійкого середовища для мешканців громади шляхом розвитку інфраструктури цивільного захисту, підвищення готовності до надзвичайних ситуацій, посилення спроможності добровільних формувань, а також забезпечення належного рівня правопорядку та превенції злочинності. Особлива увага приділяється облаштуванню укриттів, удосконаленню систем раннього оповіщення, підготовці населення до дій у кризових умовах, розвитку системи відеоспостереження, забезпеченню тісної взаємодії з поліцією та ДСНС. Ціль спрямована на формування культури безпеки, підвищення довіри до інституцій захисту та створення передумов для стабільного функціонування громади в умовах зовнішніх загроз.

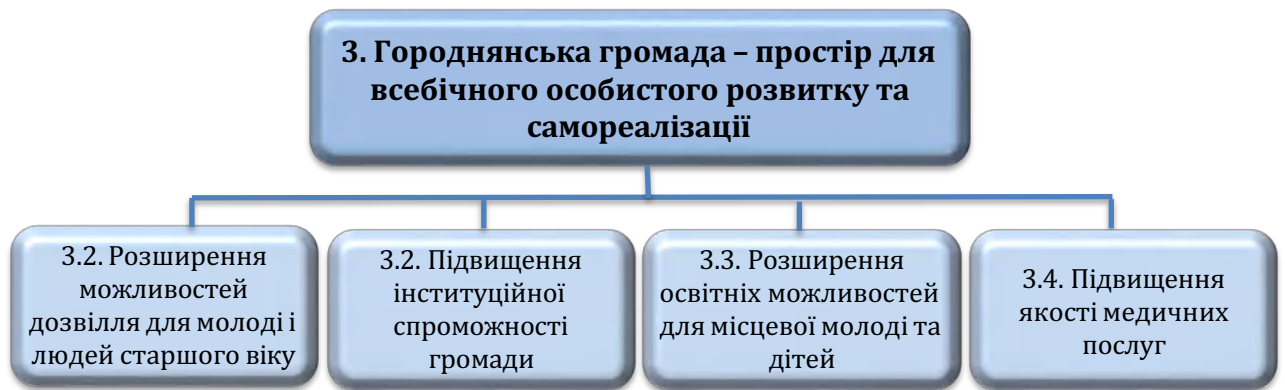
«Підвищення якості, доступності та спроможності освітньої системи громади» - Ціль передбачає створення сучасного, безпечного та інклюзивного освітнього простору в громаді, що відповідає потребам мешканців та викликам часу. У фокусі — як підвищення якості освітніх послуг, так і забезпечення необхідних умов

для їх надання. Це включає реалізацію інфраструктурних проєктів, таких як капітальні ремонти та реконструкція будівель закладів освіти, модернізація котелень, тепломереж, санітарних вузлів, укриттів, харчоблоків, а також заходи з енергоефективності та переведення на альтернативні джерела енергії. Увага приділяється оновленню матеріально-технічної бази, забезпеченню сучасним обладнанням, цифровізації навчального процесу. Водночас важливими залишаються підтримка позашкільної та інклюзивної освіти, розвиток професійної орієнтації молоді, підвищення кваліфікації педагогів і залучення ресурсів для інноваційних освітніх проєктів. Ці заходи спрямовані на формування стійкої та конкурентоспроможної освітньої системи громади.

«Розвиток системи соціального захисту та базових соціальних послуг» - метою цієї цілі є забезпечення гідного рівня життя для кожного мешканця громади шляхом розширення доступу до якісних соціальних послуг, підвищення ефективності системи соціального захисту та підтримки найбільш вразливих категорій населення. Пріоритетними напрямками є покращення умов надання соціальних та медико-соціальних послуг, розвиток інфраструктури соціальної сфери, підтримка людей з інвалідністю, осіб похилого віку, внутрішньо переміщених осіб, багатодітних сімей та інших груп ризику. Особливу увагу буде приділено підвищенню спроможності установ соціальної сфери, розвитку соціального супроводу, послуг за місцем проживання, а також впровадженню інноваційних форм соціальної підтримки у партнерстві з громадськими організаціями.

Логіка досягнення стратегічного цілі - **Городнянська громада – простір для всебічного особистого розвитку та самореалізації** розкривається через такі операційні складові:

Малюнок 9. Структура цілей стратегічного напрямку 3

Більша частина уваги, фінансових ресурсів в рамках операційного напрямку **«Розширення можливостей дозвілля для молоді і людей старшого віку»** скеровані на формування в громаді спільного культурного простору шляхом модернізації в рамках інтегрованої мережі закладів культури громади, комунальних бібліотек під сучасні потреби, створення спільного інформаційного простору, розвитку спортивної інфраструктури населених пунктів громади. Найбільш пріоритетні завдання із вказаного відображені в операційному плані стратегічного документу.

Змістовним наповненням діяльності в рамках досягнення цілі **Підвищення інституційної спроможності громади** включає в себе питання, що пов'язані із підвищенням рівня адміністративних послуг, запровадження на постійній основі практики підвищення кваліфікації працівників апарату ради громади та ін.

Одним із пріоритетів як поточної, так і стратегічної діяльності Городнянської громади є **Розширення освітніх можливостей для місцевої молоді та дітей**. В рамках цього напрямку необхідними до реалізації є завдання, що передбачають створення умов для всебічного розвитку підростаючого покоління шляхом удосконалення формальної та неформальної освіти, забезпечення рівного доступу до якісних освітніх послуг, підтримки творчості, технічної та професійної підготовки молоді. Особлива увага приділяється розвитку інфраструктури закладів освіти, впровадженню сучасних освітніх технологій, розширенню мережі гуртків, секцій, освітніх хабів та центрів молодіжного розвитку. Це сприятиме формуванню конкурентоспроможної, соціально активної молоді, здатної реалізовувати свій потенціал у межах громади та за її межами.

Операційна ціль **«Підвищення якості медичних послуг»** спрямована на забезпечення доступу населення громади до своєчасної, безпечної та ефективної медичної допомоги. Основними напрямками є модернізація медичної інфраструктури, оновлення обладнання, впровадження стандартів якості надання послуг та розвиток кадрового потенціалу. Особливий акцент робиться на зміцненні спроможності первинної ланки медицини, підвищенні рівня профілактики захворювань та покращенні логістики екстреної допомоги, що є критично важливим для громад, розташованих у прикордонній зоні.

ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАТЕГІЇ

Система цілепокладання Стратегії, описана в попередньому розділі, містить детальний опис пріоритетів (стратегічних цілей), обраних у рамках діяльності по досягненню бачення майбутнього Городнянської міської територіальної громади у визначених часових рамках – 2019-2027 рр. та комплекс операційних цілей, досягнення яких забезпечить позитивні зміни в напрямі досягнення визначених пріоритетів. Напрямок цих змін описується якісними та кількісними критеріями. Їхній перелік подано в таблицях 15-17.

Таблиця 15. Індикатори впливу діяльності в рамках досягнення стратегічної цілі 1

Стратегічна ціль 1 ГОРОДНЯНСЬКА ГРОМАДА – ТЕРИТОРІЯ РОЗВИНЕНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА І СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	
Індикатори впливу	
• Збільшення зацікавлення територією громади серед потенційних інвесторів • Збільшення доданої вартості місцевого сільськогосподарського сектору економіки • Збільшення суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють свою діяльність на території громади • Зменшення рівня безробіття серед місцевого економічно активного населення • Збільшення середнього рівня реальної заробітної плати	

Операційна ціль	Індикатори результату
Операційна ціль 1.1: Розвиток інвестиційного потенціалу громади	- Рівень капітальних інвестицій в місцеву економіку - Розмір прямих іноземних інвестицій - Будівництво на виокремлених територіях здійснюється згідно із визначеними Генпланами профілями - Рівень довіри до місцевої влади з боку підприємницького сектору
Операційна ціль 1.2: Розширення можливостей малого підприємництва та місцевого агропромислового комплексу	- Кількість суб'єктів підприємницької діяльності, що діють у таких напрямках, як тваринництво, кінцева лісопереробка, альтернативна енергетика, переробка с/г продукції - Відсоток працевлаштованих на місцевих підприємствах випускників навчальних закладів - Рівень економічної привабливості для мешканців сільських населених пунктів - Рівень привабливості та рівня знань про кооперативну форму ведення сільського господарства
Операційна ціль 1.3: Сприяння розвитку індустрії гостинності в громаді	- Рівень знань серед потенційних відвідувачів та інвесторів про можливості громади - Кількість заснованих та успішно діючих «зелених садіб» та інших форматів екотуризму - Кількість внутрішніх і закордонних туристів, що відвідали громаду - Формування іміджу громади як важливого туристичного осередку регіону

Таблиця 16. Індикатори впливу діяльності в рамках досягнення стратегічної цілі 2

Стратегічна ціль 2 ГОРОДНЯНСЬКА ГРОМАДА – МІСЦЕ, КОМФОРТНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ	
Індикатори впливу	
- Збільшення рівня інтеграції мешканців в рамках єдиної громади - Збільшення рівня привабливості громади як місця проживання - Зростання середньої тривалості життя мешканців - Підвищення рівня внутрішньої мобільності населення - Зменшення рівня забрудненості навколишнього середовища в громаді - Збільшення рівня безпеки мешканців - Покращення якості надання послуг соціального характеру	
Операційна ціль	Індикатори результату
Операційна ціль 2.1: Модернізація комунальної, інженерно-транспортної, та соціальної інфраструктури	- Рівень задоволення мешканців діяльністю мережі водопостачання - Зменшення ризику надмірного навантаження водопровідної системи на джерела питної води - Рівень енергоефективності модернізованих об'єктів інфраструктури - Кількість оновлених або побудованих об'єктів соціальної інфраструктури (закладів освіти, охорони здоров'я, культури, спорту) - Рівень задоволеності мешканців з якості дорожньої інфраструктури - Кількість дорожньо-транспортних випадків - Видатки бюджету на електроенергію та опалення - Кількість встановлених або оновлених елементів зовнішнього освітлення, зупинок громадського транспорту,

	велоінфраструктури тощо - Довжина реконструйованих або відремонтованих доріг місцевого значення та вуличної мережі - Кількість модернізованих або капітально відремонтованих об'єктів комунальної інфраструктури (котелень, водогонів, каналізаційних мереж тощо)
Операційна ціль 2.2: Створення нового привабливого образу громади чистого довкілля	- Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади - Рівень заангажованості мешканців у підтримання чистоти громадського простору - Покращення естетичного вигляду громадського простору громади
Операційна ціль 2.3: Громадська безпека	- Кількість облаштованих або модернізованих укриттів (бомбосховищ, модульних сховищ) - Кількість проведених навчань/тренувань з цивільного захисту серед населення - Кількість підтриманих ініціатив громадян/волонтерських організацій, пов'язаних із безпекою - Кількість залучених коштів на проекти з підвищення громадської безпеки (в т.ч. міжнародної допомоги) - Частка закладів соціальної інфраструктури, які мають облаштовані укриття - Кількість проведених навчань/тренувань з цивільного захисту серед населення
Операційна ціль 2.4: «Підвищення якості, доступності та спроможності освітньої системи громади»	- Кількість реалізованих інфраструктурних проєктів у сфері освіти (наприклад: реконструкція школи, добудова садочка, створення укриття, капремонт харчоблоку тощо) - Кількість закладів освіти, що обладнані внутрішніми укриттями або захисними спорудами - Частка учнів, які навчаються в інклюзивному середовищі - Кількість реалізованих проєктів/програм у сфері неформальної освіти та позашкільного розвитку (гуртки, STEM, робототехніка, культура, спорт) - Кількість новостворених або оновлених освітніх просторів (ресурсні кімнати, коворкінги, медіатеки, майстерні) - Кількість освітніх проєктів, що отримали фінансування з обласного, державного або міжнародного бюджету - Обсяг залучених коштів на освітні проєкти (з різних джерел) - Кількість шкіл/садочків, які стали учасниками партнерських програм з іншими громадами, ЗВО, ГО чи міжнародними організаціями
Операційна ціль 2.5: «Розвиток системи соціального захисту та базових соціальних послуг»	- Частка населення, охопленого базовими соціальними послугами відповідно до потреб - Кількість наданих соціальних послуг у громаді (за видами: догляд вдома, соціальна адаптація, кризове втручання тощо) - Кількість оновлених або новостворених об'єктів соціальної інфраструктури (ЦНАП з функціями соцзахисту, центри надання соціальних послуг, притулки тощо)

- Кількість програм підтримки ВПО, ветеранів, постраждалих від збройної агресії (психосоціальна підтримка, тимчасове житло, працевлаштування тощо)
- Рівень задоволеності соціальними послугами серед отримувачів

Таблиця 17. Індикатори впливу діяльності в рамках досягнення стратегічної цілі 3

Стратегічна ціль 3 ГОРОДНЯНСЬКА ГРОМАДА – ПРОСТІР ДЛЯ ВСЕБІЧНОГО ОСОБИСТОГО РОЗВИТКУ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ	
Індикатори впливу	
• Збільшення рівня привабливості міської громади як місця проживання • Збільшення рівня інтеграції мешканців в рамках єдиної громади • Підвищення рівня внутрішньої мобільності населення • Зростання рівня громадської підтримки дій місцевої влади • Зростання рівня місцевого патріотизму • Покращення стану фізичного та психічного здоров'я місцевого населення	
Операційна ціль	Індикатори результату
Операційна ціль 3.1: Розширення можливостей дозвілля для молоді і людей старшого віку	• Рівень задоволеності молоді з можливостей самореалізації та дозвілля в громаді • Рівень задоволеності мешканців з культурної, освітньої та інших пропозицій • Рівень задоволеності мешканців з використання відпочинкового простору • Рівень поінформованості мешканців про події, що відбуваються на території громади
Операційна ціль 3.2: Підвищення інституційної спроможності громади	• Кількість адміністративних послуг, котрі можна отримати «на місці» (без потреби виїзду в районний та/чи обласний центри) • Рівень задоволеності мешканців якістю адміністративних послуг, що надаються в громаді • Середня швидкість обслуговування відвідувача Центру надання адміністративних послуг
Операційна ціль 3.3: Розширення освітніх можливостей для місцевої молоді та дітей	• Рівень задоволеності мешканців з використання відпочинкового простору • Збільшення (у %) місткості комунальних установ дошкільної освіти • Рівень задоволеності мешканців з користуванням послугами комунальних закладів освіти • Рівень успішності за результатами екзаменів
Операційна ціль 3.4: Підвищення якості медичних послуг	• Рівень задоволеності мешканців якістю надання медичних послуг на первинній ланці • Покращення діагностики захворювань серед мешканців громади • Покращення кадрового забезпечення місцевих закладів охорони здоров'я

УЗГОДЖЕНІСТЬ З ДЕРЖАВНОЮ ТА РЕГІОНАЛЬНОЮ СТРАТЕГІЯМИ РОЗВИТКУ

Стратегія розроблена на основі положень Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», з урахуванням положень законів «Про засади державної регіональної політики» (зі змінами), Бюджетного кодексу України, «Про містобудівну діяльність» та інших законів України.

В основу розробки Стратегії покладена ідея актуалізації та приведення у відповідність до умов воєнного стану та повоєнного відновлення затвердженої 03 грудня 2019 року Стратегії розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки (рішення дев'ятнадцятої (37) сесія сьомого скликання)

Крім того, у в документі враховані цілі Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року, а також основні положення Державної стратегії регіонального розвитку на 2021—2027 роки

У 2022 році зазнала суттєвих змін законодавча база з питань місцевого та регіонального розвитку. Зокрема, для забезпечення територіально спрямованого підходу до відновлення і розвитку України були внесені зміни до закону України «Про засади державної регіональної політики». Відповідно до зазначеного закону до документів стратегічного планування державної регіональної політики віднесено:

- Державну стратегію регіонального розвитку України;
- регіональні стратегії розвитку;
- стратегії розвитку територіальних громад.

Відтак, стратегія розвитку територіальної громади тепер є головним, а не «факультативним» планувальним документом розвитку громади та має розроблятися відповідно норм чинного законодавства. Для планування відновлення та стимулювання розвитку регіонів та територій, а також з метою запровадження органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування спеціальних механізмів та інструментів стимулювання розвитку визначаються такі функціональні типи територій:

- 1) території відновлення;
- 2) регіональні полюси зростання;
- 3) території з особливими умовами для розвитку;
- 4) території сталого розвитку.

Для відбудови та розвитку територіальних громад (в тому числі, Городнянської міської територіальної громади), які постраждали через війну, особливо важливими є визначення території відновлення, якими є мікрорегіони, територіальні громади, на території яких відбувалися бойові дії та/або які були тимчасово окуповані, та/або території яких зазнали руйнувань об'єктів критичної інфраструктури, соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок ведення бойових дій, а також які характеризуються різким погіршенням рівня соціально-економічного розвитку та значним переміщенням населення до інших регіонів та/або інших держав.

Для відновлення та розвитку зазначених територій мають розроблятися Плани відновлення. Територіями з особливими умовами для розвитку, відповідно до закону, є макрорегіони, мікрорегіони, територіальні громади, рівень соціально-економічного розвитку яких є низьким або на яких існують природні, демографічні,

міжнародні, безпекові чи інші об’єктивні обмеження щодо використання потенціалу території для розвитку.

З метою застосування диференційованих заходів підтримки розвитку урядом визначаються окремі функціональні типи територій з особливими умовами для розвитку, зокрема:

- прикордонні території в несприятливих умовах
- сільські території
- території, що потребують економічної реструктуризації
- гірські території

Відповідно до встановленої класифікації територій, що підпадають під державну підтримку для стимулювання розвитку, Городнянська міська територіальна громада належить принаймні до двох категорій функціональних типів територій – 1) території відновлення та 2) прикордонні території в несприятливих умовах. Оскільки стратегій відновлення громад чи областей законом не передбачено, актуальними залишаються питання оновлення стратегій розвитку регіонів та територіальних громад відповідно до реалій сьогодення, частинами яких можуть бути плани відновлення, як перший етап їх реалізації в умовах воєнної агресії РФ та повоєнного відновлення. Вищезазначені сучасні фактори зовнішнього впливу на розвиток громади мають бути проаналізовані та враховані в процесі формування та реалізації стратегічного курсу повоєнного відновлення та розвитку Сумської громади.

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ЗАВДАНЬ

Для переважної більшості завдань стратегії потрібне фінансування. Дуже важливо не тільки правильно розрахувати витрати на відповідні заходи та проекти, а й реально потім надати фінансування. Фінансове забезпечення реалізації Стратегії та Плану заходів здійснюється за рахунок: коштів місцевого бюджету; коштів державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.

СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ ТА МОНІТОРИНГУ СТРАТЕГІЇ. ЗАСАДИ ЇЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ

Реалізація завдань стратегії передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними структурами виконкому міської ради за участі багатьох партнерів, що ставить перед керівництвом громади питання раціонального управління цим доволі складним процесом.

Система управління стратегією має два рівні: політичний та технічний.

Політичний рівень забезпечує особисто міський голова, виконком та міська рада. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти стосовно впровадження та реалізації стратегії, пропозиції щодо внесення змін (оновлення) стратегії. Рада громади приймає рішення щодо внесення змін до Стратегії.

Технічний рівень управління і моніторингу виконують структурні підрозділи та профільні відділи виконавчого апарату, які:

- забезпечують виконання завдань стратегії згідно затвердженого плану,
- здійснюють моніторинг соціально-економічного стану громади за визначеними показниками,
- аналізують співвідношення основних соціально-економічних показників міста та зовнішнього середовища (області, країни, світу тощо),
- вивчають основні політичні, економічні, фінансові, соціальні, наукові, технологічні і т.д. тенденції, визначає їх впливи на громаду,
- формують пропозиції стратегічних сценаріїв в нових політичних, соціально-економічних умовах зовнішнього середовища,
- аналізують соціально-економічні тенденції найближчих конкурентів у порівнянні з показниками громади, аналізує загрози, які надходять від конкурентів,
- формують пропозиції змін до цілей і завдань, які необхідно вносити до стратегії як відповідь на виявлені нові загрози і можливості.

Управління процесом реалізації стратегії розвитку Городнянської міської територіальної громади проводиться за принципами єдності управління, персональної відповідальності, прозорості та поточної координації дій. Адміністрування процесу реалізації стратегічного плану здійснюється виконавчим комітетом та відповідними структурними підрозділами міської ради.

Пропозиції щодо зміни основного тексту стратегічного плану формуються відділом економіки, транспорту, торгівлі та інвестицій у взаємодії з фінансовим відділом, і виносяться на розгляд сесії міської ради один раз на рік (за необхідності).

Для досягнення цілей, визначених в Стратегії, повинні активно співпрацювати між собою, а також з особою/органом, в функціональні обов'язки якого входить управління реалізацією Стратегії. Особа, що займає таку посаду (чи орган з управління реалізацією Стратегії) повинен узгоджувати конкретні засади виконання певного завдання/завдань з відповідною установою громади або підрозділом виконкому міської ради, який згідно з текстом Стратегії є відповідальним за виконання цього завдання/завдань.

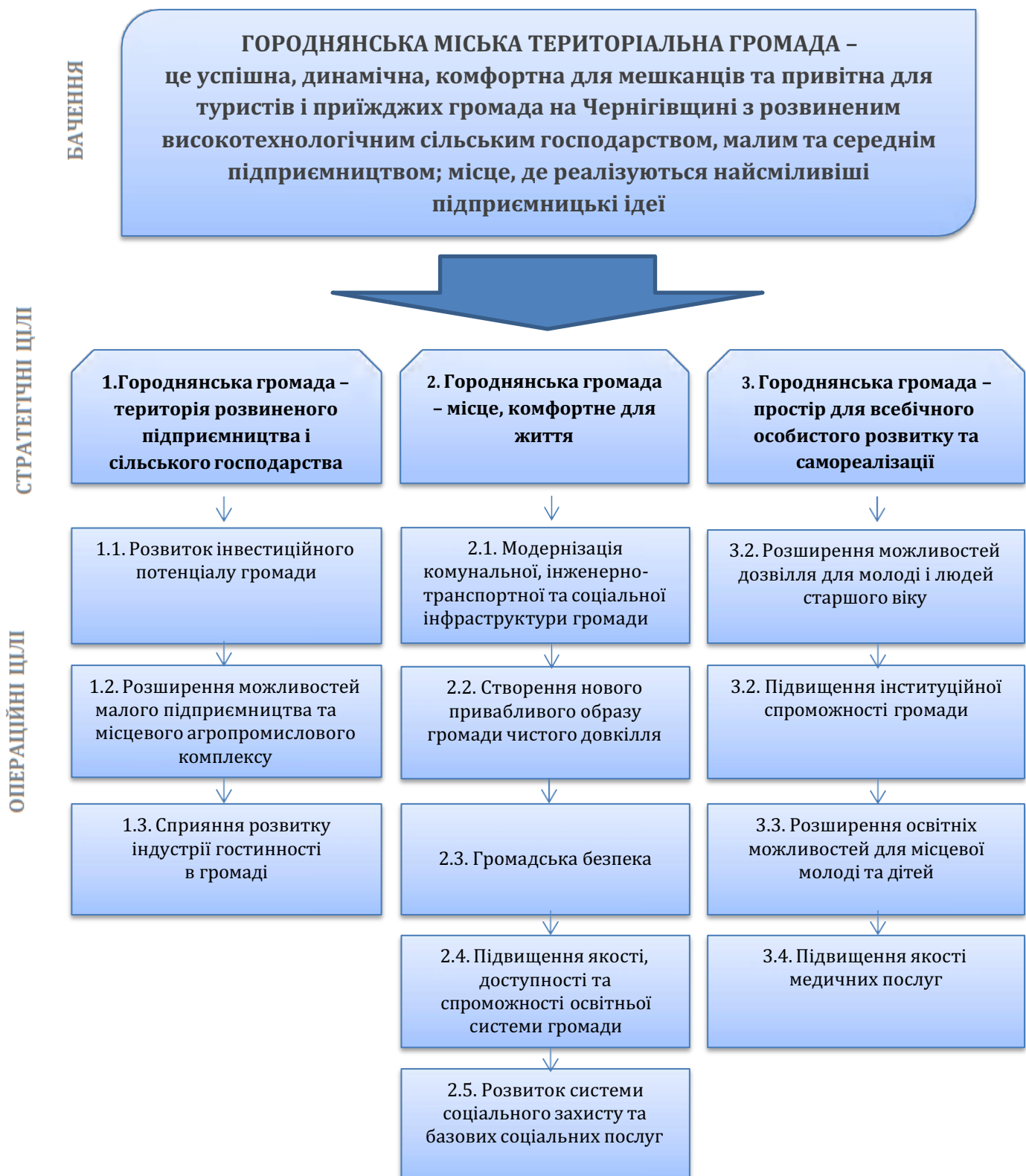
Діяльність з виконання завдань повинна забезпечуватися належним фінансуванням, відповідно вона вимагає координації на рівні бюджету громади. Найбажанішим рішенням у цій ситуації є впровадження практики бюджетування, за якої визначаються напрями концентрації фінансових коштів на середній і довготривалій термін. Крім того, на підставі результатів моніторингу раз на рік необхідно готувати аналіз фінансових потреб в розрізі кожної стратегічної цілі, а результати аналізу передавати депутатам для врахування при розробці наступного бюджету. Така практика дозволяє врахувати чинник обмеженості фінансових ресурсів при розподілі виконання завдань в часі.

Рекомендується перехід до оперативної взаємодії, створення проектних команд за участю попередньо визначених установ громади та зацікавлених представників громадськості і бізнесу. Крім того, слід передбачити додаткові кошти на навчання працівників: як тих, що працюватимуть в органі з управління реалізацією Стратегії, так і решти працівників органу місцевого самоврядування, оскільки реалізація Стратегії завжди пов'язана з певними змінами у діяльності виконкому та комунальних установ. Це обумовлює необхідність діяльності з покращення системи

внутрішніх комунікацій та управління знаннями в межах всього органу місцевого самоврядування.

ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ НА КОРОТКО- ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ (2025-2027 роки)

Малюнок 10. Система цілепокладання Стратегічного плану розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки

1. ГОРОДНЯНСЬКА ГРОМАДА – ТЕРИТОРІЯ РОЗВИНЕНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА І СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

1.1. Розвиток інвестиційного потенціалу громади

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
1.1.1 Формування єдиного проектного портфелю публічних інвестицій	Сформований портфель публічних інвестицій (перелік проектів опублікований через система управління публічними інвестиціями DREAM)	Підвищення рівня представлення громади перед потенційними інвесторами та донорами, а також підвищення рівня публічності реалізації капітальних проектів	Кількість реалізованих проектів, рівень капітальних інвестицій в місцеву економіку Збільшення зацікавлення територією громади серед потенційних інвесторів	Дані системи управління публічними інвестиціями - DREAM	Інвестиційна рада, структурні підрозділи та відділи міської ради до компетенції яких належить реалізація відповідного проекту	кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	ІІІ, ІV квартал 2025 року, в подальшому оновлення портфелю за потреби
1.1.2 Створення та запуск інвестиційного розділу на офіційному сайті громади з картами та формами зворотного зв'язку	Функціональний інвестиційний розділ на сайті громади, який містить: - Презентаційний блок; - карта інвестиційних об'єктів/ділянок;	Покращення онлайн - комунікації з потенційними інвесторами	Створено та опубліковано інвестиційний розділ на сайті громади; Кількість відгуків / контактів,	підтверджується URL; аналітика сайту	Відділ економіки, транспорту, торгівлі та інвестицій	Місцевий бюджет	2026

		- Форма для потенційного інвестора для зворотного зв'язку		отриманих через форму зворотного зв'язку				
1.1.3	Підготовка та подання заявок на державні, обласні та міжнародні програми підтримки, конкурси	Підготовлені та подані заявки на фінансування проєктів; Налагодження процесу моніторингу та реагування на оголошення програм підтримки	Підвищення вірогідності пріоритетних проєктів та програм в громаді	аналітичний документ у формі звіту або таблиці обліку поданих заявок	Електронні або друковані форми	Відділ економіки, транспорту, торгівлі та інвестицій, структурні підрозділи, які подають відповідні заявки	Місцевий бюджет	2025-2027
1.1.4	Налагодження співпраці з гуманітарними, донорськими, благодійними організаціями, муніципалітетами та громадами, а також з програмами міжнародного технічного співробітництва	Проведено зустрічі, консультації, подано звернення або заявки до гуманітарних, донорських чи партнерських організацій	Налагоджено партнерство з представниками організацій (гуманітарних, донорських, технічних тощо)	Кількість укладених меморандумів / листів намірів / активних форм співпраці	1. Копії меморандумів, угод, листів 2. Листування (email, офіційні звернення) 3. Протоколи зустрічей / переговорів 4. Публікації на сайті громади або в ЗМІ 5. Таблиця / перелік налагоджених партнерств	Виконавчий апарат, структурні підрозділи, установи та організації Городнянської міської ради	кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2025-2027
1.1.5	Підвищення рівня прозорості рішень місцевої влади у економічній сфері	Публікація проєктів рішень, бюджетних документів, програм, звітів про виконання бюджету та реалізацію	Підвищено відкритість та доступ громадян до інформації щодо економічного	Частка оприлюднених економічних документів у відкритому доступі — не менше 90%;	1. Скріншоти з сайту громади (опубліковані документи) 2. Протоколи консультацій /	Виконавчий апарат, структурні підрозділи, установи та організації	Місцевий бюджет	2025-2027

		економічних проєктів на офіційному сайті громади;	розвитку громади		сесій 3. Графік оприлюднення документів 4. Листування із зацікавленими сторонами 5. Звіти з моніторингу відкритості (можливо — зовнішні)	Городнянської міської ради		
--	--	---	------------------	--	---	----------------------------	--	--

1.2. Розширення можливостей малого підприємництва та місцевого агропромислового комплексу

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
1.2.1 Розширення доступу до мікрофінансування МСП та фізичних осіб-підприємців: навчання + супровід заявок на гранти (єРобота, ветеранські ініціативи, Дія.Бізнес тощо)	Проведено навчальні сесії/тренінги з підготовки заявок на гранти та мікрофінансування; надано консультації і супровід при поданні заявок	Збільшено кількість підприємців та ініціативних груп, які отримали доступ до грантової підтримки та мікрокредитування	Кількість проведених навчань; Кількість поданих заявок із супроводом; Кількість отриманих грантів/позик;	Підтвердження отримання грантів; Відгуки учасників та звіти консультантів	Відділ економіки, транспорту, торгівлі та інвестицій	Місцевий бюджет	2025-2027
1.2.2 Консультації та супровід населення і бізнесу щодо оформлення дотацій та інших видів підтримки для ВРХ, земельних ресурсів і сільськогосподарської	Проведено консультації та надано супровід особам (фізичним і юридичним), які звернулися щодо оформлення дотацій	Підвищено рівень обізнаності та кількості оформлених заявок на дотації і підтримку серед населення та	Кількість проведених консультацій; Кількість супровідних заявок;	Відгуки отримувачів послуг Звіти відповідального підрозділу	Відділ економіки, транспорту, торгівлі та інвестицій	Державний бюджет, кошти урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ	2025-2027

	діяльності.	та іншої підтримки	бізнесу громади					
1.2.3.	Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності	Розроблено та погоджено технічну документацію із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності в межах населених пунктів громади	Актуалізовано відомості про наявні земельні ділянки, визначено їх правовий статус, сформовано підставу для ефективного управління, обліку та подальшого використання земель	Площа інвентаризованих земель, га; Кількість сформованих/оновлених земельних ділянок; Відсоток охоплення земель комунальної власності %	Технічна документація із землеустрою; рішення/накази органів місцевого самоврядування; відомості ДЗК (виписки із НКСЗ); акт виконаних робіт землевпорядної організації	Відділ земельних відносин, виконавчий апарат	Місцевий бюджет	2026-2027

1.3. Сприяння розвитку індустрії гостинності в громаді

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
1.3.1. Підвищення якості просторового середовища в публічних просторах для потреб жителів, гостей та тимчасово переміщених осіб	- Облаштування місць короткочасного відпочинку у центрі громади та біля об'єктів інтересу (лавки, урни, навіси, освітлення); - Встановлення інформаційних табличок/вказівників із назвами вулиць, історичних чи визначних локацій; - Озеленення та впорядкування	Збільшено комфорт для перебування у публічному просторі; Покращено орієнтування та інформування відвідувачів; Підвищено обізнаність жителів і гостей про можливості	Встановлено не менше 10 елементів вуличної інфраструктури; Встановлено навігаційні таблички у 5+ локаціях; Розроблено та оприлюднено інтерактивну або друковану карту	Фото, акти виконаних робіт, закупівельна документація	Відділ культури, сім'ї, молоді, та спорту, відділ житлово-комунального господарства, архітектури та будівництва, структурні підрозділи та профільні відділи відповідно до компетенції	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;	2026-2027

		центральної зон населених пунктів громади; - Створення мапи громади з позначенням ключових об'єктів, маршрутів, сервісів (друкована/онлайн версія)	громади; Покращено візуальний образ громади, створено відчуття турботи про простір	громади; Висаджено дерева, кущі, облаштовано квітники			коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	
1.3.2.	Розробка комплексного плану просторового розвитку території Городнянської МТГ	Розроблено, погоджено та затверджено комплексний план просторового розвитку території громади відповідно до вимог містобудівного законодавства	Створено інструмент для стратегічного управління просторовим розвитком, що забезпечує узгоджене планування територій, визначення зон забудови, охоронюваних територій, розвитку інфраструктури	Охоплення території громади; Затверджений комплексний план	Рішення сесії ради про затвердження; комплексний план (у т.ч. графічні матеріали); витяг із Державного реєстру документації із землеустрою; публікації на сайті громади	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва, Структурні підрозділи, відділи, установи та організації Городнянської міської ради	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2026-2027
1.3.3.	Облаштування приміщення під експозицію наслідків російсько-української війни на базі адміністративної будівлі КЗ "Городнянський історико-краєзнавчий музей"	Проведено ремонт і технічне облаштування приміщення; сформовано експозицію на основі фото, артефактів, особистих історій та матеріалів про війну	Створено місце пам'яті, освіти та осмислення для мешканців і гостей громади; забезпечено збереження локальної історичної пам'яті про події війни	Кількість експонатів; Кількість відвідувачів Кількість проведених заходів	Фото/відео експозиції; акт виконаних робіт; накази керівника КЗ; журнал обліку відвідувачів; афіші та інформаційні матеріали музею	Відділ культури, сім'ї, молоді, та спорту, виконавчий апарат	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій,	2026-2027

							донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. ГОРОДНЯНСЬКА ГРОМАДА – МІСЦЕ, КОМФОРТНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ

2.1. Модернізація комунальної, інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури громади

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
2.1.1 «Будівництво I черги водогону м. Городня - с. Вокзал-Городня Чернігівського райо́ну, Чернігівської області»	Довжина гілки водогону відповідно проекту - 4574 м	Забезпечено стабільним централізованим водопостачанням та якісною питною водою буде забезпечено 535 жителів у 269 домогосподарств населеного пункту с. Вокзал-Городня.	Реалізований проект	Акти виконаних робіт, технічна документація, фотофіксація, підписані акти введення в експлуатацію	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не	2027

							заборонених законодавством.	
2.1.2	Капітальний ремонт мережі комунальних доріг (в т.ч. супутньої транспортної інфраструктури : тротуари, зупинки тощо)	5 кілометрів відремонтованої дороги	Покращення можливостей фізичної комунікації мешканців в межах громади Транспортна інтеграція громади Підвищення рівня безпеки на дорогах	Тривалість подорожі власним транспортом між населеними пунктами громади Рівень задоволеності мешканців з якості дорожньої інфраструктури Кількість дорожньо-транспортних випадків	Звіт про реалізацію інвестиційного проекту Звіти про виконання бюджету громади Дослідження умов життя і якості публічних послуг Дані поліції	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2026-2027
2.1.3	Переведення комунальних котелень на альтернативні види палива	4 котельні, переведених на альтернативні види палива	Зменшення витрат з місцевого бюджету на опалення об'єктів комунальної власності. Збільшення енергетичної незалежності громади	Видатки бюджету на електроенергію та опалення	Звіт за результатами реалізації проекту/програми. Видаткова частина місцевого бюджету	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не	2026-2027

							заборонених законодавством.	
2.1.4	Модернізація локального водопостачання (колодязі загального користування, питні колонки)	Проведена модернізація та/або встановлення 25 об'єктів локального водопостачання	Покращання якості послуг водопостачання	Рівень задоволення мешканців діяльністю мережі водопостачання	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2026-2027
2.1.5.	«Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива»	Реконструйовано існуючу блочно-модульну котельню, змонтовано обладнання для використання альтернативних джерел енергії (щепа, пелети тощо) потужністю 1,6 МВт	Забезпечено енергоефективне, стабільне та незалежне від газу тепlopостачання об'єктів соціальної інфраструктури	Зниження рівня споживання газу та витрат на енергоносії	Акти виконаних робіт, акт введення в експлуатацію, фотофіксація, технічна документація, паспорти об'єктів тепlopостачання	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у	2026

							тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	
2.1.6.	Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель	Встановлено автономні або гібридні сонячні електростанції на дахах/територіях громадських будівель (школи, лікарні, адмінбудівлі тощо)	Забезпечено часткову або повну енергетичну незалежність об'єктів соціальної інфраструктури; знижено витрати на електроенергію	Кількість об'єктів з СЕС — не менше 1; Сумарна встановлена потужність — кВт; Річна економія витрат на електроенергію, грн	Акти введення в експлуатацію, технічна документація, фінансові звіти установ, фотофіксація, ліцензії/сертифікати	Структурні підрозділи, відділи, установи та організації Городнянської міської ради	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2026-2027
2.1.7.	Облаштування скверу пам'яті полеглих героїв Городнянської громади	Проведено благоустрій території: встановлено спільний пам'ятний знак (меморіал), лави, освітлення, озеленення, пішохідні доріжки, інформаційні стенди	Увічнення пам'яті про жителів громади, які віддали своє життя за свободу, незалежність і територіальну цілісність України у протистоянні російській агресії шляхом облаштування скверу пам'яті полеглих героїв у м.Городня. Збереження	1. Облаштовано близько 70 м2 площі міста під Сквер пам'яті. 2. Виготовлено стелу пам'яті. 3. Зібрано інформацію про 83 загиблих героїв Городнянщини. 4. Установлено 8 лавок садових паркових. 5. Установлено 4 ліхтарі вуличного освітлення. 6. Облаштовано місце під прапори. 7. Облаштовано місце для покладання квітів 8. Створено книгу пам'яті.	Акти виконаних робіт; фото до/після; розпорядчі документи громади; план заходів (покладання, вшанування); відгуки громади / соціопитування	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва	Місцевий бюджет	2026-2027

			національної пам'яті для наступних поколінь про мужність і патріотизм полеглих захисників України.					
2.1.8.	Будівництво, реконструкція та модернізація систем вуличного освітлення в населених пунктах Городнянської міської територіальної громади	Встановлено (або замінено) опори та світильники, прокладено або реконструйовано лінії електропостачання, впроваджено енергоефективне LED-освітлення	Покращено рівень безпеки у вечірній і нічний час, створено комфортні умови для мешканців, знижено витрати на споживання електроенергії	Кількість встановлених/модернізованих світлоточок; Загальна протяжність освітлених вулиць, км; Зменшення витрат на освітлення %.	Акти виконаних робіт	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2026-2027
2.1.9.	«Капітальний ремонт – заміна вікон в будівлі Комунального закладу «Міський будинок культури» Городнянської міської ради, що розташований за адресою: вул.Троїцька, 8а, м. Городня, Чернігівського району,	Проведено капітальний ремонт шляхом заміни старих віконних блоків на нові енергоефективні конструкції	Поліпшено умови перебування відвідувачів та працівників закладу, знижено тепловтрати, підвищено енергоефективність будівлі	Кількість заміненних вікон, шт.; Загальна площа нових вікон, м ² ; Очікуване зменшення витрат на опалення, %	Акт виконаних робіт; договір підряду; фото до/після ремонту; документація технічного нагляду; енергетичний аудит (за наявності)	Відділ культури, сім'ї молоді та спорту, КЗ «Міський будинок культури», виконавчий апарат	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних	2026-2027

Чернігівської області»								
2.1.10	Капітальний ремонт даху КЗ «Городнянська школа мистецтв імені Лідії Кондрашевської», що розташований за адресою: м. Городня, Чернігівський район, Чернігівська область	Виконано капітальний ремонт покрівлі з демонтажем старого покриття та влаштуванням нового даху із гідро- та теплоізоляцією	Забезпечено захист будівлі від протікань, збережено матеріально-технічну базу закладу, покращено умови для навчання дітей та роботи працівників	Загальна площа відремонтованої покрівлі; Енергоефективність (очікуване зниження тепловтрат) %	Акт виконаних робіт; технічна документація; фото до/після ремонту; висновок технагляду; звіт балансоутримувача	Відділ культури, сім'ї молоді та спорту, КЗ «Міський будинок культури», виконавчий апарат	організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством. Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2026-2027

2.2. Створення нового привабливого образу громади чистого довкілля

Діяльність/ завдання		Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
2.2.1	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на	Кількість ліквідованих несанкціонованих	Охорона навколишнього середовища	Рівень задоволеності мешканців з	Щорічний звіт за результатами роботи	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та	Місцевий бюджет	2026-2027

	території громади	сміттєзвалищ в рік. Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ на території громади	Покращення естетичного вигляду громадського простору громади	чистоти навколишнього середовища громади		будівництва, Комунальні підприємства		
2.2.2	Закупівля для потреб комунальних підприємств спеціалізованої техніки для збору та вивезення побутового сміття, та інших потреб	Закуплена техніка згідно із визначеною технічною специфікацією	Підвищення рівня ефективності роботи КП по підтримці екологічного стану середовища у належному рівні	Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади	Звіт за результатами реалізації проекту. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва, Комунальні підприємства, установи та організації громадського сектору	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2027
2.2.3	Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування	Проведення занять з визначеною періодичністю (щомісяця)	Популяризація ідей підтримання чистоти навколишнього середовища	Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади	Щорічні звіти ДНЗ. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник профільного відділу, відповідального за сферу освіти, директори комунальних закладів освіти	Місцевий бюджет	постійно
2.2.4	Благоустрій місцевих парків та скверів як місць громадського користування	Кількість створених та відновлених/ відремонтованих зон громадського користування	Зростання рекреаційних/ відпочинкових можливостей для мешканців	Рівень задоволеності мешканців з використання відпочинковими	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва, Комунальні	Місцевий бюджет, благодійні внески, громадський	2026-2027

				зонами		підприємства, установи та організації громадського сектору	ресурс	
2.2.5	Поетапне впровадження в населених пунктах громади системи роздільного збору сміття	Кількість встановлених урн для роздільного збору сміття (з трійною сепарацією)	Забезпечення чистоти навколишнього середовища Формування екологічної свідомості мешканців	Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади	Звіт за результатами реалізації проекту/ програми. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва, старости	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2026-2027
2.2.6.	Придбання та встановлення контейнерів для збору твердих побутових відходів на території Городнянської міської територіальної громади	Придбано та встановлено 60 контейнерів для збору ТПВ у населених пунктах громади	Покращено систему поводження з побутовими відходами, підвищено рівень санітарного стану територій, зменшено кількість стихійних сміттєзвалищ	Кількість придбаних контейнерів — 60 шт.; Кількість новооблаштованих контейнерних майданчиків; Зменшення випадків несанкціонованого скидання сміття	Акти приймання-передачі; фото встановлених контейнерів; звіти КП / балансоутримувача; акти виконаних робіт;	Відділ ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва, комунальні підприємства	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних	2026-2027

							організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	
--	--	--	--	--	--	--	---	--

2.3. Громадська безпека

Діяльність/ завдання		Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
2.3.1	Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Збудовано, реконструйовано або пристосовано захисні споруди (укриття, сховища) з урахуванням доступності для всіх категорій населення, зокрема осіб з інвалідністю	Підвищено рівень безпеки населення в умовах воєнної загрози; забезпечено рівний доступ до захисту для маломобільних груп населення	Кількість споруд, введених в експлуатацію або оновлених; Наявність елементів безбар'єрності	Акти виконаних робіт, паспорти укріплень, фотофіксація, звіти з перевірок ДСНС, публікації на офіційному сайті громади	Структурні підрозділи, відділи, установи та організації Городнянської міської ради	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2026-2027
2.3.2	Модернізація автоматизованої системи централізованого	Встановлено або оновлено обладнання системи	Забезпечено оперативне інформування	Кількість одиниць модернізованого	Акти встановлення обладнання,	Відділ з питань надзвичайних ситуацій ,	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі	2027

	оповіщення населення	централізованого оповіщення (сирени, ретранслятори, програмне забезпечення, канали зв'язку тощо)	населення про надзвичайні ситуації та загрози; зменшено час реагування	обладнання; Охоплення території сигналом %;	протоколи випробувань, фотофіксація, службові звіти, договори з підрядниками/операторами	взаємодії з правоохоронними органами, оборонної, мобілізаційної роботи та з питань запобігання та виявлення корупції, виконавчий апарат	міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	
2.3.3	Розвиток системи відеоспостереження на території громади	Встановлено нові або модернізовано існуючі камери відеоспостереження в ключових громадських місцях, на в'їздах/виїздах, біля об'єктів критичної інфраструктури	Підвищено рівень громадської безпеки, зменшено час реагування на правопорушення та інциденти	Кількість встановлених або модернізованих камер; Кількість публічних локацій, охоплених відеонаглядом	Акти виконаних робіт, фотофіксація встановлення, протоколи підключення, звіти від поліції або ОМС, договір на обслуговування системи	Виконавчий апарат, Структурні підрозділи, відділи, установи та організації Городнянської міської ради	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством.	2027

	виділенням черговості».						міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	
2.4.3	«Капітальний ремонт з утепленням фасадів і заміна вікон Городнянського ясла-садка № 4, що знаходиться за адресою: Чернігівська обл., м. Городня, вул. Свято-Миколаївська, 4»	Проведено утеплення фасадів (згідно ДБН), замінено старі віконні блоки на енергоефективні у всьому приміщенні дошкільного закладу	Покращено умови перебування дітей у закладі, знижено тепловтрати, підвищено енергоефективність будівлі	Загальна площа утепленого фасаду, м ² ; Кількість заміненних вікон, од.; зниження тепловтрат	Акти виконаних робіт, технічна документація, фотофіксація до/після, журнал технагляду	Відділ освіти Городнянської міської ради, КЗ «Городнянський ясла-садок №4»	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2027
2.4.4	Обладнання системами протипожежного захисту будівель та споруд	Встановлено системи протипожежного захисту (автоматична пожежна сигналізація, система оповіщення про пожежу, первинні засоби пожежогасіння тощо) в укриттях КЗ Городнянський ліцей №2, Хоробицький ліцей, дошкільного закладу КЗ «Городнянський	Підвищено рівень пожежної безпеки у місцях перебування дітей і працівників закладів освіти під час повітряної тривоги та в умовах надзвичайних ситуацій	Кількість об'єктів, обладнаних системами – 4;	Акти введення в експлуатацію систем, акти перевірки ДСНС, технічна документація, журнали обслуговування, фотофіксація встановленого обладнання	Відділ освіти Городнянської міської ради	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету	2025-2026

		ясла-садок №4,» а також в адмінбудівлі відділу освіти						
2.4.5.	Капітальний ремонт систем вентиляції укриття в КЗ «Городнянський ліцей №2»	Проведено капітальний ремонт системи вентиляції в укритті закладу	Забезпечено відповідність укриття санітарно-гігієнічним вимогам та нормативам безпеки	Укриття приведено у відповідність до вимог ДБН та інших нормативних документів	Акт виконаних робіт, фотофіксація, технічний паспорт укриття, звіт від підрядної організації	Відділ освіти Городнянської міської ради, КЗ «Городнянський ліцей №2	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2026-2027

2.5. Розвиток системи соціального захисту та базових соціальних послуг

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
2.5.1 «Капітальний ремонт будівлі під улаштування ветеранського простору, що розташована за адресою: вул.Івана Ремболовича, 66а, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської	Проведено капітальний ремонт приміщення (фасад, покрівля, інженерні мережі, внутрішні роботи, облаштування доступності) для створення	Створено безпечне, доступне та комфортне середовище для підтримки, адаптації та взаємодії ветеранів, військовослужбовців і членів їхніх родин	Площа відремонтованих приміщень, м ² ; Приміщення пристосоване для маломобільних осіб — так/ні; Простір введено в експлуатацію	Акти виконаних робіт, технічна документація, фото до/після, акт готовності об'єкта, відгуки/листи підтримки	Виконавчий апарат Городнянської міської ради,	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав,	2026

	області»	функціонального ветеранського простору		так/ні	ветеранських організацій		міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	
2.5.2	Облаштування безбар'єрного доступу до установ соціального захисту (пандуси, тактильні елементи, навігація)	Встановлено пандуси, тактильні плитки, контрастну навігацію, інформаційні таблички шрифтом Брайля, дверні кнопки виклику допомоги в приміщеннях відділу соцзахисту, центру надання соціальних послуг, інших об'єктів	Забезпечено доступ до соціальних послуг для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до принципів безбар'єрності	Кількість установ з облаштованим безбар'єрним доступом; Відсоток відповідності ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд	Акти виконаних робіт, фотофіксація об'єктів, звіти технагляду, опитування або відгуки користувачів, перевірка на відповідність ДБН	Виконавчий апарат Городнянської міської ради, структурні підрозділи, відділи, установи та організації Городнянської міської ради	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2026-2027
2.5.3.	Модернізація приміщень комунальної власності під соціальне житло на території Городнянської міської територіальної громади	Проведено модернізацію (капітальний ремонт, реконструкція, облаштування, поточний ремонт) приміщень комунальної власності з метою пристосування під соціальне житло	Забезпечено належні житлові умови для тимчасового або постійного проживання соціально вразливих категорій населення (ВПО, ветеранів, осіб з інвалідністю, багатодітних сімей тощо)	Кількість облаштованих житлових одиниць; Кількість осіб, які отримали житло; Площа модернізованого приміщення — м ²	Акти виконаних робіт; фото до/після модернізації; розпорядчі документи; накази/рішення про заселення; облік житлового фонду громади	Виконавчий апарат Городнянської міської ради, структурні підрозділи, відділи, установи та організації Городнянської міської ради	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2026-2027
2.5.4	Підтримка ВПО та інших вразливих категорій населення	Розробка та впровадження місцевих програм підтримки, інформаційно-	Підвищення рівня соціальної захищеності та інтеграції ВПО і вразливих груп у	Кількість реалізованих заходів, охоплених осіб, одиниць придбаного (або	Рішення ради, місцеві програми, акти виконаних робіт, фотофіксація,	Виконавчий апарат Городнянської міської ради, структурні	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що	2026-2027

		консультативний супровід, а також реалізація капітальних проєктів (зокрема придбання або реконструкція житла) для ВПО та інших вразливих категорій населення.	життя громади, забезпечення базових житлових та соціальних потреб.	відремонтованого) житла	статистичні звіти, облікові журнали.	підрозділи, відділи, установи та організації" Городнянської міської ради	надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	
--	--	---	--	-------------------------	--------------------------------------	--	---	--

3. ГОРОДНЯНСЬКА ГРОМАДА – ПРОСТІР ДЛЯ ВСЕБІЧНОГО ОСОБИСТОГО РОЗВИТКУ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ

3.1. Розширення можливостей дозвілля для молоді і людей старшого віку

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
3.1.1 Розвиток мережі відкритих спортивних об'єктів у населених пунктах громади	Кількість побудованих відкритих та спортивних об'єктів	Збільшені можливостей відпочинку та заняття спортом для місцевої молоді	Рівень задоволеності мешканців з використання відпочинкового простору	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ культури, сім'ї, молоді та спорту; старости	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2027

			цілових груп				джерел, не заборонених законодавством	
--	--	--	--------------	--	--	--	---------------------------------------	--

3.2. Підвищення інституційної спроможності громади

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
3.2.1 Організація заходів спрямованих на підвищення кваліфікації працівників ОМС на системній основі	Кількість працівників органу самоврядування, що пройшли певну форму підвищення кваліфікації	Підвищення якості роботи органу місцевого самоврядування	Кількість та рівень адміністративних послуг, які можна отримати на місці	Внутрішня документація органу самоврядування	Керуючий справами (секретар) виконавчого комітету	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	Постійно

3.3. Розширення освітніх можливостей для місцевої молоді та дітей

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
----------------------	---	--	---	------------------------------	--	--	-------------------

3.3.1	Покращення матеріально-технічного забезпечення закладів освіти громади	Кількість закупленої нової техніки для потреб комунальних освітніх установ (8 комп'ютерних класів+оснащені кабінети хімії, географії, фізики, англійської мови)	Підвищення якості надання освітніх послуг на території громади	Збільшення рівня успішності за результатами екзаменів	Звіт за результатами реалізації проекту Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ освіти, директори закладів	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2026-2027
3.3.2	Створення або оновлення сучасних освітніх просторів (Облаштування класу для проведення занять в форматі STEM-освіти)	Облаштовано навчальний кабінет для STEM-освіти (меблі, сучасне обладнання – ноутбуки, 3D-принтер, мікроконтролери, комплекти з робототехніки, мультимедійна панель, витратні матеріали)	Створено умови для інтегрованого вивчення природничих наук, інженерії, математики та технологій, розвитку критичного мислення та технічної творчості учнів	Кількість укомплектованих STEM-класів; Кількість учнів, що навчаються в оновленому просторі	Акти приймання-передачі обладнання, інвентаризаційні описи, фотофіксація класу, плани занять/графіки використання, відгуки вчителів та учнів	Відділ освіти, директори закладів, виконавчий апарат	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2027

3.4. Підвищення якості медичних послуг

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету МТГ	Термін реалізації
3.4.1. Модернізація медичного обладнання комунальних закладів охорони здоров'я відповідно до табеля оснащення	Модернізовані заклади згідно з сучасними вимогами	Підвищення якості медичних послуг	Рівень задоволеності мешканців якістю надання медичних послуг на первинній ланці	Дослідження рівня задоволеності якістю надання медичних послуг (її первинною ланкою)	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2027
3.4.2. Капітальний ремонт операційного блоку загально-хірургічного відділення з гінекологічними ліжками та ліжками патології вагітності будівлі КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Чернігівська, 26	Проведено капітальний ремонт приміщень операційного блоку та палат (заміна покриттів, комунікацій, вентиляції, освітлення), пристосовано приміщення до потреб гінекології	Забезпечено належні санітарно-гігієнічні умови та безпечне середовище для проведення операцій, гінекологічної допомоги та догляду за вагітними з ускладненнями	Площа відремонтованих приміщень; Відсоток оновленого обладнання та комунікацій; Збільшення кількості пацієнтів, які отримують відповідні послуги	Акти виконаних робіт, фото до/після,внутрішня звітність лікарні, відгуки пацієнтів	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських	2026-2027

		та патології вагітності					установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	
3.4.3	Капітальний ремонт покрівлі будівлі КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Чернігівська, 26, з виділенням черговості будівництва: I черга-покрівля поліклінічного відділення, актового залу; II черга-покрівля адміністративного корпусу, ліфтової; III черга-покрівля стаціонару, дитячого відділення	Проведено поетапний капітальний ремонт покрівлі лікарні (заміна покрівельного покриття, гідроізоляції, водовідведення, утеплення) у три черги відповідно до технічного стану	Забезпечено герметичність, енергоефективність та безпечні умови експлуатації приміщень лікарні, запобігання подальшому руйнуванню конструкцій	Загальна площа відремонтованої покрівлі; Кількість корпусів із оновленим дахом; Зменшення витрат на аварійні ремонти та опалення	Акти виконаних робіт, технічна документація, фотофіксація об'єктів, внутрішні звіти КНП, енергетичний аудит (за наявності)	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2026-2027
3.4.4.	Капітальний ремонт частини приміщень хірургічного відділення будівлі КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Чернігівська, 26	Проведено капітальний ремонт внутрішніх приміщень хірургічного відділення (заміна підлогових покриттів, ремонт стін та стель, оновлення систем опалення, вентиляції,	Покращено санітарно-гігієнічні та експлуатаційні умови, створено комфортне та безпечне середовище для пацієнтів і медперсоналу	Площа відремонтованих приміщень; Кількість оновлених палат та службових кімнат Рівень задоволеності пацієнтів і персоналу	Акти виконаних робіт, фото до/після ремонту, звіт КНП	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі	2026-2027

		освітлення)					власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	
3.4.5.	Придбання та встановлення обладнання для розширення діючої сонячної електростанції та збільшення потужності резервного джерела електроживлення з метою забезпечення сталого енергопостачання, підвищення енергонезалежності та оптимізації витрат на електроенергію КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Чернігівська, 26	Придбано та встановлено додаткові сонячні панелі, інвертори, контролери, акумулятори, елементи кріплення; інтегровано до наявної енергосистеми лікарні	Підвищено енергонезалежність медичного закладу, забезпечено безперебійне електропостачання критичних систем, зменшено витрати на оплату електроенергії	Додаткова встановлена потужність СЕС; Рівень покриття власних потреб у електроенергії; Зменшення витрат на електроенергію	Акти приймання-передачі обладнання, схеми підключення, технічна документація, енергетичні баланси до/після, звіти КНП	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2026-2027
3.4.6.	Капітальний ремонт приміщень терапевтичного відділення КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Чернігівська, 26	Проведено капітальний ремонт палат, коридорів, санвузлів, маніпуляційної, ординаторської (заміна підлогового покриття, вікон, дверей, електромереж, сантехніки, опалення,	Забезпечено сучасні, безпечні та гігієнічні умови для перебування пацієнтів терапевтичного профілю та покращено умови праці медичного персоналу	Площа відремонтованих приміщень, м ² ; Кількість оновлених палат; Кількість пацієнтів, які щорічно отримують послуги у відремонтованому відділенні:	Акти виконаних робіт, технічна документація, фотофіксація до/після, звітність лікарні, відгуки пацієнтів	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	Кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі	2026-2027

		внутрішнє оздоблення)					власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	
3.4.7.	Капітальний ремонт приміщень неврологічного відділення будівлі КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Чернігівська, 26	Проведено капітальний ремонт палат, коридорів, маніпуляційної, процедурних та санвузлів (включаючи заміну інженерних мереж, підлог, вікон, дверей, систем освітлення, опалення, внутрішнього оздоблення)	Покращено умови перебування пацієнтів із неврологічними розладами, забезпечено належне середовище для лікування та реабілітації	Площа відремонтованих приміщень, м ² ; Кількість оновлених палат; Кількість пацієнтів, які щорічно отримують послуги у відремонтованому відділенні:	Акти виконаних робіт, технічна документація, фотофіксація до/після, звітність лікарні, відгуки пацієнтів	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2026-2027
3.4.8.	Капітальний ремонт приміщень хірургічного відділення будівлі КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Чернігівська, 26 (Вентиляція)	Проведено демонтаж застарілих вентиляційних систем і монтаж нової припливно-витяжної вентиляції з фільтрацією повітря відповідно до санітарно-	Забезпечено дотримання повітряного режиму в операційних та післяопераційних палатах, знижено ризики інфекційних ускладнень, покращено умови для роботи медперсоналу	Кількість приміщень з оновленою системою вентиляції; Рівень відповідності повітряного середовища вимогам МОЗ;	Акти виконаних робіт, технічна документація, фотофіксація до/після	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських	2026-2027

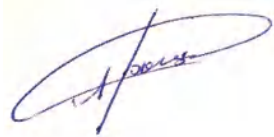
		епідеміологічних вимог					установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	
3.4.9.	Капітальний ремонт будівлі громадського будинку для облаштування інфекційного відділення в складі КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Незалежності, 67	Проведено капітальний ремонт будівлі з урахуванням вимог до інфекційних відділень: перепланування, заміна покрівлі, вікон, дверей, інженерних мереж (водопостачання, каналізація, вентиляція, електрооснащення), внутрішнє оздоблення, облаштування шлюзів і окремих входів	Створено окремий ізольований інфекційний блок, здатний приймати пацієнтів з гострими інфекційними захворюваннями, у т.ч. в умовах епідемій, воєнного або надзвичайного стану	Площа оновлених приміщень, м ² ; Кількість ліжко-місць в облаштованому інфекційному відділенні; Наявність автономного входу/вентиляції — так/ні	Акти виконаних робіт, технічна документація, фотофіксація до/після, акти введення в експлуатацію	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	Можливість реалізації тільки після завершення процедури передачі будівлі з державної власності у комунальну)
3.4.10.	Капітальний ремонт будинку під адміністративний корпус КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Чернігівська, 266	Проведено капітальний ремонт приміщення для розміщення адміністративних служб лікарні (заміна покрівлі, вікон, дверей, підлог, внутрішнє оздоблення, оновлення інженерних мереж — електро-, водо-, тепlopостачання)	Створено функціональний та енергоефективний простір для роботи адміністративного персоналу лікарні, вивільнено площі у лікувальному корпусі для медичних потреб	Площа відремонтованих приміщень, м ² ; Кількість посадових осіб, які працюють у новому корпусі; Рівень енергоефективності будівлі;	Акти виконаних робіт, інвентарна документація, фото до/після ремонту, звітність КНП, енергетичний сертифікат (за наявності)	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі	2026-2027

							власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	
3.4.11.	Будівництво протирадіаційного укриття КНП "Городнянська міська лікарня", що знаходиться за адресою: Чернігівська область, м.Городня, вул.Чернігівська, 26	Спроектовано та збудовано протирадіаційне укриття відповідно до вимог ДБН В.2.2-5:2023 щодо захисних споруд цивільного захисту (включаючи вентиляцію, автономне освітлення, санвузол, запаси води)	Забезпечено надійний захист персоналу, пацієнтів та відвідувачів лікарні в умовах радіаційної або іншої техногенної загрози; підвищено стійкість об'єкта критичної інфраструктури	Загальна площа укриття м ² ; Кількість осіб, які можуть одночасно перебувати в укритті; Відповідність укриття вимогам ДСНС;	Акти виконаних робіт, висновок ДСНС / сертифікат відповідності, фото об'єкта, відомість матеріалів і обладнання, схеми та проектна документація	КНП Городнянська міська лікарня, виконавчий апарат	кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, у тому числі власних коштів підприємств; інших джерел, не заборонених законодавством	2026-2027
3.4.12	Придбання житлового приміщення (службової квартири) для КНП "Городнянська міська лікарня"	Придбано житлове приміщення (службову квартиру) для забезпечення житлом медичних працівників, що працюють у КНП «Городнянська міська лікарня»	Підвищено рівень кадрового забезпечення медичного закладу, створено мотиваційні умови для залучення/утримання фахівців	Кількість придбаних квартир	Договір купівлі-продажу; Акт приймання-передачі; Наказ про надання житла; Штатний розпис КНП; Облікові документи щодо житлового фонду громади	КНП Городнянська міська лікарня	кошти місцевого бюджету; кошти державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів, що надходять до місцевого бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; коштів інвесторів, інших джерел, не заборонених законодавством	2026-2027

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ
Стратегія сталого розвитку Городнянської міської
територіальної громади на 2019-2027 роки
та плану заходів з її реалізації**

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ
Стратегія сталого розвитку Городнянської міської
територіальної громади на 2019-2027 роки
та плану заходів з її реалізації**

Виконавці:

к.с.-г.н., доцент, магістр з екології
Роман ЯРОЩУК

д.е.н, професор , голова ГО
«Платформа розвитку громад»
Вікторія МЕДВІДЬ

к.с.-г.н., доцент, магістр з екології,
голова ГО «Зелена мережа».
Світлана ЯРОЩУК

Городнянська міська територіальна громада

ЗМІСТ

<u>РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ</u>	5
<u>1.1. Стратегічні, операційні цілі та завдання Стратегії</u>	5
<u>1.2. Узгодженість Стратегії розвитку з програмними та стратегічними документами</u>	6
<u>РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО</u>	8
<u>2.1. Біорізноманіття (у т. ч. флора і фауна)</u>	8
<u>2.2. Ґрунти</u>	11
<u>2.3. Надра</u>	12
<u>2.4. Клімат</u>	13
<u>2.5. Атмосферне повітря</u>	14
<u>2.6. Водні ресурси</u>	16
<u>2.7. Ландшафт</u>	17
<u>2.8. Природно-заповідний фонд</u>	19
<u>2.9. Безпека та здоров'я населення</u>	21
<u>2.10. Матеріальні активи</u>	24
<u>2.11. Об'єкти культурної спадщини</u>	25
<u>2.12. Управління відходами</u>	26
<u>2.13. Взаємодія факторів, що формують екологічний стан громади</u>	27
<u>2.14. Прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено</u>	29
<u>РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)</u>	33
<u>РОЗДІЛ 4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО</u>	44

ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

РОЗДІЛ 5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

51

РОЗДІЛ 6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

60

РОЗДІЛ 7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

66

РОЗДІЛ 8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

70

РОЗДІЛ 9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

74

Резюме нетехнічного характеру

79

Список використаних джерел

81

РОЗДІЛ 1

ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

1.1. Стратегічні, операційні цілі та завдання Стратегії

Стратегія сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019–2027 роки є основним документом довгострокового планування розвитку громади, який визначає ключові пріоритети, напрями та механізми соціально-економічного розвитку території. Документ розроблено із застосуванням партисипативного підходу із залученням представників органів місцевого самоврядування, бізнесу, громадськості та інших зацікавлених сторін.

Стратегічна ціль 1. Городнянська громада – територія розвиненого підприємництва і сільського господарства

Для досягнення зазначеної стратегічної цілі визначено такі операційні цілі:

1.1. Розвиток інвестиційного потенціалу громади.

1.2. Розширення можливостей малого і середнього підприємництва та місцевого агропромислового комплексу.

1.3. Сприяння розвитку індустрії гостинності в громаді.

Стратегічна ціль 2. Городнянська громада – місце, комфортне для життя

До складу стратегічної цілі входять такі операційні цілі:

2.1. Модернізація комунальної, інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури громади.

2.2. Створення нового привабливого образу громади чистого довкілля

2.3. Громадська безпека.

2.4. Підвищення якості, доступності та спроможності освітньої системи громади.

2.5. Розвиток системи соціального захисту та базових соціальних послуг.

Стратегічна ціль 3. Городнянська громада – простір для всебічного особистого розвитку та самореалізації

У межах цієї стратегічної цілі визначено такі операційні цілі:

3.1. Розширення можливостей дозвілля для молоді і людей старшого віку.

3.2. Підвищення інституційної спроможності громади.

3.3. Розширення освітніх можливостей для місцевої молоді та дітей.

3.4. Підвищення якості медичних послуг.

Таким чином, система стратегічних та операційних цілей Стратегії формує комплексну основу для соціально-економічного розвитку Городнянської міської територіальної громади та визначає пріоритетні напрями реалізації заходів у середньо- та довгостроковій перспективі.

План заходів з реалізації Стратегії містить перелік конкретних завдань та заходів, показники результативності, відповідальних виконавців, джерела фінансування та строки реалізації. Основними напрямками реалізації заходів є

розвиток інфраструктури, підтримка підприємництва, модернізація житлово-комунального господарства, покращення системи надання соціальних, освітніх і медичних послуг, а також забезпечення екологічної безпеки та підвищення якості навколишнього природного середовища

1.2. Узгодженість Стратегії розвитку з програмними та стратегічними документами

Стратегія розроблена на основі положень Конституції України, Законів України «Про

міське самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», з урахуванням положень законів «Про засади державної регіональної політики» (зі змінами), Бюджетного кодексу України, «Про містобудівну діяльність» та інших законів України.

В основу розробки Стратегії покладена ідея актуалізації та приведення у відповідність до умов воєнного стану та повоєнного відновлення затвердженої 03 грудня 2019 року Стратегії розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки (рішення дев'ятнадцятої (37) сесія сьомого скликання).

Крім того, у в документі враховані цілі Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року, а також основні положення Державної стратегії регіонального розвитку на 2021—2027 роки. У 2022 році зазнала суттєвих змін законодавча база з питань місцевого та регіонального розвитку. Зокрема, для забезпечення територіально спрямованого підходу до відновлення і розвитку України були внесені зміни до закону України «Про засади державної регіональної політики». Відповідно до зазначеного закону до документів стратегічного планування державної регіональної політики віднесено:

- Державну стратегію регіонального розвитку України;
- регіональні стратегії розвитку;
- стратегії розвитку територіальних громад.

Відтак, стратегія розвитку територіальної громади тепер є головним, а не «факультативним» планувальним документом розвитку громади та має розроблятися відповідно норм чинного законодавства. Для планування відновлення та стимулювання розвитку регіонів та територій, а також з метою запровадження органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування спеціальних механізмів та інструментів стимулювання розвитку визначаються такі функціональні типи територій:

- 1) території відновлення;
- 2) регіональні полюси зростання;
- 3) території з особливими умовами для розвитку;
- 4) території сталого розвитку.

Для відбудови та розвитку територіальних громад (в тому числі, Городнянської міської територіальної громади), які постраждали через війну, особливо важливими є визначення території відновлення, якими є мікрорегіони, територіальні громади, на території яких відбувалися бойові дії та/або які були тимчасово окуповані, та/або території яких зазнали руйнувань об'єктів критичної інфраструктури, соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок ведення бойових дій, а також які характеризуються різким погіршенням рівня соціально-економічного розвитку та значним переміщенням населення до інших регіонів та/або інших держав. Для відновлення та розвитку зазначених територій мають розроблятися Плани відновлення. Територіями з особливими умовами для розвитку, відповідно до закону, є макрорегіони, мікрорегіони, територіальні громади, рівень соціально-економічного розвитку яких є низьким або на яких існують природні, демографічні, міжнародні, безпекові чи інші об'єктивні обмеження щодо використання потенціалу території для розвитку.

З метою застосування диференційованих заходів підтримки розвитку урядом визначаються окремі функціональні типи територій з особливими умовами для

розвитку, зокрема:

- прикордонні території в несприятливих умовах
- сільські території
- території, що потребують економічної реструктуризації
- гірські території

Відповідно до встановленої класифікації територій, що підпадають під державну підтримку для стимулювання розвитку, Городнянська міська територіальна громада належить принаймні до двох категорій функціональних типів територій: 1) території відновлення та 2) прикордонні території в несприятливих умовах.

Оскільки стратегій відновлення громад чи областей законом не передбачено, актуальними залишаються питання оновлення стратегій розвитку регіонів та територіальних громад відповідно до реалій сьогодення, частинами яких можуть бути плани відновлення, як перший етап їх реалізації в умовах воєнної агресії РФ та повоєнного відновлення. Вищезазначені сучасні фактори зовнішнього впливу на розвиток громади мають бути проаналізовані та враховані в процесі формування та реалізації стратегічного курсу повоєнного відновлення та розвитку Чернігівських громад.

РОЗДІЛ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. Біорізноманіття (у т. ч. флора і фауна)

Чернігівська область характеризується значним природним різноманіттям, що обумовлено її географічним розташуванням у межах зон мішаних лісів та Лісостепу. За даними Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2024 рік, область відзначається високим рівнем лісистості, значною заболоченістю та наявністю великої кількості річкових екосистем, що формують сприятливі умови для існування різноманітних видів флори та фауни. Зокрема, у північній частині області переважають мішані ліси з домінуванням сосни, дуба, берези, осики, чорної вільхи та граба, тоді як у південній частині поширені переважно дубові ліси.

За даними екологічного паспорта Чернігівської області, наведеними у розділі 1.1 «Географічне розташування та кліматичні особливості території», загальна площа земель лісового фонду області становить 741,08 тис. га, з яких 659,9 тис. га вкриті лісовою рослинністю. Лісистість території суттєво відрізняється залежно від району: у північних районах вона сягає 20–41 %, тоді як у південних – 7–20 %.

Суттєву роль у формуванні біорізноманіття регіону відіграють водно-болотні угіддя та річкові системи. Територія області розташована у басейні річки Дніпро, зокрема у суббасейнах Верхнього Дніпра, Десни та Середнього Дніпра. Головною водною артерією є річка Десна з численними притоками, серед яких Сейм, Остер, Снов, Мена та Білоус. Значна заболоченість території, особливо у поліській частині області та у заплавах річок, створює умови для існування водно-болотних екосистем, які є осередками збереження багатьох видів рослин і тварин.

Відповідно до Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2024 рік, питання збереження біологічного та ландшафтного різноманіття розглядаються у розділі 5 «Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, розвиток природно-заповідного фонду та формування регіональної екологічної мережі». У документі зазначено, що регіональна екологічна мережа області включає природні ядра, екологічні коридори та буферні території, які забезпечують підтримання природних міграційних шляхів видів та збереження екосистемної цілісності.

Флора Чернігівської області представлена як лісовими, так і лучно-болотними, водними та степовими видами рослинності. За даними Доповіді, питання охорони та відтворення рослинного світу висвітлені у підрозділі 5.2 «Охорона, використання та відтворення рослинного світу». Окрема увага приділяється охороні рідкісних та зникаючих видів рослин і грибів, занесених до

**Рис. 2.2. Лісові масиви, агроландшафти та природні екосистеми
Городнянської міської територіальної громади за даними супутникового
знімка (Sentinel-2, Copernicus Browser)**

На знімку чітко простежуються великі ділянки лісових масивів, які формують важливі осередки збереження біорізноманіття та виконують функції екологічних коридорів. Найбільш інтенсивні значення NDVI спостерігаються у лісових та заплавах територіях, що свідчить про добрий стан рослинного покриву та високий рівень біопродуктивності екосистем. Світліші ділянки відповідають переважно сільськогосподарським угіддям та відкритим територіям із нижчою щільністю рослинності.

Супутниковий аналіз також підтверджує поліський характер території громади, для якої характерне поєднання лісових, лучних та болотних екосистем. Просторове чергування природних і антропогенно змінених територій створює умови для існування різноманітних видів флори та фауни, у тому числі видів, пов'язаних із лісовими та водно-болотними біотопами (рис.2.2.).

Водночас на знімку помітний високий рівень сільськогосподарського освоєння окремих ділянок території громади, що може створювати фрагментацію природних оселищ та негативно впливати на міграційні шляхи окремих видів тварин. У зв'язку з цим важливого значення набуває збереження існуючих лісових масивів, прибережних захисних смуг та елементів регіональної екологічної мережі.

Для аналізу використано супутникові дані Sentinel-2 сервісу Copernicus Browser із застосуванням індексу NDVI, який дозволяє оцінити стан та щільність рослинного покриву території.

Разом з тим, на стан біорізноманіття негативно впливають антропогенні фактори, серед яких зміни землекористування, деградація природних екосистем, пожежі, господарська діяльність та наслідки воєнних дій. У Доповіді зазначається, що постійні обстріли прикордонних територій області спричиняють пожежі у лісах, польових масивах та на територіях природно-заповідного фонду, що негативно впливає на стан екосистем та середовище існування видів.

2.2. Ґрунти

Структура земель громади сформована під впливом природних умов Чернігівського Полісся та тривалого сільськогосподарського освоєння території. Для громади характерне поєднання сільськогосподарських угідь, лісових масивів, заболочених територій, луків та земель населених пунктів.

Відповідно до Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади, на території громади наявні 64051,2603 га земель сільськогосподарського призначення, з яких 38333,8303 га становлять сільськогосподарські угіддя.

Сільськогосподарське використання території є одним із ключових напрямів господарської діяльності громади. У структурі агропромислового комплексу переважає рослинництво. За даними Стратегії, агропромисловий комплекс громади представлений 37 суб'єктами господарювання, більшість з яких здійснює діяльність у сфері рослинництва.

Територія Городнянської міської територіальної громади розташована в межах поліської природної зони Чернігівської області, що обумовлює специфіку ґрунтового покриву території. За даними Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2024 рік, для північної частини області характерне поширення дерново-підзолистих, сірих та світло-сірих опідзолених, а також торф'яно-болотних ґрунтів.

Формування ґрунтового покриву території громади відбувалося під впливом природно-кліматичних умов Полісся, значної лісистості території, підвищеного рівня зволоження та наявності заболочених ділянок. Значна частина ґрунтів характеризується підвищеною кислотністю та відносно невисоким природним рівнем родючості, що є типовим для поліських територій.

Важливу роль у структурі земельного фонду громади відіграють сільськогосподарські угіддя, що активно використовуються для ведення рослинництва. У зв'язку з цим основними антропогенними факторами впливу на ґрунти є інтенсивне сільськогосподарське використання земель, застосування мінеральних добрив і засобів захисту рослин, порушення природного водного режиму та деградаційні процеси.

2.3. Надра

Територія Городнянської міської територіальної громади розташована в межах Чернігівського Полісся, для якого характерне поширення осадових порід четвертинного та палеоген-неогенового віку. Геологічна будова території обумовлює наявність переважно нерудних корисних копалин місцевого значення, які використовуються у будівництві, дорожньому господарстві та комунальній сфері.

За даними Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2024 рік, мінерально-сировинна база області представлена переважно покладами торфу, піску, глин, суглинків, крейди, мергелю та інших будівельних матеріалів. Інформація щодо мінерально-сировинних ресурсів області наведена у розділі 4 «Надра», зокрема у підрозділі 4.1 «Мінерально-сировинна база».

Для північної частини Чернігівської області, до якої належить територія громади, характерна наявність покладів торфу та піщаних відкладів, що пов'язано з поширенням болотних і водно-льодовикових ландшафтів Полісся. Значні площі заболочених територій та торфовищ сформувалися в умовах надмірного зволоження та розвитку річкових долин.

Найбільш поширеними видами корисних копалин місцевого значення на території Чернігівської області є:

- будівельні піски;
- суглинки та глини;
- торф;
- крейда та інші матеріали для потреб будівництва і дорожнього господарства.

Інформація про використання мінерально-сировинних ресурсів області наведена у розділі 4.2 «Система моніторингу геологічного середовища та державний контроль за використанням і охороною надр».

Відповідно до природних умов території громади, надрокористування має переважно локальний характер та пов'язане із видобуванням корисних копалин місцевого значення для господарських потреб. Основними напрямками використання надр є забезпечення потреб будівельної галузі, дорожнього будівництва та комунального господарства.

Особливе значення для території громади мають торфові та болотні екосистеми, які одночасно є природними акумуляторами вуглецю, регуляторами водного режиму та важливими природними комплексами Чернігівського Полісся.

В документі державного планування «Стратегія сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки» також зазначається наявність на території громади запасів корисних копалин (пісок, глина, торф), проте промисловий видобуток на території громади відсутній.

2.4. Клімат

Городнянська міська територіальна громада розташована у північній частині Чернігівської області в межах природної зони Полісся, що обумовлює помірно континентальний тип клімату території. Кліматичні умови громади формуються під впливом атлантичних повітряних мас, рівнинного рельєфу та значної лісистості території.

За даними Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2024 рік, клімат області характеризується помірно теплим літом, відносно м'якою зимою та достатнім рівнем зволоження. Середня температура січня становить близько -7°C , липня — $+19^{\circ}\text{C}$. Середньорічна кількість опадів складає 550–660 мм. Інформація наведена у розділі 1.1 «Географічне розташування та кліматичні особливості території».

Для території громади характерний відносно тривалий вегетаційний період, достатній рівень атмосферного зволоження та помірні температурні умови, що створює сприятливі передумови для ведення сільського господарства, розвитку лісових екосистем та підтримання природного біорізноманіття.

Кліматичні умови громади суттєво впливають на структуру землекористування, водний режим території та функціонування природних екосистем. Значна кількість атмосферних опадів у поєднанні з рівнинним рельєфом сприяє формуванню заболочених територій та розвитку водно-болотних угідь, характерних для Чернігівського Полісся.

Водночас останніми роками спостерігаються прояви кліматичних змін, характерні для території Чернігівської області загалом. За даними Доповіді про стан навколишнього природного середовища Чернігівської області, відзначаються тенденції до підвищення середньорічної температури повітря, збільшення частоти посушливих періодів у теплий сезон, нерівномірного розподілу опадів та зростання кількості небезпечних погодних явищ. Інформація

щодо кліматичних особливостей та сучасних тенденцій наведена у розділі 2 «Атмосферне повітря», а також у вступних природно-кліматичних характеристиках області.

Графік демонструє чітко виражену сезонну динаміку температури поверхні території Городнянської міської територіальної громади протягом 2021–2025 років за даними супутникового моніторингу Landsat 8-9 Thermal (рис. 2.3). Найвищі температурні показники спостерігаються у літній період, коли температура поверхні досягає $+25...+30\text{ }^{\circ}\text{C}$, тоді як у зимовий період фіксуються від’ємні значення температури, місцями до $-20...-25\text{ }^{\circ}\text{C}$.

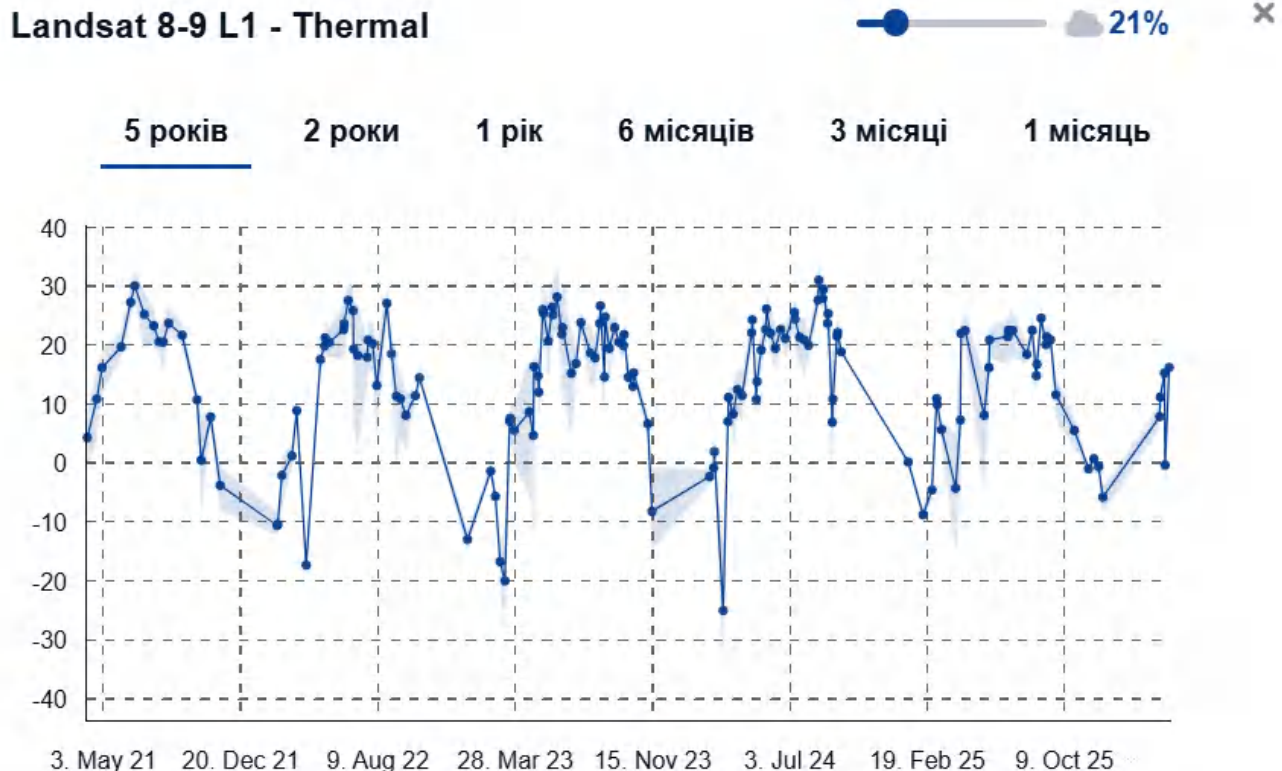

Рис. 2.3. Сезонні зміни температури поверхні території громади за даними супутникового моніторингу Landsat 8–9

Графік свідчить про типовий для помірно континентального клімату річний хід температур із чітким чергуванням теплих і холодних сезонів. При цьому упродовж окремих років простежуються короточасні різкі коливання температур, що можуть бути пов’язані з проходженням атмосферних фронтів, хвилями спеки або вторгненням холодних повітряних мас.

Особливо помітними є високі літні температури у 2023–2024 роках, коли максимальні значення перевищували $+30\text{ }^{\circ}\text{C}$. Це може свідчити про посилення проявів регіональних кліматичних змін та збільшення частоти спекотних періодів. Водночас зимові температури залишаються нестабільними, із чергуванням відлиг та різких похолодань.

З екологічної точки зору такі температурні коливання можуть впливати на:

- водний режим території;
- стан лісових та болотних екосистем;

- ризики виникнення лісових пожеж;
- продуктивність сільськогосподарських угідь;
- умови існування окремих видів флори та фауни.

Отримані результати підтверджують доцільність врахування кліматичних факторів та адаптаційних заходів при реалізації Стратегії сталого розвитку громади.

Кліматичні зміни можуть впливати на стан природних екосистем, продуктивність сільського господарства, водні ресурси та рівень пожежної небезпеки в лісових масивах громади. У зв'язку з цим врахування кліматичних факторів є важливою складовою стратегічного планування розвитку території та забезпечення екологічної безпеки громади.

2.5. Атмосферне повітря

Стан атмосферного повітря є одним із важливих показників екологічного стану території та безпосередньо впливає на умови проживання населення, стан природних екосистем і рівень екологічної безпеки громади. Городнянська міська територіальна громада розташована у північній частині Чернігівської області в межах зони Полісся, що характеризується значною лісистістю території, відносно невисоким рівнем урбанізації та відсутністю великих промислових центрів.

За даними Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2024 рік, основними джерелами забруднення атмосферного повітря в області є підприємства енергетики, транспорт, промислові підприємства, котельні, а також процеси спалювання палива. Інформація щодо стану атмосферного повітря наведена у розділі 2 «Атмосферне повітря».

Для території Городнянської громади характерний порівняно низький рівень техногенного навантаження на атмосферне повітря у зв'язку з відсутністю великих промислових підприємств та значною часткою природних територій у структурі землекористування. Значні площі лісових масивів позитивно впливають на якість атмосферного повітря, виконуючи функції природного очищення повітряного середовища та поглинання вуглекислого газу.

Водночас певний вплив на стан атмосферного повітря здійснюють автомобільний транспорт, робота комунальних котелень, індивідуальне опалення житлового сектору, а також сільськогосподарська діяльність. У періоди польових робіт можливе локальне збільшення концентрацій пилу та продуктів згоряння пального від роботи сільськогосподарської техніки. Зокрема, важливим фактором впливу на стан атмосферного повітря на території Городнянської міської територіальної громади є транспортна інфраструктура. Через територію громади проходить мережа автомобільних доріг обласного та районного значення загальною протяжністю понад 209 км. Серед основних транспортних маршрутів — дороги Городня – Кузничі – Деревини, Городня – Бурівка, Володимирівка – Хоробичі – Бутівка, Городня – Травневе – Дроздовиця та інші.

Наявність розгалуженої мережі автомобільних доріг забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами громади та прилеглими територіями, однак одночасно є джерелом викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Основними чинниками впливу є викиди вихлопних газів автотранспорту, підняття пилу з дорожнього покриття, а також забруднення повітря продуктами згоряння пального.

Особливо локальний вплив транспортного навантаження може проявлятися у межах міста Городня та вздовж основних транспортних коридорів, де спостерігається найбільша інтенсивність руху транспорту. У теплий період року додатковим фактором погіршення якості повітря може бути вторинне пилове забруднення, пов'язане із рухом транспорту дорогами з пошкодженим або частково ґрунтовим покриттям.

Відповідно до Доповіді про стан навколишнього природного середовища Чернігівської області, одним із факторів погіршення якості атмосферного повітря в регіоні є лісові та торф'яні пожежі, які періодично виникають на території області, особливо у посушливі періоди. Для території Городнянської громади, яка характеризується наявністю значних лісових і болотних територій, ризик виникнення пожеж також є актуальним.

Кліматичні зміни та підвищення температури повітря можуть сприяти збільшенню тривалості посушливих періодів та підвищенню ризиків виникнення природних пожеж, що потенційно може негативно впливати на стан атмосферного повітря та здоров'я населення.

Загалом стан атмосферного повітря на території Городнянської міської територіальної громади можна охарактеризувати як відносно сприятливий у порівнянні з промислово розвиненими регіонами України, однак подальший розвиток громади потребує врахування екологічних факторів та впровадження заходів щодо зменшення негативного впливу на повітряне середовище.

2.6. Водні ресурси

У межах Городнянської міської територіальної громади наявні окремі озера та штучні водойми, які мають важливе екологічне, рекреаційне та водогосподарське значення. На картографічних матеріалах громади ідентифікується озеро Черемошне (рис. 2.4), розташоване серед лісових та лучно-болотних територій Полісся.

Озеро Черемошне є елементом місцевої гідрографічної мережі та виконує важливі природоохоронні функції. Подібні водойми сприяють підтриманню водного балансу території, акумулюють поверхневі води, формують локальний мікроклімат та забезпечують існування водних і прибережно-водних екосистем.

Території навколо озера є потенційним осередком біорізноманіття, оскільки водно-болотні та прибережні природні комплекси створюють сприятливі умови для існування багатьох видів рослин, земноводних, водоплавних птахів та інших представників фауни. Особливо важливу роль такі водойми відіграють у межах поліських ландшафтів, де вони є складовою природної екологічної мережі.

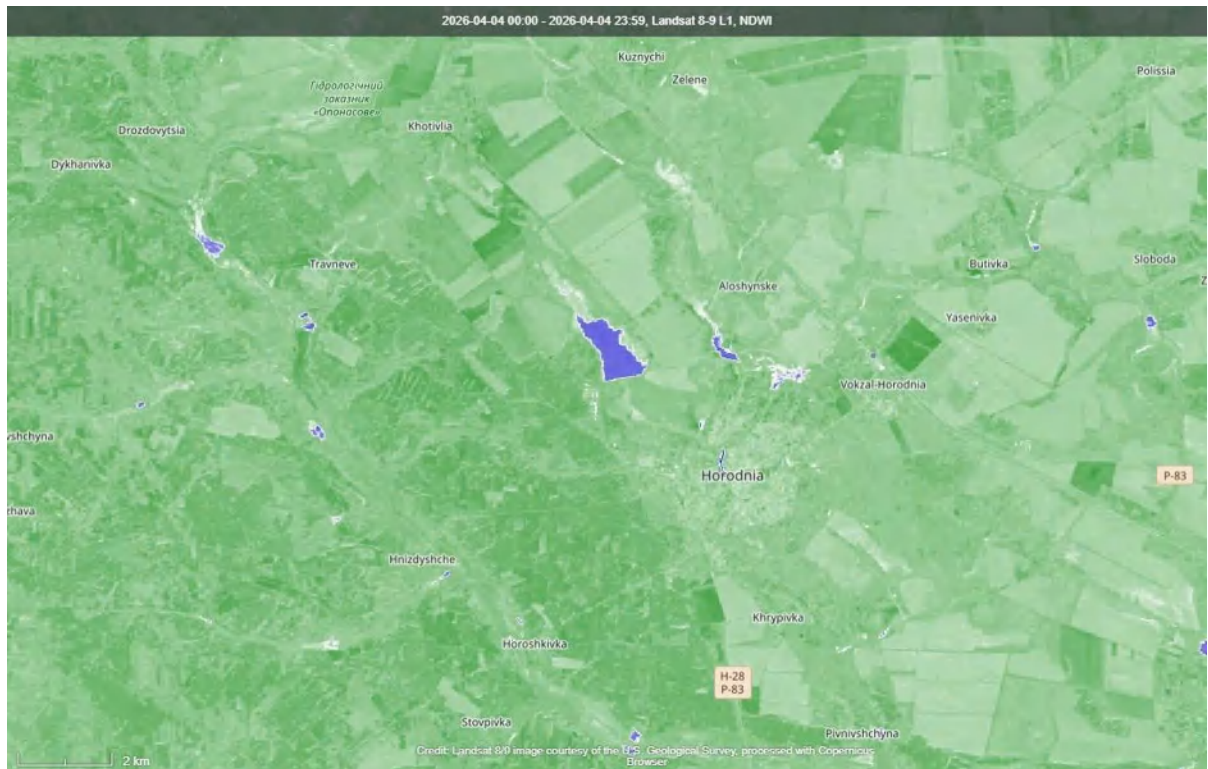

Рис. 2.4. Поверхневі водні об'єкти поблизу м. Городня за даними NDWI (Landsat 8-9)

З огляду на природний характер прилеглих територій, озеро також має значення для підтримання екологічної стійкості місцевих ландшафтів та збереження природного водного режиму. Наявність лісових масивів та заболочених ділянок поблизу водойми позитивно впливає на стан прибережних екосистем та сприяє формуванню природних оселищ флори і фауни.

Водопостачання населених пунктів громади здійснюється з джерел прісних підземних вод, переважно із свердловин та індивідуальних колодязів. Водопостачання м. Городня здійснюється КП «Городнянське ВУЖКГ» з трьох артезіанських свердловини №3663, № 2003/9, №1-П, які розташовані в межах м. Городня, в басейні річки Чибриж.

Гострою є проблема неефективності очищення стічних вод Городнянським ВУЖКГ на території Городнянської територіальної громади. Стічні води відводяться на наземні поля фільтрації, потужністю 500,0 м³/добу, розташовані за межами м. Городня Городнянської ТГ Чернігівського району Чернігівської області. Даний вид очисних споруд є неефективним, очисні споруди перебувають у аварійному стані. Забруднені стічні води можуть потрапити у річки і ґрунтові води, що може мати негативний вплив на стан підземних та поверхневих вод. Значним джерелом забруднення водного басейну громади є також неканалізована житлова забудова частині міста Городня та у сільських населених пунктах територіальної громади.

Забруднення поверхневих вод суттєво впливає на якість підземних вод, які активно використовуються для потреб місцевих мешканців та суб'єктів економіки громади. Найбільший вплив від антропогенного навантаження відчувають безнапірні масиви підземних вод (МПЗВ), оскільки незначна глибина

залягання водовмісних відкладів та відсутність у зоні аерації слабопроникних шарів обумовлюють потрапляння забруднювальних речовин з поверхні.

Також існують певні труднощі в сфері водопостачання та водовідведення в сільських населених пунктах, оскільки протягом останніх років спостерігається тенденція до зниження рівня ґрунтових вод, що негативно впливає на можливість доступу до питної мешканцям громади.

2.7. Ландшафт

Територія Городнянської міської територіальної громади розташована в межах Чернігівського Полісся та характеризується переважно рівнинним типом рельєфу з незначними перепадами висот. Ландшафтна структура громади сформована під впливом водно-льодовикових процесів, річкової діяльності та природно-кліматичних умов поліської зони.

За даними топографічного аналізу території (topographic-map.com), абсолютні висоти в межах громади коливаються орієнтовно від 121 до 153 м над рівнем моря, а середня висота становить близько 139 м (рис. 2.5). Найнижчі ділянки приурочені до долин річок, заболочених територій та заплавних понижень, тоді як підвищені елементи рельєфу представлені вододільними ділянками та піщаними підвищеннями.

Для території громади характерне поєднання:

- лісових поліських ландшафтів;
- агроландшафтів;
- заплавних і лучно-болотних комплексів;
- меліорованих територій;
- природних водно-болотних угідь.

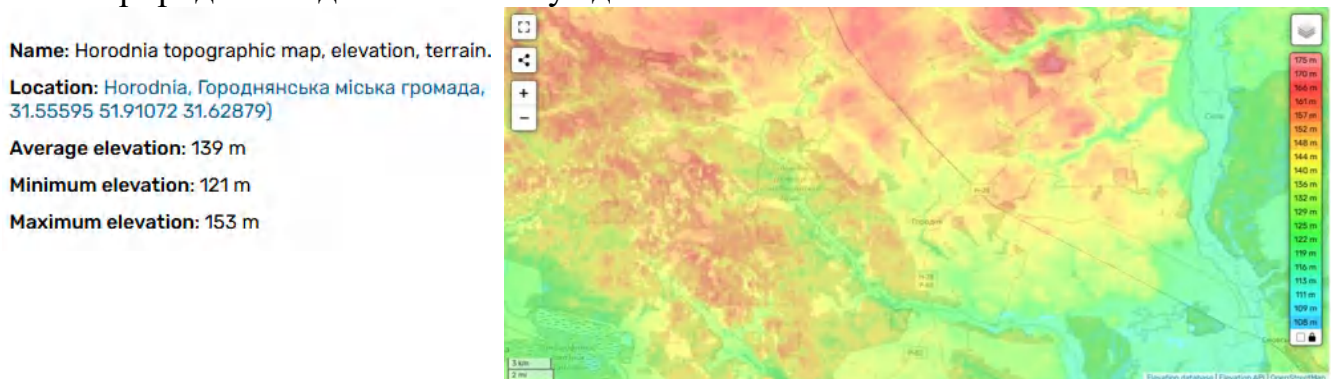

Рис.2.5. Топографічна карта та рельєф території Городнянської міської територіальної громади (за даними: topographic-map.com)

Значна частина території представлена мозаїкою сільськогосподарських земель та лісових масивів, що формує характерний поліський тип ландшафту. Лісові екосистеми зосереджені переважно у північній, західній та південно-західній частинах громади, тоді як відкриті агроландшафти переважають поблизу населених пунктів та транспортних коридорів.

2.8. Природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд Городнянської міської територіальної громади представлений значною кількістю територій та об'єктів природоохоронного значення, які формують основу екологічної мережі громади та забезпечують збереження природних комплексів Чернігівського Полісся. До складу ПЗФ громади входять ботанічні, гідрологічні та ландшафтні заказники, ботанічні пам'ятки природи, заповідні урочища, а також парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення.

Найбільшими об'єктами природно-заповідного фонду є заповідне урочище «Гніздищанська дача» площею 2620,8 га, ботанічний заказник «Кусіївська дача» площею 1002,0 га, а також гідрологічні заказники «Жайворонок» та «Дігтярі-Вирви». Значна частина природоохоронних територій представлена лісовими, болотними та лучно-заплавними екосистемами, що мають важливе значення для підтримання біорізноманіття, регулювання водного режиму та стабілізації кліматичних умов території. Детальний перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду громади наведено у таблиці 1. Проте, безпосередньо на території громади розташовано 24 об'єкти природно-заповідного фонду (заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва). Загальна площа 8694,84 га.

Особливу природоохоронну цінність для громади мають гідрологічні заказники та заболочені території, які виконують функції природного акумулювання води, підтримання екологічної рівноваги та формування оселищ для багатьох видів флори і фауни. Крім того, на території громади розташовані об'єкти, що мають рекреаційне та естетичне значення, зокрема парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Городнянський».

Таблиця 1

Природно-заповідний фонд на території Городнянської міської територіальної громади за даними Екологічного паспорту Чернігівської області за 2024 рік

№	Назва об'єкта ПЗФ	Категорія	Площа, га	Місце розташування
1	Гніздищанська дача	Заповідне урочище місцевого значення	2620,8	с. Хотивля, Дроздовиця, Пекурівка, Моложава
2	Кусіївська дача	Ботанічний заказник місцевого значення	1002,0	територія Городнянської громади
3	Кримок	Ботанічний заказник місцевого значення	434,0	територія Городнянської громади
4	Невклянська дача – II	Ботанічний заказник місцевого значення	357,0	територія Городнянської громади
5	Невклянська дача – I	Ботанічний заказник місцевого значення	250,0	територія Городнянської громади
6	Вешки	Ботанічний заказник місцевого значення	180,0	територія Городнянської громади
7	Миклашевщина	Ботанічний заказник місцевого значення	120,0	територія Городнянської громади
8	Черемошне	ландшафтний заказник	177,0	територія Городнянської

ЗВІТ SEO Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

№	Назва об'єкта ПЗФ	Категорія	Площа, га	Місце розташування
		місцевого значення		громади с. Хотівля, м. Городня
9	Сквер Городнянський	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення	1,0	м. Городня
10	Сосни невклянські	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення	0,02	територія Городнянської громади, с. Невкля
11	Дуб невклянський	ботанічна пам'ятка природи місцевого значення	0,01	територія Городнянської громади с. Невкля
12	Мох	гідрологічний заказник місцевого значення	515,0	с.Деревини, Лемешівка
13	Панська лоза	гідрологічний заказник місцевого значення	363 ,0	с.Перепис, Деревини
14	Стропове	гідрологічний заказник місцевого значення	29,0	територія Городнянської громади
15	Широкий лог	гідрологічний заказник місцевого значення	411,0	с.Володимирівка, Ільмівка
16	Жайворонок	гідрологічний заказник місцевого значення	772,0	Городнянська ОТГ, с.с. Полісся, Бутівка
17	Дігтярі - Вирвин	гідрологічний заказник місцевого значення	653,0	Городнянська ОТГ, с.Хотівля, с.Ваганичі, с.Хоробичі
18	Апанасово	гідрологічний заказник місцевого значення	285,0	Городнянська ОТГ, с. Хотівля
19	Ваганицький	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	6,0	територія Городнянської громади с.Ваганичі
20	Городнянський	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	10,0	м. Городня
21	Дружби народів	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	10,0	територія Городнянської громади с.Сеньківка

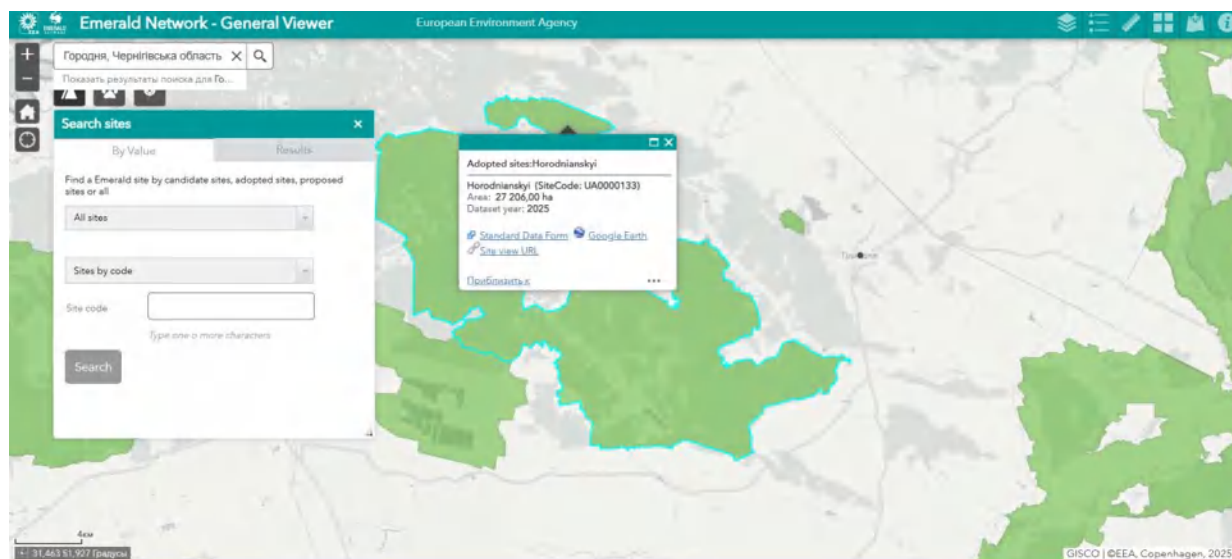

Рисунок 2.6. Територія Смарагдової мережі (Emerald Network) «Horodnianskyi» (UA0000133) у межах Городнянської міської територіальної громади за даними <https://emerald.eea.europa.eu/>

За даними Emerald Network (рис. 2.6), на території Городнянської міської територіальної громади частково розташована територія Смарагдової мережі «Horodnianskyi» (код ділянки UA0000133). Відповідно до інформації European Environment Agency, загальна площа ділянки становить 27 206,00 га. Територія входить до складу міжнародної Смарагдової мережі Європи, сформованої в межах реалізації Бернської конвенції з метою збереження цінних природних оселищ, рідкісних видів флори і фауни, а також підтримання екологічної цілісності природних екосистем.

Територія Emerald Network «Horodnianskyi» охоплює значні лісові, болотні та лучно-заплавні природні комплекси Чернігівського Полісся, які мають високу природоохоронну цінність та забезпечують збереження природних екосистем регіону. Наявність цієї території свідчить про важливе значення громади у формуванні регіональної та міжнародної екологічної мережі.

Смарагдова мережа є аналогом мережі Natura 2000 у країнах Європейського Союзу та спрямована на охорону:

- природних оселищ;
- рідкісних і зникаючих видів флори;
- місць існування диких тварин;
- міграційних шляхів птахів;
- водно-болотних та лісових екосистем.

Для території Городнянської громади включення частини земель до Emerald Network має важливе значення з точки зору:

- збереження біорізноманіття;
- підтримання екологічної стабільності;
- охорони водно-болотних угідь;
- адаптації до змін клімату;
- обмеження надмірного антропогенного навантаження на цінні природні території.

Під час реалізації заходів Стратегії сталого розвитку громади необхідно враховувати природоохоронний статус територій Смарагдової мережі та забезпечувати недопущення негативного впливу на природні оселища й види, що охороняються відповідно до положень Бернської конвенції.

Наявність значної кількості територій та об'єктів природно-заповідного фонду свідчить про високий рівень природної цінності території Городнянської міської територіальної громади та необхідність врахування природоохоронних обмежень під час реалізації заходів Стратегії сталого розвитку громади.

2.9. Безпека та здоров'я населення

Безпека та здоров'я населення є одними з ключових складових сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади та безпосередньо залежать від стану навколишнього природного середовища, якості атмосферного повітря, водних ресурсів, санітарного стану території, рівня техногенного навантаження та доступності медичних послуг.

Городнянська міська територіальна громада характеризується відносно сприятливими природними умовами проживання населення, що пов'язано зі значною часткою природних територій, лісових масивів та відсутністю великих промислових підприємств. Значні площі лісів та природних екосистем позитивно впливають на якість атмосферного повітря, мікроклімат та загальний екологічний стан території.

Водночас на стан здоров'я населення можуть впливати окремі екологічні фактори, зокрема:

- забруднення атмосферного повітря внаслідок роботи автотранспорту та комунальних котелень;

- сезонні лісові та торф'яні пожежі;

- локальне забруднення поверхневих і підземних вод;

- деградація земель та порушення природного водного режиму;

- накопичення відходів та несанкціоновані сміттєзвалища.

За даними Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2024 рік, для території області актуальними залишаються питання забезпечення екологічної безпеки, поводження з відходами, стану атмосферного повітря та водних ресурсів. Інформація щодо факторів впливу на здоров'я населення розглядається у відповідних розділах доповіді, зокрема у розділах «Атмосферне повітря», «Водні ресурси» та «Відходи».

Важливим фактором екологічної безпеки громади є наявність значних лісових та болотних територій, де у посушливі періоди підвищується ризик виникнення природних пожеж. Такі пожежі можуть негативно впливати на якість атмосферного повітря, стан природних екосистем та здоров'я населення.

Крім екологічних факторів, на безпеку населення громади впливають сучасні виклики, пов'язані з воєнними діями та прикордонним розташуванням Чернігівської області. Умови воєнного стану створюють додаткові ризики для населення, інфраструктури та природного середовища, що потребує врахування під час стратегічного планування розвитку території.

За результатами аналізу документа «Профілі громадського здоров'я, 2023. Чернігівська область» окремої статистики безпосередньо по Городнянській міській територіальній громаді не наведено, тому оцінка рівня захворюваності для потреб стратегічної екологічної оцінки здійснювалася у розрізі Чернігівської області.

Відповідно до даних профілю громадського здоров'я Чернігівської області, епідемічна ситуація у регіоні у 2023 році характеризувалася підвищеним рівнем поширення окремих інфекційних захворювань, насамперед гострих респіраторних вірусних інфекцій (ГРВІ). Рівень захворюваності на ГРВІ у Чернігівській області становив 19 143,27 випадків на 100 тис. населення, що на 50,15 % перевищувало середній показник по Україні. Також в області фіксувалися підвищені показники захворюваності на грип, вітряну віспу та скарлатину.

За даними документа, у Чернігівській області спостерігався підвищений рівень окремих природно-осередкових та зоонозних інфекцій. Зокрема, захворюваність на хворобу Лайма становила 17,56 випадків на 100 тис. населення, що у 1,5 рази перевищувало середній показник по Україні, а захворюваність на лептоспіроз була у 2,5 рази вищою за загальнодержавний рівень. Це може бути пов'язано з природними особливостями території області, значною часткою лісових та природних ландшафтів, а також активним використанням природних територій населенням.

У сфері соціально значущих інфекційних хвороб у 2023 році захворюваність на туберкульоз у Чернігівській області становила 45,4 випадки на 100 тис. населення, що дещо нижче за середній показник по Україні (48,4 випадки). Водночас смертність від туберкульозу в області становила 9,7 випадків на 100 тис. населення, що на 40,6 % перевищувало середній показник по державі. Також в області на обліку перебувало 4 174 особи з ВІЛ-інфекцією, а у 2023 році було зареєстровано 415 нових випадків ВІЛ.

Відповідно до профілю громадського здоров'я, важливою проблемою для регіону залишаються онкологічні захворювання. У 2023 році у Чернігівській області на обліку перебувало 31 337 осіб із злоякісними новоутвореннями, а 26,7 % нових випадків було виявлено на пізніх стадіях захворювання. Документ також зазначає, що смертність від злоякісних новоутворень серед чоловіків є суттєво вищою, ніж серед жінок.

Окрему увагу у документі приділено питанням психічного здоров'я та наслідкам вживання психоактивних речовин. Згідно з даними профілю, у Чернігівській області під наглядом перебувало 16 431 особа з розладами психіки та поведінки, пов'язаними із вживанням психоактивних речовин, при цьому в етіологічній структурі переважали розлади, пов'язані із вживанням алкоголю.

У документі також відзначається, що система охорони здоров'я Чернігівської області загалом забезпечена необхідними медичними ресурсами, однак тягар на систему громадського здоров'я має тенденцію до зростання у зв'язку з наслідками повномасштабної війни та необхідністю посилення протиепідемічних і профілактичних заходів.

Первинна медична допомога забезпечується діяльністю Комунального некомерційного підприємства «Городнянський Центр первинної медико-санітарної допомоги» Городнянської міської ради до якого входить 2 амбулаторії – це Городнянська лікарська амбулаторія, Тупичівська сільська лікарська амбулаторія та 19 медичних пунктів тимчасового базування, із них 27 обслуговують жителів Городнянської МТГ. Станом на 01.11.2024 року налічується 11 лікарів, із них 5 лікарів загальної практики-сімейний лікар, 1 лікар терапевт, 1 лікар-інтерн загальної практики-сімейна медицини та 4 лікарі педіатри. Середніх медичних працівників – 37, молодших медичних та інших працівників – 20. Комунальне некомерційне підприємство обслуговує 23143 мешканців, з них укладено декларацій з лікарем: 10262 дорослого населення, 2740 дитячого населення.

Загалом екологічний стан території Городнянської міської територіальної громади можна охарактеризувати як відносно сприятливий для проживання населення, однак є необхідність мінімізації потенційних екологічних ризиків та забезпечення безпечних умов життєдіяльності населення.

2.10. Матеріальні активи

Матеріальні активи Городнянської міської територіальної громади представлені об'єктами житлової, транспортної, комунальної, соціальної та виробничої інфраструктури, які забезпечують функціонування громади та створюють основу для її соціально-економічного розвитку.

Відповідно до Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади, важливими складовими матеріальних активів громади є транспортна інфраструктура, об'єкти житлово-комунального господарства, заклади освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту населення, а також інженерні мережі та об'єкти енергозабезпечення. Значна увага у Стратегії приділяється модернізації комунальної, інженерної та транспортної інфраструктури громади.

Одним із ключових елементів матеріальних активів громади є транспортна мережа. Через територію громади проходять автомобільні дороги обласного та районного значення загальною протяжністю понад 209 км, що забезпечують транспортне сполучення між населеними пунктами громади та прилеглими територіями. Розвинена транспортна інфраструктура має важливе значення для забезпечення економічної діяльності, доступу населення до соціальних послуг та функціонування агропромислового комплексу громади.

Суттєву роль у структурі матеріальних активів відіграють об'єкти агропромислового комплексу, оскільки сільське господарство є одним із провідних напрямів господарської діяльності громади. На території громади функціонують сільськогосподарські підприємства, фермерські господарства, об'єкти зберігання сільськогосподарської продукції та інші виробничі об'єкти аграрного сектору. Відповідно до Стратегії, агропромисловий комплекс громади представлений 37 суб'єктами господарювання.

Матеріальні активи громади також включають об'єкти житлової забудови, адміністративні будівлі, заклади освіти, охорони здоров'я, культури та спорту. Важливе значення мають системи водопостачання, водовідведення, теплопостачання та енергозабезпечення, від стабільного функціонування яких залежить якість життя населення та екологічна безпека території.

Частина матеріальних активів громади зазнає впливу фізичного зносу та потребує модернізації. У Стратегії розвитку громади визначено необхідність оновлення інженерної та комунальної інфраструктури, покращення стану дорожньої мережі, підвищення енергоефективності будівель та розвитку систем життєзабезпечення населення.

В умовах воєнного стану та прикордонного розташування громади особливого значення набуває забезпечення стійкості критичної інфраструктури,

збереження об'єктів комунального господарства та підтримання належного функціонування соціальної інфраструктури громади.

З екологічної точки зору матеріальні активи громади мають тісний взаємозв'язок із станом навколишнього природного середовища, оскільки розвиток транспортної, комунальної та виробничої інфраструктури може супроводжуватися впливом на атмосферне повітря, водні ресурси, земельні ресурси та природні екосистеми.

2.11. Об'єкти культурної спадщини

Городнянська міська територіальна громада має значний історико-культурний потенціал, представлений об'єктами культурної інфраструктури, історичними та меморіальними місцями, а також елементами природно-культурної спадщини. Об'єкти культурної спадщини формують історичну ідентичність громади, сприяють збереженню традицій Чернігівського Полісся та мають важливе значення для розвитку культурного середовища й туристичного потенціалу території.

Відповідно до Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади, у громаді функціонують заклади культури різної функціональної спрямованості, які забезпечують надання культурних послуг населенню. До мережі закладів культури входять:

Комунальний заклад «Міський будинок культури» Городнянської міської ради;

Комунальний заклад «Городнянська централізована бібліотечна система»;

24 сільські бібліотеки-філії;

28 сільських клубних закладів;

Комунальний заклад «Городнянська школа мистецтв імені Лідії Кондрашевської»;

Комунальний заклад «Городнянський історико-краєзнавчий музей».

Культурне середовище громади також представлене історично сформованою забудовою населених пунктів, пам'ятними місцями та меморіальними об'єктами, пов'язаними з історією регіону. Важливу роль у збереженні локальної історичної спадщини відіграє Комунальний заклад «Городнянський історико-краєзнавчий музей», діяльність якого спрямована на збереження та популяризацію історії громади.

Після початку повномасштабної збройної агресії РФ діяльність закладів культури громади здійснюється в умовах підвищених безпекових ризиків, оскільки територія громади відповідно до наказу Міністерства розвитку громад та територій України віднесена до територій можливих бойових дій. Водночас заклади культури продовжують виконувати важливу соціальну функцію, забезпечуючи підтримку культурного життя громади та збереження історико-культурної спадщини.

Окрему цінність для громади становлять туристичні та історико-культурні об'єкти, які формують локальну ідентичність території та мають потенціал для розвитку культурного туризму. На офіційному сайті Городнянської міської ради

серед туристичних об'єктів громади згадується будинок купця Миколи Писарева, зведений у 1898 році в м. Городня. Будівля є характерним прикладом історичної забудови кінця XIX століття та пов'язана з історією розвитку міста. Нині у приміщенні розташований Комунальний заклад «Городнянський історико-краєзнавчий музей».

Відповідно до Програми охорони культурної спадщини на території Городнянської міської територіальної громади на 2025–2027 роки, на території громади розташована значна кількість об'єктів культурної спадщини, які потребують збереження, належного утримання та популяризації. У документі зазначено, що об'єкти культурної спадщини громади включають пам'ятки археології, історії, архітектури та монументального мистецтва, які є важливими елементами історико-культурного середовища Чернігівського Полісся.

Програма передбачає проведення заходів щодо охорони, паспортизації, обліку та популяризації об'єктів культурної спадщини, а також здійснення ремонтно-реставраційних робіт і благоустрою прилеглих територій. Особлива увага приділяється збереженню пам'яток, пов'язаних з історією населених пунктів громади, місцями пам'яті та об'єктами традиційної архітектури.

У Програмі також наголошується, що важливим напрямом розвитку громади є формування туристичної привабливості території шляхом популяризації об'єктів культурної спадщини, створення туристичних маршрутів та інформаційного забезпечення культурних об'єктів. Збереження історико-культурної спадщини розглядається як одна з передумов підтримання локальної ідентичності громади та розвитку культурного потенціалу території.

Крім того, документом визначено необхідність забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини в умовах сучасних безпекових викликів, пов'язаних із воєнним станом та ризиками пошкодження історико-культурних об'єктів. У зв'язку з цим питання збереження культурної спадщини громади набуває особливо важливого значення в контексті сталого розвитку території.

У процесі реалізації Стратегії сталого розвитку громади важливим є забезпечення збереження об'єктів культурної спадщини, врахування історико-культурних особливостей території під час планування нової забудови та недопущення негативного впливу господарської діяльності на цінні культурні та історичні об'єкти.

2.12. Управління відходами

Система управління відходами Городнянської міської територіальної громади перебуває на етапі поступового розвитку та модернізації. Питання управління побутовими відходами є одним із важливих напрямів забезпечення екологічної безпеки та санітарного благополуччя території громади.

Відповідно до Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади, сфера житлово-комунального господарства та управління відходами потребує подальшого удосконалення, зокрема щодо оновлення комунальної інфраструктури, покращення благоустрою населених пунктів та підвищення якості комунальних послуг.

На території громади здійснюється централізоване вивезення твердих побутових відходів, однак система управління відходами характеризується низкою проблем, типових для більшості територіальних громад України. Основними викликами залишаються:

- недостатній рівень охоплення населення послугами з вивезення відходів;
- фізичний знос спеціалізованої техніки;
- потреба в оновленні контейнерного господарства;
- відсутність повноцінної системи роздільного збирання відходів;
- ризики утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Важливим екологічним аспектом для громади є необхідність зменшення негативного впливу місць накопичення та видалення відходів на стан ґрунтів, поверхневих і підземних вод, атмосферного повітря та природних екосистем. Особливо актуальним це питання є для територій, розташованих поблизу водних об'єктів, лісових масивів та сільськогосподарських земель.

За даними Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області, питання управління відходами є одним із пріоритетних напрямів екологічної політики регіону. Основними проблемами у сфері управління відходами залишаються накопичення побутових відходів, недостатній рівень їх сортування та необхідність розвитку сучасної інфраструктури управління відходами. Інформація наведена у розділі «Відходи».

У Стратегії розвитку громади передбачено заходи щодо модернізації комунальної інфраструктури, покращення санітарного стану території та розвитку систем життєзабезпечення населення, що опосередковано стосується і сфери управління відходами. Реалізація таких заходів має сприяти підвищенню рівня екологічної безпеки та покращенню умов проживання населення громади.

В умовах переходу до принципів сталого розвитку та європейських підходів у сфері екологічної політики для громади актуальним є впровадження сучасних підходів до управління відходами, зокрема:

- розвитку системи роздільного збирання відходів;
- підвищення рівня повторного використання та перероблення ресурсів;
- екологічної просвіти населення;
- зменшення обсягів захоронення відходів;
- ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ.

Загалом сучасний стан управління відходами у Городнянській міській територіальній громаді потребує подальшого розвитку інфраструктури та впровадження більш екологічно безпечних підходів до поводження з відходами відповідно до вимог національного та європейського екологічного законодавства.

2.13. Взаємодія факторів, що формують екологічний стан громади

Екологічний стан Городнянської міської територіальної громади формується під впливом комплексу природних та антропогенних факторів, взаємодія яких визначає рівень екологічної стійкості території, стан природних ресурсів та умови проживання населення.

Одним із ключових природних факторів є географічне розташування громади в межах Чернігівського Полісся. Для території характерні значна лісистість, наявність водно-болотних угідь, розгалужена річкова мережа, переважно рівнинний рельєф та відносно висока природна зволоженість території. Такі природні умови сприяють формуванню сприятливого мікроклімату, підтриманню біорізноманіття та природної екологічної рівноваги.

Важливу роль у формуванні екологічного стану громади відіграють лісові екосистеми та території природно-заповідного фонду. Значні площі лісів виконують водорегулюючу, кліматорегулюючу та ґрунтозахисну функції, сприяють очищенню атмосферного повітря та збереженню природних оселищ флори і фауни. Наявність територій Смарагдової мережі (Emerald Network) та об'єктів природно-заповідного фонду підвищує екологічну цінність території громади та сприяє підтриманню регіональної екологічної мережі.

Суттєвий вплив на екологічний стан громади здійснює структура землекористування. Значна частина території використовується для ведення сільського господарства, що формує агроландшафти та визначає характер антропогенного навантаження на природне середовище. Сільськогосподарська діяльність має важливе економічне значення для громади, однак одночасно може впливати на стан ґрунтів, поверхневих вод та біорізноманіття.

На екологічний стан громади також впливає транспортна та комунальна інфраструктура. Основними джерелами локального впливу на атмосферне повітря є автомобільний транспорт, робота комунальних котелень та індивідуальне опалення. У межах населених пунктів та вздовж транспортних коридорів можливе локальне погіршення якості атмосферного повітря внаслідок викидів забруднюючих речовин та пилового навантаження.

Важливим фактором формування екологічного стану громади є водні ресурси та водно-болотні екосистеми. Річки, озера, заболочені території та меліоративні системи впливають на водний режим території, підтримання біорізноманіття та стійкість природних ландшафтів. Водночас порушення природного водного режиму, осушення земель та кліматичні зміни можуть негативно впливати на екологічний баланс території.

На сучасному етапі значного впливу на екологічний стан громади набувають кліматичні зміни. Підвищення температури повітря, збільшення тривалості посушливих періодів та зростання ризиків виникнення природних пожеж можуть спричиняти погіршення стану природних екосистем, водних ресурсів та атмосферного повітря.

Окремим фактором впливу є система управління відходами та санітарний стан території. Недостатній рівень розвитку інфраструктури поводження з відходами, ризики виникнення несанкціонованих сміттєзвалищ та потреба у впровадженні сучасних підходів до управління відходами залишаються актуальними екологічними викликами для громади.

Крім того, на екологічний стан громади впливають сучасні безпекові виклики, пов'язані з воєнним станом та прикордонним розташуванням

Чернігівської області. Воєнні ризики можуть негативно впливати на стан природних екосистем, об'єктів інфраструктури та безпеку населення.

Загалом екологічний стан Городнянської міської територіальної громади формується внаслідок складної взаємодії природних умов, господарської діяльності та сучасних соціально-економічних і безпекових факторів. Незважаючи на наявність окремих екологічних проблем, громада характеризується значним природно-ресурсним та природоохоронним потенціалом, що створює передумови для впровадження принципів сталого та екологічно збалансованого розвитку.

2.14. Прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено

З метою визначення можливих екологічних наслідків для території Городнянської міської територіальної громади було проведено прогнозну оцінку змін стану довкілля та здоров'я населення у разі незатвердження документа державного планування – Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019–2027 роки та Плану заходів з її реалізації. Аналіз виконано з урахуванням сучасного екологічного стану території, природно-ресурсного потенціалу громади, наявних екологічних проблем, а також основних напрямів розвитку, передбачених Стратегією.

Під час підготовки прогнозу враховувалися заплановані заходи у сферах модернізації комунальної та транспортної інфраструктури, розвитку систем водопостачання, благоустрою населених пунктів, управління відходами, підвищення рівня громадської безпеки, розвитку соціальної інфраструктури, охорони природних територій та покращення якості життя населення. Оцінка також базувалася на аналізі взаємозв'язку між природними умовами території, антропогенним навантаженням та сучасними кліматичними й безпековими викликами.

Незатвердження документа державного планування може призвести до збереження існуючих екологічних проблем, відтермінування реалізації природоохоронних та інфраструктурних заходів, а також зниження ефективності управління природними ресурсами та розвитком території в цілому. Найбільш вразливими компонентами довкілля можуть залишатися водні ресурси, ґрунти, природні екосистеми, атмосферне повітря та території природно-заповідного фонду. Крім того, відсутність системного стратегічного планування може негативно впливати на рівень екологічної безпеки, санітарний стан території та умови проживання населення.

Прогнозні зміни стану довкілля та здоров'я населення у разі незатвердження документа державного планування наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Прогнозні зміни стану довкілля та здоров'я населення у разі незатвердження документа державного планування

Компонент довкілля / сфера	Заходи та напрями, передбачені Стратегією	Прогнозні зміни, якщо Стратегію та План заходів не буде затверджено
Біорізноманіття, флора і фауна	Стратегія передбачає створення образу громади чистого довкілля, розвиток туризму, використання природних ресурсів, благоустрій і підвищення екологічної привабливості території.	Відсутність затвердженого документа може призвести до фрагментарного підходу до збереження природних територій, слабшого врахування об'єктів ПЗФ, Смарагдової мережі та природних екосистем під час планування розвитку громади. Це може посилити ризики втрати природних оселищ, деградації лісових, лучних і водно-болотних комплексів.
Природно-заповідний фонд та екологічна мережа	У межах громади є значна кількість об'єктів ПЗФ, а стратегічний розвиток передбачає формування привабливого екологічного образу громади.	Без затвердження Стратегії природоохоронні території можуть залишатися поза системним управлінським фокусом. Можливе зниження уваги до охоронних режимів, рекреаційного навантаження, благоустрою прилеглих територій і популяризації природної спадщини.
Водні ресурси	План заходів містить проект «Будівництво І черги водогону м. Городня – с. Вокзал-Городня», що передбачає будівництво гілки водогону довжиною 4574 м та забезпечення якісною питною водою 535 жителів у 269 домоволодіннях.	У разі незатвердження документа може бути відкладено або не реалізовано заходи з покращення централізованого водопостачання. Це збереже ризики використання менш контрольованих джерел води, нерівного доступу населення до якісної питної води та потенційного навантаження на підземні води.
Атмосферне повітря	План заходів передбачає ремонт комунальних доріг, розвиток інфраструктури, благоустрій та ліквідацію стихійних сміттєзвалищ.	Без реалізації цих заходів може зберігатися пилове забруднення від доріг у незадовільному стані, локальні викиди від транспорту через ускладнений рух, а також ризики забруднення повітря внаслідок самовільного спалювання відходів або пожеж на стихійних сміттєзвалищах.
Ґрунти та земельні ресурси	Стратегія орієнтована на розвиток сільського господарства, підтримку агропромислового комплексу, благоустрій територій та ліквідацію несанкціонованих сміттєзвалищ.	Якщо документ не буде затверджено, може зберігатися фрагментарне управління земельними ресурсами. Ризики деградації ґрунтів, забруднення земель відходами, несанкціонованого складування сміття та недостатнього контролю за використанням земель залишатимуться актуальними.
Ландшафти	Стратегія передбачає розвиток громади як комфортного простору для життя, покращення благоустрою, транспортної	Без затвердження Стратегії розвиток території може здійснюватися несистемно. Це може погіршити збереження поліських ландшафтів,

Компонент довкілля / сфера	Заходи та напрями, передбачені Стратегією	Прогнозні зміни, якщо Стратегію та План заходів не буде затверджено
	доступності, туристичної привабливості та використання природного потенціалу.	заплавних територій, лісових масивів і природно-рекреаційних зон, особливо в умовах господарського освоєння та воєнних ризиків.
Надра	Стратегія прямо не деталізує заходи з використання надр, однак передбачає розвиток інфраструктури, будівництво, ремонт доріг і комунальних об'єктів.	У разі незатвердження документа не очікується безпосередніх суттєвих змін у сфері надрокористування. Водночас відсутність системного планування може ускладнити контроль за використанням місцевих будівельних матеріалів, піску, торфових і болотних територій, якщо такі потреби виникатимуть під час відновлення інфраструктури.
Кліматичні фактори та адаптація	Стратегія орієнтована на модернізацію інфраструктури, покращення водопостачання, благоустрій, розвиток безпеки та екологічної стійкості громади.	Якщо документ не буде затверджено, громада матиме менше інструментів для адаптації до кліматичних змін: посух, теплових хвиль, пожеж, дефіциту вологи та порушення водного режиму. Це може посилити вразливість природних екосистем, сільського господарства та населення.
Управління відходами	У Плані заходів передбачено ліквідацію стихійних сміттєзвалищ на території громади, а також показники щодо кількості ліквідованих несанкціонованих сміттєзвалищ і зменшення випадків несанкціонованого скидання сміття.	У разі незатвердження документа проблема стихійних сміттєзвалищ може залишитися нерозв'язаною або вирішуватися несистемно. Це створюватиме ризики забруднення ґрунтів, поверхневих і підземних вод, погіршення санітарного стану населених пунктів та негативного впливу на здоров'я населення.
Матеріальні активи та інфраструктура	План заходів передбачає модернізацію комунальної, інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури громади. Зокрема, передбачено капітальний ремонт мережі комунальних доріг, включно з тротуарами, зупинками та супутньою транспортною інфраструктурою.	Якщо Стратегію не буде затверджено, може бути відкладено ремонт доріг, водогону, соціальних та комунальних об'єктів. Це погіршить доступність послуг, підвищить витрати на аварійні ремонти, збереже ризики для безпеки руху та може опосередковано впливати на атмосферне повітря через поганий стан доріг.
Безпека та здоров'я населення	Стратегія містить напрям «Громадська безпека», а також заходи з розвитку медичних послуг, соціального захисту, водопостачання, дорожньої безпеки та благоустрою.	Без затвердження документа можуть бути відкладені заходи, що прямо або опосередковано впливають на здоров'я населення: покращення якості питної води, дорожньої безпеки, доступу до медичних послуг, ліквідація сміттєзвалищ, облаштування безпечного середовища. Це особливо важливо з огляду на прикордонне розташування громади та безпекові

Компонент довкілля / сфера	Заходи та напрями, передбачені Стратегією	Прогнозні зміни, якщо Стратегію та План заходів не буде затверджено
		ризиків.
Культурна спадщина	Стратегія визначає розвиток культурного простору, туристичного потенціалу та індустрії гостинності. У громаді діють заклади культури, зокрема Городнянський історико-краєзнавчий музей, школа мистецтв, бібліотечна система та клубні заклади.	Якщо документ не буде затверджено, може зменшитися системність заходів із підтримки культурної інфраструктури, популяризації туристичних об'єктів та збереження історико-культурного середовища громади. Це може негативно вплинути на туристичний потенціал і локальну ідентичність.
Соціально-економічний розвиток і якість життя	Стратегія передбачає розвиток підприємництва, агропромислового комплексу, інвестиційного потенціалу, соціальних послуг, освіти, медицини та інфраструктури.	У разі незатвердження Стратегії громада втратить узгоджену рамку для залучення фінансування, партнерів і донорських ресурсів. Це може уповільнити соціально-економічний розвиток, погіршити якість життя населення та знизити спроможність громади реагувати на екологічні й безпекові виклики.

Отже, у разі незатвердження Стратегії та Плану заходів очікується збереження наявних екологічних і соціально-інфраструктурних проблем громади. Найбільш імовірними наслідками є відтермінування заходів із покращення водопостачання, ремонту доріг, ліквідації стихійних сміттєзвалищ, модернізації соціальної інфраструктури, підвищення громадської безпеки та розвитку природно-рекреаційного потенціалу. Це може призвести до погіршення санітарного стану території, збереження локальних ризиків для ґрунтів, водних ресурсів, атмосферного повітря, біорізноманіття та здоров'я населення.

РОЗДІЛ 3

ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

З метою визначення можливого впливу реалізації Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади та Плану заходів з її реалізації було проведено аналіз територій, які можуть зазнати змін у результаті впровадження запланованих проєктів місцевого розвитку. Аналіз здійснено з урахуванням передбачених Стратегією заходів у сферах розвитку транспортної, комунальної, інженерної та соціальної інфраструктури, модернізації об'єктів громадської забудови, підвищення енергоефективності, розвитку водопостачання, благоустрою територій, управління відходами, розвитку рекреаційних зон та підтримки підприємницької діяльності.

Реалізація окремих проєктів може супроводжуватися тимчасовим або довгостроковим впливом на компоненти довкілля, зокрема атмосферне повітря, ґрунти, водні ресурси, природні екосистеми та умови проживання населення. Водночас значна частина запланованих заходів має потенційно позитивний екологічний ефект, оскільки спрямована на модернізацію інфраструктури, покращення санітарного стану території, підвищення енергоефективності та розвиток екологічно безпечних підходів до функціонування громади.

Опис територій, які ймовірно зазнають впливу внаслідок змін або доповнень їх функціонального призначення відповідно до проєктів місцевого розвитку, наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Опис територій, які ймовірно зазнають впливу внаслідок зміни, або доповнення їх функціонального призначення відповідно до проєктів місцевого розвитку

№	Функціональне призначення територій	Планована зміна / проєктний вплив	Розташування	Ймовірний вплив на довкілля
1	Території житлової та громадської забудови	Розвиток житлової, соціальної та громадської інфраструктури	м. Городня та населені пункти громади	Збільшення антропогенного навантаження, утворення побутових відходів, локальне навантаження на атмосферне повітря та водні ресурси
2	Території транспортної інфраструктури	Капітальний ремонт та модернізація комунальних доріг, облаштування тротуарів і зупинок	м. Городня та територія громади	Тимчасове порушення ґрунтового покриття, шумове навантаження, викиди пилу та забруднюючих речовин під час будівельних робіт
3	Території інженерної інфраструктури	Будівництво I черги водогону м. Городня – с. Вокзал-Городня	м. Городня, с. Вокзал-Городня	Тимчасовий вплив на ґрунти та земельні ресурси під час прокладання мереж, покращення якості водопостачання населення
4	Території природно-	Розвиток туристичної	Території ПЗФ,	Ризики рекреаційного

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

№	Функціональне призначення території	Планована зміна / проєктний вплив	Розташування	Ймовірний вплив на довкілля
	заповідного фонду та екологічної мережі	та рекреаційної діяльності	Смарагдової мережі, лісові масиви громади	навантаження на природні комплекси, необхідність дотримання природоохоронних обмежень
5	Території сільськогосподарського призначення	Розвиток агропромислового комплексу та підприємництва	Сільськогосподарські землі громади	Можливе посилення антропогенного навантаження на ґрунти, водні ресурси та агроландшафти
6	Території комунального призначення	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ та благоустрій територій	Населені пункти громади	Позитивний вплив на санітарний стан території, зменшення ризиків забруднення ґрунтів і вод
7	Території рекреаційного та культурного призначення	Розвиток культурної інфраструктури, туристичних об'єктів та громадських просторів	м. Городня, с. Сеньківка, с. Ваганичі та інші населені пункти	Підвищення рекреаційного навантаження, потреба у благоустрої та належному управлінні територіями
8	Лісові та природні території	Реалізація заходів із розвитку екологічно привабливого середовища громади	Лісові масиви та природні комплекси громади	Необхідність збереження природних оселищ, контролю рекреаційного навантаження та пожежної безпеки
9	Території соціальної інфраструктури	Модернізація закладів освіти, медицини та соціального захисту	м. Городня та населені пункти громади	Тимчасовий вплив під час ремонтно-будівельних робіт, покращення умов проживання населення
10	Водно-болотні та прибережні території	Потенційний розвиток рекреаційного використання та благоустрою	Території поблизу річок, озер та заболочених ділянок	Ризики порушення природного водного режиму та прибережних екосистем у разі недотримання природоохоронних вимог
11	Території громадської забудови та соціальної інфраструктури	Капітальний ремонт, реконструкція та термомодернізація будівель бюджетної сфери	Заклади освіти, культури, медицини та адміністративні будівлі громади	Тимчасовий вплив під час будівельних робіт (шум, пил, будівельні відходи), подальше зменшення енергоспоживання та викидів парникових газів
12	Території об'єктів енергетичної інфраструктури	Встановлення альтернативних джерел енергії, зокрема сонячних панелей	Комунальні та громадські об'єкти громади	Позитивний вплив за рахунок зменшення споживання традиційних енергоресурсів, скорочення викидів забруднюючих речовин та підвищення енергетичної стійкості громади
13	Території закладів освіти	Модернізація та енергоефективне оновлення закладів освіти	Заклади освіти громади	Покращення умов перебування населення, підвищення енергоефективності та зменшення навантаження на енергетичні ресурси
14	Території комунальної інфраструктури	Модернізація систем вуличного освітлення та інженерних мереж	Населені пункти громади	Зменшення споживання електроенергії, покращення безпеки та якості середовища проживання

Отже, реалізація Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади та Плану заходів з її реалізації загалом матиме переважно позитивний вплив на стан довкілля, оскільки значна частина заходів спрямована на модернізацію інженерної та комунальної інфраструктури,

покращення якості водопостачання, розвиток соціальної сфери, благоустрій територій, ліквідацію стихійних сміттєзвалищ, підвищення енергоефективності та розвиток екологічно безпечних підходів до функціонування громади. Реалізація заходів Стратегії також сприятиме покращенню умов проживання населення, підвищенню рівня громадської безпеки, розвитку рекреаційного та туристичного потенціалу території, а також формуванню більш стійкої системи управління природними ресурсами.

Водночас окремі заходи та проєкти місцевого розвитку можуть супроводжуватися певними негативними екологічними аспектами, які потребують врахування під час подальшого планування та реалізації Стратегії. Зокрема, проведення будівельних, ремонтних та інфраструктурних робіт може призводити до тимчасового порушення ґрунтового покриття, ущільнення земель, утворення будівельних відходів, локального пилового та шумового навантаження на прилеглі території.

Розвиток транспортної інфраструктури та збільшення інтенсивності транспортного руху можуть супроводжуватися додатковими викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря, підвищенням рівня шумового навантаження та локальним впливом на умови проживання населення, особливо в межах населених пунктів та вздовж транспортних коридорів.

Окремі ризики можуть виникати також для природних екосистем, територій природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі у разі недотримання природоохоронних обмежень під час реалізації інфраструктурних або рекреаційних проєктів. Потенційний негативний вплив може проявлятися у фрагментації природних оселищ, порушенні водного режиму, зростанні рекреаційного навантаження та локальному зменшенні біорізноманіття.

Під час реалізації заходів у сфері розвитку агропромислового комплексу можливе посилення антропогенного навантаження на ґрунти та водні ресурси, зокрема внаслідок інтенсивного використання земель сільськогосподарського призначення, порушення природного рослинного покриття або недостатньо контрольованого використання агрохімікатів.

Крім того, за відсутності належного управління відходами та контролю за санітарним станом території можуть зберігатися ризики утворення несанкціонованих сміттєзвалищ, забруднення ґрунтів і водних ресурсів, а також негативного впливу на здоров'я населення.

Таким чином, реалізація Стратегії потребує дотримання принципів екологічно збалансованого розвитку, врахування природоохоронних обмежень, проведення моніторингу стану довкілля та впровадження заходів із запобігання,

У таблиці 3.1. представлено узагальнену інформацію про основні типи територій, які охоплює Стратегія розвитку та План заходів громади, з урахуванням їхнього функціонального призначення, очікуваних змін у використанні, розташування та орієнтовної площі.

У процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки робочою групою було проаналізовано та узагальнено передбачені Стратегією розвитку Городнянської

міської територіальної громади та Плану заходів з її реалізації, проекти та заходи з точки зору їх потенційного впливу на стан навколишнього природного середовища, здоров'я населення та соціально-економічні умови громади. Оцінка базується виключно на матеріалах, наведених у Стратегії (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом’якшення існуючої ситуації (завдання передбачені Стратегією)
	Так	Ймо-вірно	Ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		•		2.1.2 Капітальний ремонт мережі комунальних доріг (в т.ч. супутньої транспортної інфраструктури : тротуари, зупинки тощо) 2.1.3 Переведення комунальних котелень на альтернативні види палива 2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.1.6. Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель 2.4.4 Обладнання системами протипожежного захисту будівель та споруд 3.4.5. Придбання та встановлення обладнання для розширення діючої сонячної електростанції та збільшення потужності резервного джерела електроживлення з метою забезпечення сталого енергопостачання, підвищення енергонезалежності та оптимізації витрат на електроенергію КНП "Городнянська міська лікарня"
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		•		2.1.2 Капітальний ремонт мережі комунальних доріг (в т.ч. супутньої транспортної інфраструктури : тротуари, зупинки тощо)
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			•	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади
4. Появу джерел неприємних запахів?			•	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			•	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?		•		

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації (завдання передбачені Стратегією)
	Так	Ймовірно	Ні	
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			•	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			•	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			•	2.1.1 «Будівництво I черги водогону м. Городня - с. Вокзал-Городня Чернігівського району, Чернігівської області» 2.1.4 Модернізація локального водопостачання (колодязі загального користування, питні колонки)
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			•	
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			•	
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			•	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			•	
14. Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			•	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			•	
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			•	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів та небезпечних відходів?			•	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади 2.2.2 Закупівля для потреб комунальних підприємств спеціалізованої техніки для збору та вивезення побутового сміття, та інших потреб 2.2.5 Поетапне впровадження в населених пунктах громади системи роздільного збору сміття 2.2.6. Придбання та встановлення контейнерів для збору твердих побутових відходів на території Городнянської міської територіальної громади
Земельні ресурси				
18. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		•		1.2.3. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації (завдання передбачені Стратегією)
	Так	Ймовірно	Ні	
				комунальної власності 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади
19. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			•	
20. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			•	
21. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			•	
22. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			•	1.2.3. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності
23. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			•	
Біорізноманіття (у т.ч. елементи Смарагдової мережі)				
24. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			•	2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування
25. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			•	2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування
26. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?		•		
27. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			•	2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
32. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			•	2.2.4 Благоустрій місцевих парків та скверів як місць громадського користування
33. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			•	2.1.10 Капітальний ремонт даху КЗ «Городнянська школа мистецтв імені Лідії Кондрашевської», що розташований за адресою: м. Городня, Чернігівський район, Чернігівська область 3.1.2 Залучення (на конкурсній основі) громадського сектору до реалізації місцевих культурних проєктів
34. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для			•	

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації (завдання передбачені Стратегією)
	Так	Ймовірно	Ні	
публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?				
Населення та інфраструктура				
35. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?		•		2.5.4 Підтримка ВПО та інших вразливих категорій населення
36. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?		•		2.5.3. Модернізація приміщень комунальної власності під соціальне житло на території Городнянської міської територіальної громади 3.4.12 Придбання житлового приміщення (службової квартири) для КНП "Городнянська міська лікарня"
37. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?		•		2.1.2 Капітальний ремонт мережі комунальних доріг (в т.ч. супутньої транспортної інфраструктури : тротуари, зупинки тощо)
38. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?		•		
39. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?		•		
40. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	2.3.1 Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності 2.3.2 Модернізація автоматизованої системи централізованого оповіщення населення 3.1.1 Розвиток мережі відкритих спортивних об'єктів у населених пунктах громади 3.1.3. Проведення арттерапевтичних та культурно-психологічних заходів для молоді та людей старшого віку (співочі гуртки, арттерапія, театральні студії, творчі майстер-класи тощо) 3.4.1. Модернізація медичного обладнання комунальних закладів охорони здоров'я відповідно до табеля оснащення 3.4.2 Капітальний ремонт операційного блоку загально-хірургічного відділення з гінекологічними ліжками та ліжками патології вагітності будівлі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.3 Капітальний ремонт покрівлі будівлі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.4. Капітальний ремонт частини приміщень хірургічного відділення будівлі КНП "Городнянська міська лікарня"

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації (завдання передбачені Стратегією)
	Так	Ймовірно	Ні	
				3.4.6. Капітальний ремонт приміщень терапевтичного відділення КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.7. Капітальний ремонт приміщень неврологічного відділення будівлі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.8. Капітальний ремонт приміщень хірургічного відділення будівлі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.9. Капітальний ремонт будівлі громадського будинку для облаштування інфекцій ного відділення в складі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.10. Капітальний ремонт будинку під адміністративний корпус КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.11. Будівництво протирадіаційного укриття КНП "Городнянська міська лікарня"
Екологічне управління та моніторинг				
41. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	
42. Погіршення екологічного моніторингу?			•	2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	3.2.1 Організація заходів спрямованих на підвищення кваліфікації працівників ОМС на системній основі
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	
44. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
Інше				
45 Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			•	
46 Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
47 Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			•	2.1.3 Переведення комунальних котелень на альтернативні види палива 2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.1.6. Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації (завдання передбачені Стратегією)
	Так	Ймо- вірно	Ні	
				3.4.5. Придбання та встановлення обладнання для розширення діючої сонячної електростанції та збільшення потужності резервного джерела електроживлення з метою забезпечення сталого енергопостачання, підвищення енергонезалежності та оптимізації витрат на електроенергію КНП "Городнянська міська лікарня"
48 Суттєве порушення якості природного середовища?			•	
49. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			•	
50. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			•	

Таблиця 3.1 містить оцінку ймовірних наслідків для довкілля та здоров'я населення від реалізації Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади відповідно до контрольного переліку екологічних факторів. Аналіз здійснено за основними компонентами довкілля, зокрема атмосферним повітрям, водними ресурсами, земельними ресурсами, біорізноманіттям, рекреаційними територіями, культурною спадщиною, а також за впливом на населення, інфраструктуру та систему екологічного управління. Оцінка базується на аналізі заходів, передбачених Планом реалізації Стратегії, з урахуванням їх можливого прямого та опосередкованого впливу на навколишнє природне середовище.

Результати оцінки свідчать, що більшість заходів Стратегії не передбачають виникнення значних негативних або незворотних екологічних наслідків. Значна частина запланованих проєктів має переважно позитивний або пом'якшуючий вплив на існуючі екологічні проблеми громади. Насамперед це стосується заходів, спрямованих на модернізацію інженерної та транспортної інфраструктури, покращення систем водопостачання, впровадження альтернативних джерел енергії, ліквідацію стихійних сміттєзвалищ, розвиток системи роздільного збору відходів, благоустрій територій та підвищення рівня громадської безпеки.

У сфері атмосферного повітря позитивний вплив очікується внаслідок реалізації заходів із переведення комунальних котелень на альтернативні види палива, реконструкції блочно-модульної котельні, встановлення сонячних

електростанцій та модернізації енергетичної інфраструктури. Реалізація зазначених заходів сприятиме зменшенню споживання традиційних енергоресурсів, підвищенню енергоефективності та скороченню обсягів викидів забруднюючих речовин і парникових газів у довгостроковій перспективі. Водночас під час виконання будівельних і ремонтних робіт можливі тимчасові локальні впливи у вигляді пилу, шуму та викидів від будівельної техніки.

У сфері водних ресурсів позитивне значення мають проекти будівництва І черги водогону м. Городня – с. Вокзал-Городня та модернізації локального водопостачання. Реалізація цих заходів сприятиме покращенню доступу населення до якісної питної води, підвищенню рівня санітарної безпеки та зменшенню ризиків використання неякісних джерел водопостачання. Аналіз контрольного переліку свідчить про відсутність суттєвих ризиків порушення гідрологічного режиму, забруднення поверхневих і підземних вод або значного збільшення скидів у водні об'єкти.

У сфері управління відходами Стратегія передбачає низку важливих природоохоронних заходів, зокрема ліквідацію стихійних сміттєзвалищ, закупівлю спеціалізованої техніки для збору та вивезення відходів, впровадження системи роздільного збору сміття та встановлення контейнерів для твердих побутових відходів. Реалізація цих заходів матиме позитивний вплив на санітарний стан території, сприятиме зменшенню ризиків забруднення ґрунтів, поверхневих і підземних вод, а також покращенню екологічної ситуації в населених пунктах громади.

Аналіз впливу на земельні ресурси свідчить, що окремі заходи, пов'язані з будівництвом, ремонтом та інвентаризацією земель, можуть супроводжуватися тимчасовим порушенням або ущільненням ґрунтового покриву. Однак такі впливи матимуть локальний та тимчасовий характер і не призведуть до суттєвих змін у структурі земельного фонду громади.

У сфері біорізноманіття та охорони природних екосистем реалізація Стратегії загалом не передбачає негативного впливу на території природно-заповідного фонду та елементи Смарагдової мережі. Навпаки, проведення екологічних просвітницьких заходів у закладах освіти громади сприятиме підвищенню рівня екологічної свідомості населення та формуванню більш відповідального ставлення до природних ресурсів.

Окрему увагу у Стратегії приділено розвитку рекреаційних зон, громадських просторів та культурної інфраструктури. Зокрема, благоустрій парків і скверів, ремонт закладів культури та підтримка культурних проєктів матимуть позитивний соціальний та естетичний ефект, сприятимуть покращенню якості середовища проживання населення та розвитку туристичного потенціалу громади.

Суттєвий позитивний вплив очікується у сфері безпеки та здоров'я населення. Стратегія передбачає реалізацію заходів із модернізації медичної інфраструктури, капітального ремонту відділень КНП «Городнянська міська лікарня», оновлення медичного обладнання, будівництва протирадіаційного

укриття, модернізації систем оповіщення населення та розвитку мережі спортивних і соціальних об'єктів. Реалізація цих заходів сприятиме покращенню умов надання медичних послуг, підвищенню рівня медичної та громадської безпеки, а також покращенню якості життя населення громади.

Водночас окремі проєкти можуть супроводжуватися тимчасовими негативними впливами, характерними для будівельних та ремонтних робіт, зокрема шумовим навантаженням, утворенням будівельних відходів, локальним порушенням ґрунтового покриву та тимчасовим погіршенням якості атмосферного повітря в зоні проведення робіт. Проте більшість таких впливів є локальними, короткостроковими та можуть бути мінімізовані шляхом дотримання природоохоронних вимог і застосування сучасних екологічно безпечних технологій.

Таким чином, результати оцінки свідчать, що реалізація Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади не призведе до виникнення значних негативних екологічних наслідків, а більшість передбачених заходів матиме позитивний вплив на стан довкілля, екологічну безпеку та умови проживання населення громади.

РОЗДІЛ 4

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

З метою визначення основних екологічних викликів території Городнянської міської територіальної громади було проведено аналіз Стратегії сталого розвитку громади, Плану заходів з її реалізації, а також поточного стану компонентів довкілля та факторів, що можуть впливати на здоров'я населення. Аналіз дозволив визначити ключові екологічні проблеми, характерні для території громади, зокрема у сферах управління відходами, якості атмосферного повітря, стану водних і земельних ресурсів, збереження природних екосистем, енергоефективності, розвитку інфраструктури та забезпечення екологічної безпеки населення.

Для кожної з виявлених проблем було проаналізовано потенційні ризики впливу на довкілля та здоров'я населення, а також визначено проєктні рішення та заходи, передбачені Стратегією, які спрямовані на пом'якшення існуючих екологічних проблем, підвищення рівня екологічної безпеки та покращення якості життя населення громади. Основні екологічні проблеми, ризики впливу на здоров'я населення та відповідні заходи Стратегії наведені у таблиці 4.1/

Таблиця 4.1.

Опис основних екологічних проблем і ризиків впливу на здоров'я населення та проєктні рішення передбачені Стратегією

№	Екологічна проблема / фактор ризику	Характеристика проблеми	Потенційний вплив на здоров'я населення та довкілля	Проєктні рішення та заходи, передбачені Стратегією
1	Недостатній рівень розвитку системи управління відходами	Наявність ризиків утворення стихійних сміттєзвалищ, недостатній розвиток системи роздільного збору відходів	Забруднення ґрунтів, водних ресурсів, погіршення санітарного стану території	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ; закупівля спеціалізованої техніки для збору та вивезення відходів; поетапне впровадження системи роздільного збору сміття; встановлення контейнерів для ТПВ
2	Локальне забруднення атмосферного повітря	Викиди від транспорту, котелень та індивідуального опалення	Ризики захворювань органів дихання, погіршення якості повітря	Переведення комунальних котелень на альтернативні види палива; реконструкція блочно-модульної котельні; встановлення сонячних

№	Екологічна проблема / фактор ризику	Характеристика проблеми	Потенційний вплив на здоров'я населення та довкілля	Проектні рішення та заходи, передбачені Стратегією
				електростанцій; модернізація енергетичної інфраструктури
3	Незадовільний стан транспортної інфраструктури	Потреба у ремонті дорожньої мережі та транспортної інфраструктури	Пилове навантаження, шум, ризики ДТП	Капітальний ремонт мережі комунальних доріг, тротуарів та зупинок
4	Ризики погіршення якості питної води	Потреба у модернізації систем водопостачання	Ризики використання неякісної води, погіршення санітарних умов	Будівництво I черги водогону м. Городня – с. Вокзал-Городня; модернізація локального водопостачання
5	Порушення природного водного режиму та деградація водно-болотних територій	Вплив осушення земель та кліматичних змін	Зменшення біорізноманіття, підвищення ризиків посух	Пряких природоохоронних заходів не передбачено, однак заходи з благоустрою та розвитку екологічної свідомості населення можуть мати опосередкований позитивний ефект
6	Деградація земельних ресурсів та ґрунтів	Інтенсивне використання земель та локальне засмічення територій	Погіршення родючості ґрунтів та стану агроландшафтів	Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності
7	Ризики для природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі	Потенційний антропогенний вплив на природні екосистеми	Втрата природних оселищ та біорізноманіття	Проведення тематичних екологічних уроків у закладах освіти; формування екологічної свідомості населення
8	Ризики виникнення природних пожеж	Значні площі лісових і болотних територій	Погіршення якості повітря, загрози для населення та екосистем	Обладнання системами протипожежного захисту будівель та споруд; розвиток систем цивільного захисту
9	Вплив кліматичних змін	Підвищення температури та збільшення тривалості	Погіршення умов проживання населення та функціонування	Встановлення СЕС; модернізація систем енергозабезпечення; підвищення

№	Екологічна проблема / фактор ризику	Характеристика проблеми	Потенційний вплив на здоров'я населення та довкілля	Проектні рішення та заходи, передбачені Стратегією
		посушливих періодів	екосистем	енергоефективності об'єктів
10	Воєнні та безпекові ризики	Прикордонне розташування громади та наслідки воєнних дій	Ризики для здоров'я населення та інфраструктури	Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту; модернізація систем оповіщення населення; будівництво протирадіаційного укриття
11	Недостатній рівень енергоефективності інфраструктури	Зношеність окремих будівель та високий рівень енергоспоживання	Додаткові викиди забруднюючих речовин та перевитрати енергоресурсів	Термомодернізація та капітальні ремонти будівель; встановлення сонячних панелей; модернізація котелень
12	Недостатній рівень медичної інфраструктури	Потреба у модернізації лікарні та медичного обладнання	Обмеження доступу до якісних медичних послуг	Капітальні ремонти відділень КНП «Городнянська міська лікарня»; модернізація медичного обладнання; створення інфекційного відділення; придбання службового житла для медичних працівників
13	Недостатній рівень екологічної свідомості населення	Потреба у розвитку екологічної освіти та екологічного управління	Збереження екологічно небезпечних практик поводження з природними ресурсами	Проведення екологічних уроків; підвищення кваліфікації працівників ОМС; реалізація культурно-просвітницьких заходів
14	Недостатній розвиток рекреаційного середовища	Потреба у благоустрої громадських просторів	Погіршення якості середовища проживання населення	Благоустрій парків та скверів; розвиток спортивної та культурної інфраструктури

Недостатній рівень розвитку системи управління відходами. Однією з актуальних екологічних проблем Городнянської міської територіальної громади є недостатній рівень розвитку системи управління відходами. На території громади існують ризики утворення стихійних сміттєзвалищ, недостатньо розвинена система роздільного збору побутових відходів, а також потребує

оновлення матеріально-технічна база комунальних підприємств. На сайті громади згадується про появу несанкціонованих сміттєзвалищ (рис. 4.1)

Рис. 4.1. Проблема утворення несанкціонованих сміттєзвалищ на території громади (2022 рік). Джерело сайт громади:

<https://gormr.gov.ua/komunalnyky-gorodnyanskoyi-miskoyi-rady-rozchystyly-ta-pryvely-do-ladu-pasportyzovane-smittyezvalyshhe-u-butivtsi/>

Накопичення відходів може призводити до забруднення ґрунтів, поверхневих і підземних вод, погіршення санітарного стану територій та негативного впливу на здоров'я населення. Для вирішення цієї проблеми Стратегією передбачено ліквідацію стихійних сміттєзвалищ, закупівлю спеціалізованої техніки, впровадження системи роздільного збору відходів та встановлення контейнерів для ТПВ.

Локальне забруднення атмосферного повітря. На стан атмосферного повітря громади впливають автомобільний транспорт, робота комунальних котелень та індивідуальних систем опалення. Найбільш відчутний локальний вплив спостерігається в межах населених пунктів та вздовж основних транспортних коридорів. Забруднення атмосферного повітря може негативно впливати на здоров'я населення, зокрема спричиняти захворювання органів дихання та алергічні реакції. Для зменшення негативного впливу Стратегія передбачає переведення котелень на альтернативні види палива, реконструкцію теплогенеруючих об'єктів та встановлення сонячних електростанцій.

Незадовільний стан транспортної інфраструктури. Частина дорожньої інфраструктури громади потребує капітального ремонту та модернізації. Незадовільний стан дорожнього покриття спричиняє підвищене пилове навантаження, локальне погіршення якості атмосферного повітря та зростання рівня шуму. Крім того, поганий стан доріг може створювати ризики для безпеки

дорожнього руху та населення. У Стратегії передбачено капітальний ремонт мережі комунальних доріг, тротуарів та супутньої транспортної інфраструктури.

Ризики погіршення якості питної води. Згідно з міжнародною класифікацією лише Закарпатська область належить до категорії середньої забезпеченості місцевим стоком – 6,3 тис.м³ на одну людину. Низька забезпеченість у Чернігівській, Житомирській, Волинській та Івано-Франківській областях – 3,3–2,0 тис.м³. В інших областях України, зокрема спостерігається низька і дуже низька забезпеченість – 1,98–0,12 тис. м³ на одну особу (рис. 4.2.).

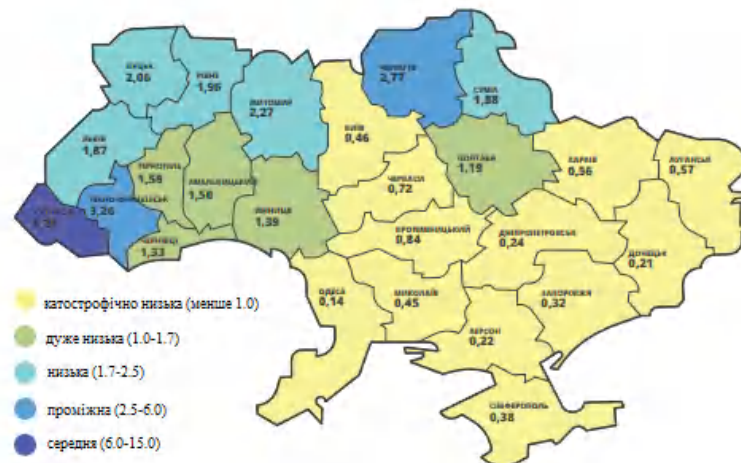

Рис. 4.2. Забезпеченість регіонів України місцевими водними ресурсами, тис. м³/рік на одну людину (Ромашенко та ін., 2020). За даними *Аналіз впливу кліматичних змін на водні ресурси України (повний звіт за результатами проекту).* / Сніжко С., Шевченко О., Дідовець Ю.

На окремих територіях громади існує потреба у покращенні доступу населення до якісної питної води та модернізації систем водопостачання. Використання неякісної води може негативно впливати на санітарно-епідеміологічний стан та здоров'я населення. Для вирішення цієї проблеми Стратегія передбачає будівництво I черги водогону м. Городня – с. Вокзал-Городня та модернізацію локального водопостачання, зокрема колодязів і питних колонок.

Порушення природного водного режиму та деградація водно-болотних територій. На території громади поширені водно-болотні угіддя та заболочені території, характерні для Чернігівського Полісся. Вплив кліматичних змін, осушення земель та господарська діяльність можуть призводити до порушення природного водного режиму та деградації природних екосистем. Це може негативно впливати на біорізноманіття, водний баланс території та стійкість природних ландшафтів. Стратегія не містить окремих спеціалізованих заходів у цій сфері, однак передбачає розвиток екологічної свідомості населення та благоустрій територій.

Деградація земельних ресурсів та ґрунтів. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель, локальне засмічення територій та порушення ґрунтового покриву можуть спричиняти деградацію земельних ресурсів громади. Погіршення стану ґрунтів може негативно впливати на продуктивність

агроландшафтів та екологічну стійкість території. Для покращення управління земельними ресурсами Стратегією передбачено проведення інвентаризації земель комунальної власності та розроблення відповідної технічної документації із землеустрою.

Ризики для природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі. На території громади розташовані об'єкти природно-заповідного фонду та території Смарагдової мережі, які мають високу природоохоронну цінність. Потенційними ризиками для цих територій є антропогенне навантаження, рекреаційний вплив та порушення природних оселищ. Погіршення стану природних екосистем може призвести до зменшення біорізноманіття та втрати цінних природних комплексів. Стратегія передбачає проведення екологічних просвітницьких заходів та формування екологічної культури населення.

Ризики виникнення природних пожеж. Значні площі лісів, торфовищ та заболочених територій створюють підвищений ризик виникнення природних пожеж, особливо у посушливі періоди року. Лісові та торф'яні пожежі можуть призводити до задимлення територій, погіршення якості атмосферного повітря та негативного впливу на здоров'я населення. Для зменшення ризиків Стратегія передбачає розвиток систем цивільного захисту та встановлення протипожежного обладнання.

Вплив кліматичних змін. На представлених картах NDMI простежується сезонна динаміка рівня зволоження території Городнянської громади у 2025 році (рис. 4.3.—4.6.). Незважаючи на окремі локальні ділянки з підвищеними значеннями індексу, загалом для території характерне переважання низьких та помірних значень NDMI, що свідчить про недостатній рівень вологозабезпечення.

У квітні (25.04.2025) спостерігається значна просторова неоднорідність вологості. На окремих сільськогосподарських угіддях фіксуються від'ємні або близькі до нуля значення NDMI, що може свідчити про дефіцит ґрунтової вологи на початку вегетаційного періоду.

У липні (06.07.2025) та вересні (16.09.2025) більша частина території характеризується помірними значеннями індексу, однак локально зберігаються ділянки зі зниженим рівнем вологості. Це може бути пов'язано з інтенсивним сільськогосподарським використанням території, високим випаровуванням у теплий період року та нерівномірним розподілом опадів.

Особливо показовими є результати за грудень (13.12.2025). Незважаючи на зимовий період, коли зазвичай очікується накопичення вологи, на значній частині території не спостерігається високих значень NDMI. Переважання помірних та низьких значень індексу може свідчити про збереження дефіциту вологи навіть у холодний сезон. Така ситуація потенційно вказує на недостатнє накопичення ґрунтової вологи, що може негативно впливати на стійкість агроландшафтів та формування запасів вологи для наступного вегетаційного періоду.

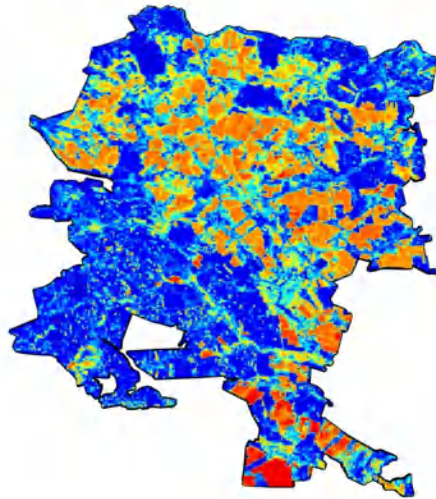
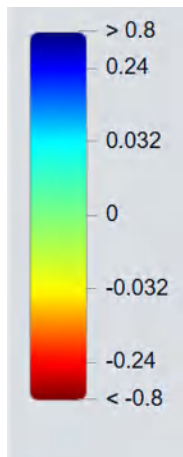

Рис. 4.3. Динаміка просторового розподілу індексу вологості NDMI на території громади за 25.04.2025 (джерело: Copernicus Browser, Sentinel-2)

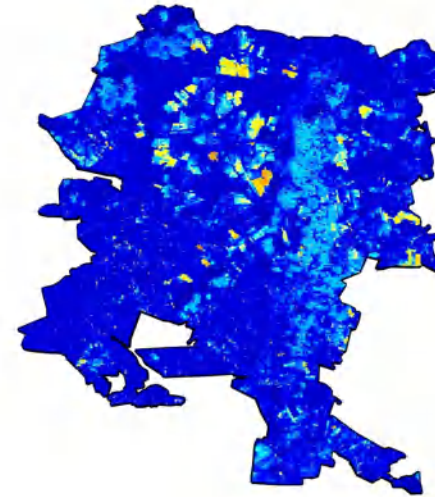

Рис. 4.4. Динаміка просторового розподілу індексу вологості NDMI на території громади за 06.07.2025 (джерело: Copernicus Browser, Sentinel-2)

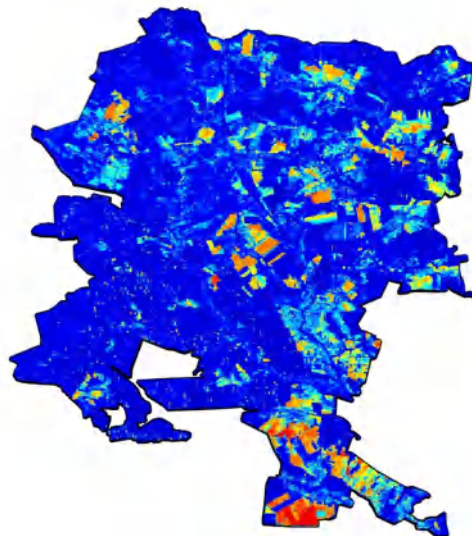

Рис. 4.5. Динаміка просторового розподілу індексу вологості NDMI на території громади за 16.09.2025 (джерело: Copernicus Browser, Sentinel-2)

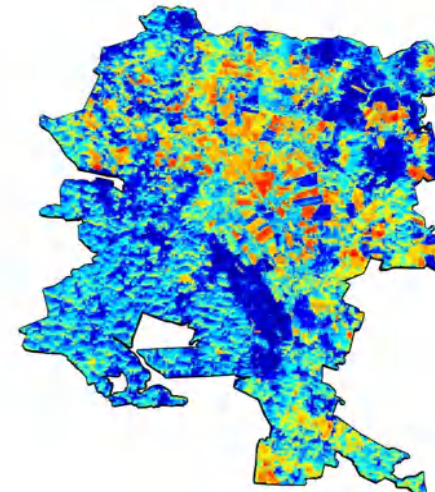

Рис. 4.6. Динаміка просторового розподілу індексу вологості NDMI на території громади за 13.12.2025 (джерело: Copernicus Browser, Sentinel-2)

Для території громади актуальними є наслідки кліматичних змін, зокрема підвищення температури повітря, збільшення тривалості посушливих періодів та зміна режиму зволоження території. Це може негативно впливати на стан природних екосистем, водних ресурсів та умови ведення сільського господарства. Стратегія передбачає реалізацію заходів із підвищення енергоефективності, встановлення сонячних електростанцій та модернізації систем енергозабезпечення.

Воєнні та безпекові ризики. Прикордонне розташування громади та сучасні умови воєнного стану створюють додаткові ризики для населення, інфраструктури та довкілля. Потенційні пошкодження інфраструктури, виникнення надзвичайних ситуацій та техногенні ризики можуть негативно впливати на екологічну безпеку громади. Для підвищення рівня безпеки Стратегія передбачає розвиток систем цивільного захисту, модернізацію систем оповіщення та будівництво протирадіаційного укриття.

Недостатній рівень енергоефективності інфраструктури. Частина об'єктів комунальної та соціальної інфраструктури громади потребує модернізації та підвищення енергоефективності. Високий рівень споживання енергоресурсів призводить до додаткових витрат та збільшення навантаження на довкілля. Для вирішення цієї проблеми Стратегія передбачає термомодернізацію будівель, реконструкцію котелень та впровадження альтернативних джерел енергії.

Недостатній рівень медичної інфраструктури. Окремі об'єкти медичної інфраструктури громади потребують капітального ремонту, модернізації та оновлення обладнання. Незадовільний технічний стан медичних закладів може впливати на якість та доступність медичних послуг для населення. Для покращення ситуації Стратегія передбачає капітальні ремонти відділень КНП «Городнянська міська лікарня», модернізацію медичного обладнання, створення інфекційного відділення та розвиток енергетичної автономності лікарні.

Недостатній рівень екологічної свідомості населення. Однією з важливих проблем є недостатній рівень екологічної культури та екологічної свідомості населення. Це може сприяти поширенню практик несанкціонованого поводження з відходами та недостатньо відповідальному використанню природних ресурсів. Для формування екологічної свідомості населення Стратегія передбачає проведення тематичних екологічних уроків, просвітницьких заходів та підвищення кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування.

Недостатній розвиток рекреаційного середовища. Частина громадських просторів, парків та рекреаційних територій громади потребує благоустрою та модернізації. Недостатній розвиток рекреаційного середовища може негативно впливати на якість життя населення та туристичну привабливість території. Стратегія передбачає благоустрій парків і скверів, розвиток спортивної інфраструктури та підтримку культурних і громадських просторів.

РОЗДІЛ 5

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» № 1264–ХІІ у статті 20⁴ визначено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

а) забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно–заповідного фонду України на відповідній території;

б) участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;

г) реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;

г) затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій лімітів використання природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);

д) видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;

д⁻¹) реалізація повноважень у сфері стратегічної екологічної оцінки відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;

е) вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697–VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562–VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354–VIII від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 214/95–ВР від 06.06.95) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 18 травня 2013 р. дозволи на спеціальне водокористування надаються не Мінприроди України, а Радою міністрів АР Крим і обласними адміністраціями (для водних ресурсів державного значення) та органами виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища АР Крим і обласними радами (для водних ресурсів місцевого значення). Водночас процедури надання таких дозволів залишилися незмінними.

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України «Про охорону

атмосферного повітря» (2707–ХІІ від 16.10.92). Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»;
- посібник з інвентаризації джерел викидів в атмосферне повітря;
- максимальні допустимі концентрації та «можливі рівні безпечного ефекту» для забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для заселених територій.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються розділом III Законом України «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560–ХІІ від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059–VIII від 23.05.2017).

Також відзначена роль місцевих органів влади у реалізації екологічних програм, що стосуються моніторингу природного середовища, видачі дозволів на використання ресурсів та управління відходами. Розділ підкреслює, що інтеграція екологічних норм у плани розвитку сприятиме досягненню сталих екологічних стандартів для громади та забезпечить раціональне використання ресурсів.

Таблиця 5.1 містить аналіз відповідності Стратегії розвитку екологічним цілям, визначеним міжнародною, національною та регіональною політикою

України. У таблиці представлені основні екологічні напрями, ключові державні документи та стратегічні ініціативи, що регулюють відповідні сфери, а також оцінка рівня відповідності заходів, передбачених у Стратегії громади, загальнодержавним екологічним пріоритетам.

Таблиця 5.1.

Відповідність проєкту Стратегії екологічним цілям національної політики

Документ	Ключові екологічні цілі	Завдання Стратегії, що розглядається	Рівень відповідності ¹
Атмосферне повітря			
Національний рівень			
Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від пересувних джерел умовно приведені до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів зменшаться зі 100% рівня 2015 р. до 70% у 2030 році Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел зменшаться зі 100% до 85% у 2030 році	2.1.3 Переведення комунальних котелень на альтернативні види палива 2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.1.6. Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель 2.4.4 Обладнання системами протипожежного захисту будівель та споруд 3.4.5. Придбання та встановлення обладнання для розширення діючої сонячної електростанції та збільшення потужності резервного джерела електроживлення з метою забезпечення сталого енергопостачання, підвищення енергонезалежності та оптимізації витрат на електроенергію КНП "Городнянська міська лікарня"	+
Міжнародний рівень			
Європейський зклений курс	Чиста, безпечна і доступна енергія	2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.1.6. Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель	+
Регіональний рівень			
Стратегія розвитку Чернігівської області	Екологічна безпека, адаптація до змін клімату	2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за	+

¹ (+) повна відповідність, (+/-) часткова відповідність, (-) невідповідність

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Документ	Ключові екологічні цілі	Завдання Стратегії, що розглядається	Рівень відповідності ¹
		адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.1.6. Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель	
Зміна клімату			
Національний рівень			
Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р «Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024 – 2026 роках».	Адаптація до зміни клімату, підвищення опірності та зниження ризиків, пов'язаних із зміною клімату.	2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.1.6. Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель	+
Міжнародний рівень			
Європейський зелений курс	Посилання кліматичній амбіції (досягнення кліматичної нейтральності)	2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.1.6. Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель	+/-
Регіональний рівень			
Стратегія розвитку Чернігівської області	Екологічна безпека, адаптація до змін клімату	2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.4.4 Обладнання системами протипожежного захисту будівель та споруд	+
Водні ресурси			
Національний рівень			
Концепція реалізації державної політики у сфері промислового забруднення, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 №402	- Зменшення скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти у 2030 р. до 5% загального обсягу скидів порівняно з 15,7% у 2015 році	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади	+
Водна стратегія України на період до 2050 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134	- Забезпечення рівноправного доступу до якісної і безпечної для здоров'я людини питної води і санітарно-профілактичних заходів	2.1.4 Модернізація локального водопостачання (колодязі загального користування, питні колонки)	+

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Документ	Ключові екологічні цілі	Завдання Стратегії, що розглядається	Рівень відповідності ¹
Міжнародний рівень			
Конвенція про охорону водно-болотних угідь (Рамсарська конвенція)	Охорона важливих водно-болотних угідь	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади	+/-
Регіональний рівень			
Стратегія розвитку Чернігівської області	Екологічна безпека, адаптація до змін клімату	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади	+/-
Земельні ресурси			
Національний рівень			
Закон України «Про охорону земель»	Забезпечення підготовки та здійснення організаційних, економічних, екологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання та охорону земель	1.2.3. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади	+/-
Міжнародний рівень			
Конвенція про охорону водно-болотних угідь (Рамсарська конвенція)	Охорона важливих водно-болотних угідь	1.2.3. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади	+/-
Регіональний рівень			
Стратегія розвитку Чернігівської області	Екологічна безпека, адаптація до змін клімату	1.2.3. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади	+
Відходи			
Національний рівень			
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820 / Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р	Визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах / зменшення захоронення біовідходів та запобігання утворенню відходів	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади 2.2.2 Закупівля для потреб комунальних підприємств спеціалізованої техніки для збору та вивезення побутового сміття, та інших потреб 2.2.5 Поетапне впровадження в населених пунктах громади системи роздільного збору сміття 2.2.6. Придбання та встановлення контейнерів для збору твердих побутових відходів на території Городнянської міської територіальної громади	+
Міжнародний рівень			
Європейська стратегія з управління відходами (Acquis ЄС – Директиви 2008/98/ЄС та інші) – в контексті Угоди про асоціацію Україна-ЄС	запобігання, підготовка до повторного використання, переробка, інше відновлення, видалення.	2.2.5 Поетапне впровадження в населених пунктах громади системи роздільного збору сміття 2.2.6. Придбання та встановлення контейнерів для збору твердих побутових відходів на території Городнянської міської територіальної громади	+

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Документ	Ключові екологічні цілі	Завдання Стратегії, що розглядається	Рівень відповідності ¹
Регіональний рівень			
Стратегія розвитку Чернігівської області	Екологічна безпека, адаптація до змін клімату	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади 2.2.2 Закупівля для потреб комунальних підприємств спеціалізованої техніки для збору та вивезення побутового сміття, та інших потреб 2.2.5 Поетапне впровадження в населених пунктах громади системи роздільного збору сміття 2.2.6. Придбання та встановлення контейнерів для збору твердих побутових відходів на території Городнянської міської територіальної громади	+
Біорізноманіття			
Національний рівень			
Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	Забезпечення збереження, відновлення та збалансованого використання рослинного світу України;	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади 2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування	+
Державна Стратегія управління лісами України до 2035 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р	збільшення площі лісів, підвищення їх стійкості та продуктивності, нарощення екологічного та ресурсного потенціалу лісів	2.2.4 Благоустрій місцевих парків та скверів як місць громадського користування	+/-
Міжнародний рівень			
Бернська конвенція (Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі)	Збереження природних середовищ та біорізноманіття	2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади 2.2.4 Благоустрій місцевих парків та скверів як місць громадського користування	+/-
Європейський зелений курс	Відновлення біорізноманіття	2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади 2.2.4 Благоустрій місцевих парків та скверів як місць громадського користування	+/-
Регіональний рівень			
Стратегія розвитку Чернігівської області	Екологічна безпека, адаптація до змін клімату	2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади	+

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Документ	Ключові екологічні цілі	Завдання Стратегії, що розглядається	Рівень відповідності ¹
		2.2.4 Благоустрій місцевих парків та скверів як місць громадського користування	
Здоров'я населення			
Національний рівень			
Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна»	Знизити на чверть передчасну смертність населення, у тому числі за рахунок упровадження інноваційних підходів до діагностики захворювань	2.3.1 Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності 2.3.2 Модернізація автоматизованої системи централізованого оповіщення населення 3.1.1 Розвиток мережі відкритих спортивних об'єктів у населених пунктах громади 3.1.3. Проведення арттерапевтичних та культурно-психологічних заходів для молоді та людей старшого віку (співочі гуртки, арттерапія, театральні студії, творчі майстер-класи тощо) 3.4.1. Модернізація медичного обладнання комунальних закладів охорони здоров'я відповідно до табеля оснащення	+
Міжнародний рівень			
Конституція Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ, 1946 р.)	Охорона здоров'я включає створення здорового середовища	2.3.1 Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності 2.3.2 Модернізація автоматизованої системи централізованого оповіщення населення 3.1.1 Розвиток мережі відкритих спортивних об'єктів у населених пунктах громади 3.1.3. Проведення арттерапевтичних та культурно-психологічних заходів для молоді та людей старшого віку (співочі гуртки, арттерапія, театральні студії, творчі майстер-класи тощо) 3.4.1. Модернізація медичного обладнання комунальних закладів охорони здоров'я відповідно до табеля оснащення	+
Регіональний рівень			
Стратегія розвитку Чернігівської області	Екологічна безпека, адаптація до змін клімату	2.3.1 Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності 2.3.2 Модернізація автоматизованої системи	+

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Документ	Ключові екологічні цілі	Завдання Стратегії, що розглядається	Рівень відповідності ¹
		централізованого оповіщення населення 3.1.1 Розвиток мережі відкритих спортивних об'єктів у населених пунктах громади 3.1.3. Проведення арттерапевтичних та культурно-психологічних заходів для молоді та людей старшого віку (співочі гуртки, арттерапія, театральні студії, творчі майстер-класи тощо) 3.4.1. Модернізація медичного обладнання комунальних закладів охорони здоров'я відповідно до табеля оснащення	

У таблиці 5.1 наведено аналіз відповідності завдань проєкту Стратегії розвитку Городнянської міської територіальної громади ключовим екологічним цілям, визначеним у міжнародних, національних та регіональних документах стратегічного планування у сфері охорони довкілля та сталого розвитку. Оцінка охоплює основні компоненти довкілля та суспільного благополуччя, зокрема атмосферне повітря, зміну клімату, водні та земельні ресурси, управління відходами, біорізноманіття і здоров'я населення.

Результати аналізу свідчать, що більшість заходів Стратегії мають повну або часткову відповідність екологічним цілям державної екологічної політики України, положенням Європейського зеленого курсу, міжнародним природоохоронним конвенціям та пріоритетам Стратегії розвитку Чернігівської області. Значна увага у Стратегії приділяється питанням енергоефективності, розвитку альтернативної енергетики, модернізації систем теплопостачання та водопостачання, ліквідації стихійних сміттєзвалищ, впровадженню системи роздільного збору відходів, а також підвищенню рівня екологічної безпеки та адаптації до змін клімату.

Крім того, проєкт Стратегії враховує необхідність збереження природних ресурсів та покращення умов проживання населення шляхом благоустрою громадських просторів, розвитку спортивної інфраструктури, модернізації закладів охорони здоров'я та проведення екологічно-освітніх заходів. Разом з тим окремі завдання мають часткову відповідність міжнародним природоохоронним цілям, що пов'язано з недостатньою деталізацією природоохоронних заходів або відсутністю прямих механізмів впливу на окремі екологічні компоненти. Загалом результати оцінки свідчать про екологічну спрямованість проєкту Стратегії та його узгодженість із принципами сталого розвитку.

РОЗДІЛ 6

ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Аналіз Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади та Плану заходів з її реалізації свідчить, що реалізація документа державного планування загалом матиме переважно позитивний вплив на стан довкілля, екологічну безпеку та умови проживання населення. Разом з тим окремі заходи можуть супроводжуватися тимчасовими локальними негативними впливами, характерними для будівельних, ремонтних та інфраструктурних робіт.

Короткострокові наслідки (1 рік). На короткостроковому етапі реалізація Стратегії може супроводжуватися тимчасовим локальним впливом на окремі компоненти довкілля внаслідок проведення будівельних, ремонтних та інфраструктурних робіт. Зокрема, під час капітального ремонту доріг, реконструкції будівель, модернізації котелень, будівництва водогону та благоустрою територій можливі:

- локальне пилове та шумове навантаження;
- тимчасове погіршення якості атмосферного повітря;
- утворення будівельних відходів;
- часткове порушення ґрунтового покриву;
- локальне збільшення транспортного навантаження.

Такі впливи матимуть тимчасовий і локальний характер та не призведуть до суттєвих незворотних змін стану довкілля.

Для здоров'я населення у короткостроковій перспективі можливі окремі тимчасові незручності, пов'язані з проведенням ремонтно-будівельних робіт. Водночас уже на початковому етапі реалізація заходів Стратегії матиме позитивний соціальний ефект за рахунок покращення умов надання медичних послуг, благоустрою громадських просторів, модернізації об'єктів соціальної інфраструктури та розвитку систем безпеки.

Середньострокові наслідки (3–5 років). У середньостроковій перспективі очікується більш виражений позитивний вплив реалізації Стратегії на стан довкілля та якість життя населення. Реалізація заходів щодо модернізації систем водопостачання, підвищення енергоефективності, встановлення сонячних електростанцій, розвитку комунальної інфраструктури та управління відходами сприятиме:

- покращенню якості питної води;
- зменшенню обсягів викидів забруднюючих речовин;
- покращенню санітарного стану територій;
- зменшенню кількості стихійних сміттєзвалищ;
- підвищенню рівня енергетичної стійкості громади.

Очікується також покращення умов функціонування закладів охорони здоров'я, освіти, культури та соціального захисту населення. Розвиток транспортної та інженерної інфраструктури сприятиме покращенню доступності послуг та підвищенню рівня безпеки населення.

У сфері довкілля середньостроковий ефект може проявлятися у поступовому покращенні санітарного стану населених пунктів, зниженні локального антропогенного навантаження та підвищенні рівня екологічної свідомості населення.

Разом з тим у разі недостатнього екологічного контролю можливі окремі ризики посилення антропогенного навантаження на земельні ресурси, природні екосистеми та рекреаційні території, зокрема внаслідок активізації господарської діяльності та розвитку інфраструктури.

Довгострокові наслідки (10–15 років). У довгостроковій перспективі реалізація Стратегії має створити передумови для формування більш екологічно збалансованої та стійкої системи розвитку громади. Очікується:

- покращення якості життєвого середовища населення;
- підвищення рівня екологічної безпеки;
- покращення стану комунальної та соціальної інфраструктури;
- зменшення енергоспоживання та підвищення енергоефективності;
- покращення санітарного стану території;
- підвищення стійкості громади до кліматичних змін.

Реалізація заходів щодо модернізації інфраструктури, розвитку альтернативної енергетики та управління відходами може сприяти зменшенню навантаження на атмосферне повітря та природні ресурси.

У довгостроковій перспективі позитивний ефект для здоров'я населення очікується внаслідок:

- покращення якості питної води;
- підвищення доступності медичних послуг;
- покращення санітарно-епідеміологічного стану території;
- розвитку безпечного та комфортного середовища проживання;
- зменшення впливу окремих факторів екологічного ризику.

Разом з тим довгострокові наслідки значною мірою залежатимуть від ефективності реалізації природоохоронних заходів, дотримання екологічних вимог під час реалізації проєктів, а також від впливу зовнішніх факторів, зокрема кліматичних змін та безпекової ситуації в регіоні.

Можливі віддалені наслідки (50–100 років). У віддаленій перспективі екологічний стан території громади значною мірою визначатиметься глобальними кліматичними змінами, демографічними процесами, змінами структури землекористування та рівнем антропогенного навантаження на природні екосистеми.

За умови реалізації принципів сталого розвитку та екологічно орієнтованого управління територією можливе:

- збереження природних екосистем та біорізноманіття;
- підвищення стійкості ландшафтів до кліматичних змін;

- покращення енергоефективності та декарбонізація інфраструктури;
- формування більш безпечного та комфортного середовища проживання населення.

Водночас за відсутності належного екологічного контролю та адаптаційних заходів можуть посилюватися ризики деградації природних екосистем, дефіциту водних ресурсів, збільшення частоти посушливих періодів і природних пожеж, що потенційно може негативно впливати як на довкілля, так і на здоров'я населення громади.

Загалом реалізація Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади не передбачає виникнення значних незворотних негативних наслідків для довкілля, однак окремі заходи можуть супроводжуватися локальними та тимчасовими негативними впливами на окремі компоненти природного середовища та умови проживання населення.

Основні потенційні негативні наслідки можуть бути пов'язані з проведенням будівельних, ремонтних та інфраструктурних робіт, реалізацією проєктів модернізації транспортної, комунальної та соціальної інфраструктури, розвитком агропромислового комплексу та рекреаційним використанням окремих територій. Такі впливи можуть проявлятися у вигляді:

- тимчасового погіршення якості атмосферного повітря внаслідок утворення пилу та роботи будівельної техніки;
- підвищення рівня шумового навантаження;
- утворення будівельних та інших відходів;
- локального порушення ґрунтового покриву;
- тимчасового збільшення транспортного навантаження;
- локального впливу на природні екосистеми та рекреаційні території.

Окремі ризики можуть виникати також для територій природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі у разі недотримання природоохоронних обмежень під час реалізації окремих інфраструктурних або рекреаційних проєктів. Потенційний негативний вплив може проявлятися у збільшенні антропогенного навантаження на природні комплекси, фрагментації природних оселищ та локальному порушенні умов існування окремих видів флори і фауни.

Водночас під час реалізації окремих проєктів та заходів, передбачених Стратегією, необхідно забезпечити дотримання вимог природоохоронного законодавства України. Зокрема, для видів планованої діяльності та об'єктів, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягають процедурі оцінки впливу на довкілля (ОВД), реалізація проєктних рішень повинна здійснюватися лише після проходження відповідної процедури ОВД та отримання висновку з оцінки впливу на довкілля у встановленому законодавством порядку. Це дозволить забезпечити належний рівень екологічної безпеки, своєчасне виявлення потенційних ризиків для довкілля та здоров'я населення, а також врахування природоохоронних обмежень під час реалізації запланованих заходів.

У сфері земельних ресурсів можливими негативними наслідками є тимчасове порушення або ущільнення ґрунтів під час проведення будівельних робіт, а також потенційне посилення антропогенного навантаження на сільськогосподарські землі внаслідок розвитку господарської діяльності.

Для населення окремі негативні впливи можуть проявлятися у вигляді тимчасового погіршення умов проживання в зонах проведення ремонтних або будівельних робіт, підвищення шумового навантаження, локального забруднення повітря та тимчасових незручностей, пов'язаних із модернізацією інфраструктури.

Водночас більшість зазначених негативних впливів матимуть локальний, короткостроковий та контрольований характер і можуть бути мінімізовані шляхом дотримання вимог природоохоронного законодавства, проведення оцінки впливу на довкілля для відповідних видів планованої діяльності, застосування екологічно безпечних технологій та здійснення належного екологічного контролю під час реалізації проєктних рішень Стратегії.

Таблиця 6.1 відображає узагальнення ймовірних наслідків для довкілля, включно зі здоров'ям населення, у межах реалізації трьох стратегічних цілей Стратегії розвитку громади. Вона структурована за компонентами навколишнього природного середовища та соціальної сфери, такими як біорізноманіття, земельні ресурси, водні ресурси, атмосферне повітря, кліматичні зміни, ландшафт, культурна спадщина, а також транскордонний вплив. Для кожної стратегічної цілі визначено типові негативні фактори, що можуть виникати внаслідок реалізації окремих заходів, і надано якісну оцінку ступеня потенційної небезпеки, виходячи з імовірності, масштабу, тривалості впливу та можливості його уникнення.

Стратегічна ціль 1. Городнянська громада – територія розвинутого підприємництва і сільського господарства

Реалізація заходів, спрямованих на розвиток підприємництва, агропромислового комплексу та індустрії гостинності, може супроводжуватися посиленням антропогенного навантаження на природне середовище. Одним із основних потенційних негативних наслідків є зростання навантаження на земельні ресурси та агроландшафти внаслідок інтенсивного використання сільськогосподарських земель, що може спричиняти локальне погіршення стану ґрунтів, зниження їх родючості та посилення ерозійних процесів.

Другим можливим негативним наслідком є збільшення навантаження на водні ресурси внаслідок розвитку аграрного виробництва та підприємницької діяльності. За відсутності належного контролю існують ризики локального забруднення поверхневих і підземних вод агрохімікатами, паливно-мастильними матеріалами або господарсько-побутовими стоками.

Третім потенційним негативним наслідком може бути локальне погіршення стану атмосферного повітря та збільшення рівня шумового навантаження у зв'язку з розвитком транспортної інфраструктури, зростанням транспортних потоків та функціонуванням виробничих об'єктів.

Стратегічна ціль 2. Городнянська громада – місце, комфортне для життя

Реалізація заходів із модернізації транспортної, комунальної та соціальної інфраструктури може супроводжуватися тимчасовими негативними впливами на довкілля. Одним із основних ризиків є локальне порушення ґрунтового покриття та утворення будівельних відходів під час проведення ремонтних і будівельних робіт.

Другим потенційним негативним наслідком є тимчасове погіршення якості атмосферного повітря та підвищення рівня шуму внаслідок роботи будівельної техніки, проведення дорожніх робіт, реконструкції інженерних мереж та модернізації об'єктів інфраструктури.

Третім можливим негативним наслідком є локальний вплив на водні ресурси та санітарний стан територій у разі неналежного поводження з будівельними відходами, порушення правил експлуатації інженерних мереж або недостатнього контролю за проведенням будівельних робіт.

Стратегічна ціль 3. Городнянська громада – простір для всебічного особистого розвитку та самореалізації

Реалізація заходів, пов'язаних із розвитком рекреаційної, спортивної та культурної інфраструктури, може супроводжуватися зростанням рекреаційного навантаження на природні території, парки, сквери та інші зелені зони громади. За відсутності належного екологічного контролю це може призводити до локального порушення природних екосистем та погіршення стану зелених насаджень.

Другим потенційним негативним наслідком є утворення додаткових побутових відходів та підвищення навантаження на систему управління відходами під час проведення масових культурних, спортивних та туристичних заходів.

Третім можливим негативним наслідком є локальне збільшення транспортного навантаження, шумового впливу та навантаження на інженерну інфраструктуру під час функціонування нових громадських просторів, спортивних об'єктів та рекреаційних зон.

Загалом зазначені потенційні негативні наслідки матимуть переважно локальний, тимчасовий та контрольований характер і можуть бути мінімізовані шляхом дотримання природоохоронного законодавства, проведення оцінки впливу на довкілля для відповідних видів діяльності, застосування екологічно безпечних технологій та здійснення належного екологічного контролю під час реалізації заходів Стратегії. Оцінка виконана з урахуванням імовірного характеру впливів та їх масштабу. Частина впливів віднесена до категорії помірних або тимчасових і може бути зменшена при належному проєктному та екологічному супроводі. У тих випадках, де існує невизначеність, позначено, що рівень впливу «не може бути оцінений з певністю» – що відповідає міжнародним практикам застосування принципу обережності. Таблиця 6.1 є основою для формулювання рекомендацій щодо уникнення та пом'якшення можливих екологічних ризиків.

Таблиця 6.1

Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення від реалізації Стратегії

Стратегічна ціль	Опис факторів впливу	Біорізноманіття (у т.ч. Смарагдова мережа)		Земельні ресурси та ґрунти	Клімат	Атмосферне повітря	Водні ресурси	Матеріальні активи	Культурна спадщина	Природоохоронні території	Здоров'я населення	Транскордонні наслідки
		Флора	Фауна									
Городнянська громада – територія розвинутого підприємництва і сільського господарства	Розвиток агропромислового комплексу може призводити до посилення антропогенного навантаження на земельні ресурси та погіршення стану ґрунтів. Розширення господарської діяльності може спричиняти локальне збільшення навантаження на поверхневі та підземні води. Зростання транспортної активності та виробничої діяльності може супроводжуватися збільшенням викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та підвищенням шумового навантаження.											
Городнянська громада – місце, комфортне для життя	Проведення будівельних та ремонтних робіт може призводити до тимчасового порушення ґрунтового покриву та утворення будівельних відходів. Модернізація транспортної та комунальної інфраструктури може супроводжуватися локальним пиловим і шумовим навантаженням. Реалізація інфраструктурних проєктів може створювати тимчасовий ризик локального											

ЗВІТ CEO Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

Стратегічна ціль	Опис факторів впливу	Біорізноманіття (у т.ч. Смарагдова мережа)		Земельні ресурси та ґрунти	Клімат	Атмосферне повітря	Водні ресурси	Матеріальні активи	Культурна спадщина	Природоохоронні території	Здоров'я населення	Транс-кордонні наслідки
	впливу на водні ресурси та санітарний стан територій.											
Городнянська громада – простір для всебічного особистого розвитку та самореалізації	Розвиток рекреаційної та туристичної інфраструктури може призводити до збільшення рекреаційного навантаження на природні території та зелені насадження. Проведення культурних, спортивних та масових заходів може супроводжуватися збільшенням обсягів утворення побутових відходів. Функціонування нових громадських просторів та рекреаційних зон може спричиняти локальне збільшення транспортного навантаження та рівня шуму.										?	

	Ймовірні значні негативні наслідки		Помірні негативні наслідки		Відсутність негативних наслідків або позитивні наслідки	?	Значення впливу не може бути оцінено з певністю
--	------------------------------------	--	----------------------------	--	---	---	---

РОЗДІЛ 7

ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

З метою запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків реалізації Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади було проведено аналіз заходів, передбачених Планом заходів з її реалізації, щодо їх відповідності основним екологічним викликам території. Аналіз здійснювався за основними компонентами довкілля, зокрема біорізноманіттю, земельними та водними ресурсами, атмосферним повітрям, ландшафтами, системою управління відходами, а також за аспектами зміни клімату та здоров'я населення.

У процесі аналізу визначено, що Стратегія містить низку заходів, які прямо або опосередковано спрямовані на зменшення антропогенного навантаження на довкілля, підвищення рівня екологічної безпеки та покращення умов проживання населення. Найбільш повно у Стратегії представлені заходи у сферах управління відходами, модернізації комунальної інфраструктури, розвитку альтернативної енергетики, покращення водопостачання, енергоефективності та розвитку систем громадської безпеки.

Разом з тим окремі компоненти довкілля, зокрема питання охорони біорізноманіття, адаптації до змін клімату, збереження природного водного режиму та охорони ландшафтів, у подальших редакціях Стратегії можуть потребувати більш детального врахування та розширення переліку спеціалізованих природоохоронних заходів.

Перелік заходів, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків реалізації Стратегії, наведено у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків

Складові довкілля, в тому числі здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків передбачені Стратегією
Біорізноманіття у т.ч для територій природно-заповідного фонду та елементів Смарагдової мережі	2.2.4 Благоустрій місцевих парків та скверів як місць громадського користування 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади 2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування 2.4.4 Обладнання системами протипожежного захисту будівель та споруд
Земельні ресурси	1.2.3. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади
Надра	1.2.3. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади

Складові довкілля, в тому числі здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків передбачені Стратегією
Атмосферне повітря	2.1.2 Капітальний ремонт мережі комунальних доріг (в т.ч. супутньої транспортної інфраструктури : тротуари, зупинки тощо) 2.1.3 Переведення комунальних котелень на альтернативні види палива 2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.1.6. Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель 2.4.4 Обладнання системами протипожежного захисту будівель та споруд 3.4.5. Придбання та встановлення обладнання для розширення діючої сонячної електростанції та збільшення потужності резервного джерела електроживлення з метою забезпечення сталого енергопостачання, підвищення енергонезалежності та оптимізації витрат на електроенергію КНП "Городнянська міська лікарня"
Водні ресурси	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади 2.1.1 «Будівництво I черги водогону м. Городня - с. Вокзал-Городня Чернігівського району, Чернігівської області» 2.1.4 Модернізація локального водопостачання (колодязі загального користування, питні колонки) 2.2.3 Проведення на постійній основі в дитсадках та школах громади тематичних уроків екологічного спрямування
Ландшафт	1.2.3. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель комунальної власності 2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади
Здоров'я населення	2.3.1 Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності 2.3.2 Модернізація автоматизованої системи централізованого оповіщення населення 3.1.1 Розвиток мережі відкритих спортивних об'єктів у населених пунктах громади 3.1.3. Проведення арттерапевтичних та культурно-психологічних заходів для молоді та людей старшого віку (співочі гуртки, арттерапія, театральні студії, творчі майстер-класи тощо) 3.4.1. Модернізація медичного обладнання комунальних закладів охорони здоров'я відповідно до табеля оснащення 3.4.2 Капітальний ремонт операційного блоку загально-хірургічного відділення з гінекологічними ліжками та ліжками патології вагітності будівлі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.3 Капітальний ремонт покрівлі будівлі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.4. Капітальний ремонт частини приміщень хірургічного відділення будівлі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.6. Капітальний ремонт приміщень терапевтичного відділення КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.7. Капітальний ремонт приміщень неврологічного відділення будівлі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.8. Капітальний ремонт приміщень хірургічного відділення будівлі КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.9. Капітальний ремонт будівлі громадського будинку для облаштування інфекційного відділення в складі КНП "Городнянська

Складові довкілля, в тому числі здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків передбачені Стратегією
	міська лікарня" 3.4.10. Капітальний ремонт будинку під адміністративний корпус КНП "Городнянська міська лікарня" 3.4.11. Будівництво протирадіаційного укриття КНП "Городнянська міська лікарня"
Відходи	2.2.1 Ліквідація стихійних сміттєзвалищ на території громади 2.2.2 Закупівля для потреб комунальних підприємств спеціалізованої техніки для збору та вивезення побутового сміття, та інших потреб 2.2.5 Поетапне впровадження в населених пунктах громади системи роздільного збору сміття 2.2.6. Придбання та встановлення контейнерів для збору твердих побутових відходів на території Городнянської міської територіальної громади
Зміна клімату	2.1.3 Переведення комунальних котелень на альтернативні види палива 2.1.5. «Реконструкція блочно-модульної котельні на твердому паливі потужністю 1,6 МВт за адресою вул. Троїцька, буд. 10, м. Городня, Чернігівського району, Чернігівської області, шляхом переобладнання для використання альтернативних видів палива» 2.1.6. Встановлення СЕС для забезпечення потреб громадських будівель 2.4.4 Обладнання системами протипожежного захисту будівель та споруд 3.4.5. Придбання та встановлення обладнання для розширення діючої сонячної електростанції та збільшення потужності резервного джерела електроживлення з метою забезпечення сталого енергопостачання, підвищення енергонезалежності та оптимізації витрат на електроенергію КНП "Городнянська міська лікарня"

Таблиця 7.1 демонструє, що у Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади передбачено низку заходів, спрямованих на запобігання, зменшення та пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення. Найбільш повно у Стратегії охоплені питання розвитку системи управління відходами, підвищення енергоефективності, модернізації комунальної та медичної інфраструктури, покращення водопостачання, забезпечення громадської безпеки та розвитку альтернативної енергетики. Значна частина заходів має комплексний характер і спрямована одночасно на покращення екологічного стану території, підвищення рівня безпеки населення та покращення якості життя у громаді.

Позитивним аспектом є те, що у Стратегії передбачені заходи, які безпосередньо або опосередковано сприяють зменшенню негативного впливу на атмосферне повітря, водні ресурси та здоров'я населення, зокрема переведення котелень на альтернативні види палива, встановлення сонячних електростанцій, модернізація медичних закладів, ліквідація стихійних сміттєзвалищ та розвиток системи роздільного збору відходів. Важливим елементом є також включення заходів екологічної просвіти та підвищення рівня цивільного захисту населення.

Разом з тим аналіз таблиці свідчить, що окремі екологічні аспекти у Стратегії охоплені менш детально та можуть потребувати додаткового врахування у подальших редакціях або під час реалізації Плану заходів.

Зокрема, для сфери біорізноманіття та територій природно-заповідного фонду основний акцент зроблено переважно на благоустрої територій та екологічній просвіті, тоді як окремі спеціалізовані заходи щодо охорони природних оселищ, моніторингу стану біорізноманіття або адаптації природних екосистем до кліматичних змін у Стратегії представлені обмежено.

У сфері водних ресурсів основна увага приділена розвитку систем водопостачання, однак у подальших версіях Стратегії доцільно було б додатково врахувати заходи щодо охорони поверхневих водних об'єктів, збереження природного водного режиму, управління дощовими стоками та адаптації водного господарства до змін клімату.

Для земельних ресурсів та ландшафтів Стратегія містить окремі заходи щодо інвентаризації земель і ліквідації сміттєзвалищ, проте у перспективі бажано посилити увагу до питань охорони ґрунтів, запобігання деградації земель, збереження природних ландшафтів та впровадження екологічно збалансованих підходів до землекористування.

У сфері зміни клімату Стратегія містить низку важливих заходів щодо енергоефективності та розвитку альтернативної енергетики, однак у подальшому доцільним може бути більш комплексне врахування питань кліматичної адаптації, зокрема заходів щодо зменшення ризиків посух, збереження водно-болотних екосистем, підвищення стійкості природних територій та розвитку систем моніторингу кліматичних ризиків.

Передбачені Стратегією заходи створюють основу для мінімізації потенційних негативних впливів на довкілля та здоров'я населення, однак окремі екологічні аспекти у подальших редакціях документа або під час реалізації проєктів можуть потребувати більш детального врахування та розширення переліку природоохоронних заходів.

Загалом, запропоновані заходи є важливим кроком до сталого майбутнього громади, але їх ефективність значною мірою залежатиме від належного планування, виконання та моніторингу реалізації.

Серед іншого необхідно враховувати необхідність забезпечення збереження у довгостроковій перспективі природних оселищ та видів природної фауни і флори, що підлягають особливій охороні в Європі та вказані у стандартних формах даних територій Смарагдової мережі, що розміщені на офіційному сайті Ради Європи: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-viewer>

РОЗДІЛ 8

ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

З метою оцінки можливих наслідків реалізації документа державного планування було розглянуто три базові сценарії розвитку території Городнянської міської територіальної громади: нульовий, адаптивний та оптимістичний. Аналіз сценаріїв дозволяє оцінити можливі тенденції зміни стану довкілля, рівня екологічної безпеки, розвитку інфраструктури та умов проживання населення залежно від рівня реалізації заходів, передбачених Стратегією сталого розвитку громади.

1. Нульовий сценарій (відсутність реалізації Стратегії)

Нульовий сценарій передбачає відсутність реалізації Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади та Плану заходів з її реалізації. За такого сценарію розвиток території відбуватиметься без системного стратегічного планування, а вирішення екологічних, інфраструктурних та соціально-економічних проблем матиме фрагментарний характер.

У разі реалізації нульового сценарію існує висока ймовірність збереження або поступового погіршення наявних екологічних проблем, зокрема:

- збереження проблеми стихійних сміттєзвалищ;
- подальшого фізичного зносу інженерної та комунальної інфраструктури;
- недостатнього рівня розвитку систем водопостачання;
- погіршення стану окремих ділянок транспортної інфраструктури;
- недостатнього рівня енергоефективності будівель;
- посилення ризиків деградації природних екосистем та ландшафтів.

Відсутність реалізації заходів із розвитку альтернативної енергетики, модернізації котелень та підвищення енергоефективності може негативно впливати на якість атмосферного повітря та рівень енергетичної стійкості громади. Крім того, за нульового сценарію громада матиме нижчу спроможність адаптуватися до наслідків кліматичних змін, безпекових викликів та сучасних екологічних ризиків.

Для населення нульовий сценарій може супроводжуватися збереженням існуючих проблем у сфері медичної інфраструктури, громадської безпеки, благоустрою та якості життєвого середовища.

2. Оптимістичний сценарій (повна реалізація Стратегії)

Оптимістичний сценарій передбачає повну реалізацію Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади та всіх основних заходів Плану її реалізації. За такого сценарію очікується комплексний позитивний вплив на стан довкілля, рівень екологічної безпеки, інфраструктурний розвиток та якість життя населення.

Реалізація оптимістичного сценарію сприятиме:

- модернізації комунальної та транспортної інфраструктури;
- покращенню систем водопостачання;
- розвитку системи управління відходами;
- підвищенню рівня енергоефективності;
- розвитку альтернативної енергетики;
- покращенню санітарного стану територій;
- підвищенню рівня медичної та громадської безпеки;
- розвитку рекреаційного та туристичного потенціалу громади.

У сфері довкілля очікується зменшення локального антропогенного навантаження, покращення санітарного стану населених пунктів, скорочення обсягів несанкціонованого розміщення відходів, підвищення енергетичної стійкості та покращення якості життєвого середовища населення.

Реалізація заходів з енергоефективності, розвитку сонячної енергетики та модернізації котелень сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин та підвищенню адаптаційної спроможності громади до змін клімату.

Для населення оптимістичний сценарій забезпечить покращення умов проживання, підвищення якості медичних послуг, розвиток безпечного громадського середовища, модернізацію соціальної інфраструктури та загальне підвищення рівня екологічного комфорту.

Саме оптимістичний сценарій є найбільш сприятливим варіантом розвитку громади, оскільки забезпечує комплексне вирішення екологічних, інфраструктурних та соціальних проблем, створює передумови для сталого розвитку території та дозволяє мінімізувати потенційні екологічні ризики у довгостроковій перспективі.

3. Адаптивний сценарій (часткова реалізація Стратегії)

Адаптивний сценарій передбачає часткову реалізацію заходів Стратегії залежно від фінансових можливостей громади, рівня залучення інвестицій, безпекової ситуації та доступності зовнішньої підтримки.

За такого сценарію окремі позитивні зміни у сфері інфраструктури, енергоефективності, благоустрою та управління відходами можуть бути досягнуті, однак реалізація заходів матиме нерівномірний характер. У першу чергу можуть реалізовуватися найбільш пріоритетні або фінансово доступні проєкти, тоді як частина довгострокових заходів може бути відкладена.

Адаптивний сценарій дозволить частково покращити стан окремих компонентів довкілля та соціальної інфраструктури, однак не забезпечить повною мірою досягнення стратегічних цілей громади. Частина екологічних проблем, зокрема у сфері поводження з відходами, модернізації інженерної інфраструктури, адаптації до кліматичних змін та розвитку природоохоронних заходів, може залишатися актуальною.

Для населення адаптивний сценарій означатиме часткове покращення умов проживання та безпеки, однак рівень позитивних змін буде нижчим порівняно з оптимістичним сценарієм через неповну реалізацію запланованих заходів. У

таблиці 8.1. представлено порівняльну характеристику трьох альтернатив реалізації Стратегії розвитку громади – нульової, запропонованої у проєкті Стратегії та адаптивної, з описом їх змісту, переваг, недоліків і обґрунтуванням вибору.

Таблиця 8.1

**Альтернативи, що розглядалися, та обґрунтування обраної
альтернативи**

№	Альтернатива	Ключові складові-переваги	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1	Нульовий сценарій (відсутність реалізації Стратегії)	Відсутність реалізації стратегічних та операційних цілей, мінімальні фінансові витрати у короткостроковій перспективі	Переваги: відсутність необхідності значних капіталовкладень у реалізацію заходів. Недоліки: збереження або погіршення екологічних проблем, зношеність інфраструктури, недостатній рівень енергоефективності, низька адаптація до кліматичних та безпекових викликів, погіршення умов проживання населення	Не є оптимальним варіантом, оскільки не забезпечує досягнення стратегічних цілей розвитку громади та не сприяє вирішенню існуючих екологічних, інфраструктурних і соціальних проблем
2	Адаптивний сценарій (часткова реалізація Стратегії)	Реалізація окремих найбільш пріоритетних або фінансово доступних заходів	Переваги: можливість часткового покращення інфраструктури, систем водопостачання, благоустрою та енергоефективності навіть в умовах обмеженого фінансування. Недоліки: нерівномірна реалізація заходів, збереження частини екологічних проблем, неповне досягнення стратегічних цілей громади	Може розглядатися як проміжний варіант в умовах обмежених ресурсів, однак не забезпечує комплексного позитивного ефекту для довкілля та населення
3	Оптимістичний сценарій (повна реалізація Стратегії)	Комплексна реалізація всіх заходів та проєктів Стратегії і Плану заходів	Переваги: покращення стану довкілля, розвиток інженерної та соціальної інфраструктури, підвищення енергоефективності, розвиток системи управління відходами, покращення якості питної води, підвищення рівня медичної та громадської безпеки, покращення умов проживання населення. Недоліки: потреба у значних фінансових ресурсах та необхідність забезпечення ефективного управління реалізацією заходів	Є найбільш оптимальним варіантом розвитку громади, оскільки забезпечує комплексне вирішення екологічних, інфраструктурних та соціальних проблем, сприяє підвищенню якості життя населення та відповідає принципам сталого розвитку

Аналіз здійснювався на основі вивчення тексту Стратегії, Плану заходів, відповідної містобудівної, екологічної, демографічної та статистичної інформації, супутникових знімків, а також доповідей про стан довкілля в Чернігівській області.

Процес включав:

- ✓ ідентифікацію потенційних впливів на компоненти довкілля;
- ✓ визначення найбільш уразливих територій та ресурсів;
- ✓ розроблення рекомендацій для зменшення або уникнення негативного впливу;
- ✓ оцінку узгодженості цілей Стратегії з чинними екологічними політиками;
- ✓ визначення системи моніторингу.

Ускладнення. У ході SEO було виявлено низку обмежень, зокрема:

- ✓ недостатність детальної просторової інформації про природоохоронні території та стан окремих екосистем на рівні громади;
- ✓ відсутність локальних індикаторів моніторингу стану довкілля, які дозволили б оцінити ефективність заходів у динаміці;
- ✓ обмеженість технічних засобів та ресурсів для моделювання кумулятивних впливів, зокрема у сферах впливу на ґрунти, кліматичні ризики та біорізноманіття.

Зокрема, як зазначено в доповіді про стан навколишнього природного середовища Чернігівської області у 2024, На підставі Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення мають право не подавати статистичну та фінансову звітність. Тому, деякі статистичні дані щодо діяльності суб'єктів господарювання у сфері природокористування наведені за 2021-2022 роки або відсутні. Враховуючі зазначене, частина респондентів скористалася правом і не в повному обсязі подавала до органів державної статистики статистичні звіти, що негативно вплинуло на репрезентативність статистичних даних та не уможливило формування повної та об'єктивної статистичної інформації.

Незважаючи на ці складнощі, оцінку було здійснено на основі наявних даних та з урахуванням принципу обережності.

РОЗДІЛ 9

ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Стратегії, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» громада у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, *вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки* та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення» визначає основні вимоги організації та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, громада визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;
- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;
- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Екологічні індикатори для моніторингу виконання Стратегії наведено в таблиці 9.1.

Таблиця 9.1.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

№	Компонент моніторингу	Показник моніторингу	Одиниця виміру	Періодичність	Джерело інформації	Відповідальний	Дії у разі виявлення негативних наслідків
1	Атмосферне повітря	Обсяги викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел	т/рік	1 раз на рік	Екологічний паспорт, статистична звітність, дані підприємств	Виконавчий комітет, профільні структурні підрозділи	Аналіз джерел викидів, посилення контролю, коригування заходів з енергоефективності
2	Атмосферне повітря	Кількість реалізованих заходів з енергоефективності, СЕС та альтернативного палива	од.	1 раз на рік	Звіти про виконання Плану заходів	Виконавчий комітет, балансоутримувачі об'єктів	Прискорення реалізації заходів з модернізації котелень та встановлення СЕС
3	Водні ресурси	Кількість населення, забезпеченого якісним централізованим водопостачанням	осіб / домогосподарств	1 раз на рік	Звіти КП, акти виконаних робіт	Виконавчий комітет, комунальні підприємства	Коригування проєктів водопостачання, посилення контролю якості води
4	Водні ресурси	Кількість модернізованих локальних джерел водопостачання	од.	1 раз на рік	Звіти відповідальних виконавців	Виконавчий комітет, КП	Додаткове обстеження колодязів і колонок, планування ремонтів
5	Відходи	Кількість ліквідованих стихійних сміттєзвалищ	од.	Щороку	Акти обстеження, фотофіксація, звіти КП	Виконавчий комітет, КП	Повторне обстеження територій, посилення контролю, інформаційна робота з населенням
6	Відходи	Кількість встановлених контейнерів для ТПВ	од.	1 раз на рік	Звіти КП, акти закупівлі	Виконавчий комітет, КП	Додаткове встановлення контейнерів, перегляд маршрутів збору відходів
7	Відходи	Охоплення населених пунктів системою	% / кількість населених	1 раз на рік	Звіти КП, дані громади	Виконавчий комітет, КП	Розширення мережі роздільного збору,

ЗВІТ CEO Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

№	Компонент моніторингу	Показник моніторингу	Одиниця виміру	Періодичність	Джерело інформації	Відповідальний	Дії у разі виявлення негативних наслідків
		роздільного збору відходів	пунктів				інформаційні кампанії
8	Земельні ресурси	Площа земель, щодо яких проведено інвентаризацію	га	1 раз на рік	Документація із землеустрою	Виконавчий комітет, землевпорядна служба	Актуалізація земельної документації, уточнення режимів використання земель
9	Ґрунти	Кількість випадків локального засмічення або забруднення земель	од.	Щороку	Акти обстеження територій	Виконавчий комітет, КП	Ліквідація забруднення, контроль за повторним засміченням
10	Біорізноманіття, ПЗФ, Смарагдова мережа	Випадки порушення режиму охорони територій ПЗФ або природних територій	од.	1 раз на рік	Дані громади, природоохоронних органів, звернення громадян	Виконавчий комітет, Департамент екології, землекористувачі	Обмеження діяльності, додаткові обстеження, інформування відповідних органів
11	Біорізноманіття	Кількість проведених екологічних освітніх заходів	од.	1 раз на рік	Звіти закладів освіти	Відділ освіти, заклади освіти	Розширення екопросвітницької роботи
12	Ландшафти та рекреаційні території	Кількість благоустроєних парків, скверів і громадських просторів	од.	1 раз на рік	Акти виконаних робіт, фотофіксація	Виконавчий комітет, КП	Коригування заходів благоустрою з урахуванням природоохоронних вимог
13	Зміна клімату	Кількість встановлених об'єктів альтернативної енергетики	од. / кВт	1 раз на рік	Звіти про виконання Плану заходів, енергетичні паспорти	Виконавчий комітет, балансоутримувачі	Розширення заходів з енергоефективності та ВДЕ
14	Енергоспоживання	Споживання енергоресурсів комунальними будівлями	кВт·год / Гкал / м³ газу	1 раз на рік	Дані комунальних установ, енергомоніторинг	Балансоутримувачі, виконавчий комітет	Проведення енергоаудиту, додаткові заходи термомодернізації
15	Здоров'я населення	Рівень захворюваності на хвороби органів дихання	випадків на 100 тис. населення	1 раз на рік	Дані закладів охорони здоров'я, профілі	Заклади охорони здоров'я, виконавчий комітет	Аналіз зв'язку з якістю повітря, профілактичні заходи

ЗВІТ СЕО Стратегії сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019-2027 роки та плану заходів з її реалізації

№	Компонент моніторингу	Показник моніторингу	Одиниця виміру	Періодичність	Джерело інформації	Відповідальний	Дії у разі виявлення негативних наслідків
					громадського здоров'я		
16	Здоров'я населення	Рівень інфекційної захворюваності, зокрема ГРВІ, грип, кишкові інфекції	випадків на 100 тис. населення	1 раз на рік	Центр громадського здоров'я, медична статистика	Заклади охорони здоров'я	Посилення профілактики, інформування населення
17	Медична інфраструктура	Кількість реалізованих заходів з ремонту та модернізації КНП «Городнянська міська лікарня»	од.	1 раз на рік	Акти виконаних робіт, звіти КНП	КНП «Городнянська міська лікарня», виконавчий комітет	Коригування графіка ремонтів, забезпечення належних умов надання медичних послуг
18	Безпека населення	Кількість створених або модернізованих захисних споруд / укриттів	од.	1 раз на рік	Звіти відповідальних виконавців	Виконавчий комітет, служби цивільного захисту	Актуалізація планів цивільного захисту
19	Транспортна інфраструктура	Протяжність відремонтованих доріг, тротуарів та зупинок	км / од.	1 раз на рік	Акти виконаних робіт	Виконавчий комітет, підрядні організації	Додатковий контроль якості робіт, мінімізація пилу й шуму
20	Екологічне управління	Наявність щорічного звіту про моніторинг наслідків виконання Стратегії	так/ні	Щороку	Офіційний вебсайт громади, звіт про моніторинг	Замовник ДДП / виконавчий комітет	Оприлюднення результатів, коригування заходів у разі виявлення негативних наслідків

Перш за все, реалізація стратегії розвитку громади потребує систематичного моніторингу її впливу на довкілля та здоров'я населення. Метою такого моніторингу є не лише відстеження змін, але й оперативне усунення несприятливих наслідків. Це дозволяє зберегти екологічну безпеку та сприяти сталому розвитку громади, забезпечуючи баланс між економічним зростанням та захистом навколишнього середовища.

Система моніторингу включає визначення кількісних та якісних показників стану довкілля, які відображають основні аспекти екологічного стану громади. Періодичність вимірювань і методи оцінки розроблені таким чином, щоб моніторинг був ефективним і своєчасним. Серед показників, що підлягають відстеженню, є рівень забруднення повітря, стан водних ресурсів, рівень озеленення, лісистість, стан ґрунтів і рівень захворюваності населення. Такий підхід забезпечує всебічну оцінку впливу стратегії на довкілля.

Законодавча база України зобов'язує громади щорічно публікувати результати моніторингу та вносити їх до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки. У разі виявлення негативних наслідків, що не були передбачені стратегією, повинні вживатися відповідні заходи для їх пом'якшення.

Також при реалізації Стратегії необхідно враховувати:

- формування, збереження та раціональне, невиснажливе використання екологічної мережі, яке регулюється Законом України «Про екологічну мережу України» (відповідно до пункту 4 статті 15 Закону України «Про екологічну мережу» регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності;

- при реалізації планованої діяльності забезпечується виконання вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;

- розміщення і будівництво об'єктів здійснюється відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 24.06.1996 за №379/1404 (далі - ДСП № 173).

Резюме нетехнічного характеру

1) Стратегія розвитку Стратегія сталого розвитку Городнянської міської територіальної громади на 2019–2027 роки та План заходів з її реалізації спрямовані на комплексний розвиток громади шляхом посилення економічного потенціалу, модернізації інфраструктури, впровадження енергоефективних технологій та забезпечення гідного рівня життя мешканців. Документ узгоджено з Державною стратегією регіонального розвитку, обласними програмами та іншими документами державного планування.

2) Поточний стан довкілля громади свідчить про наявність як природного потенціалу, так і можливих екологічних загроз, серед яких: забруднення атмосферного повітря, накопичення побутових відходів, наслідків зміни клімату. Відсутність затвердженої стратегії розвитку може призвести до посилення деградаційних процесів, нераціонального землекористування та зростання ризиків для здоров'я населення.

3) Впровадження заходів Стратегії матиме як позитивні, так і потенційно негативні наслідки. До позитивних належать підвищення енергоефективності, розвиток інженерної інфраструктури, управління відходами, розвиток туризму. Негативні впливи очікуються переважно на етапі реалізації будівельних проєктів і стосуються шуму, пилу, локальних забруднень, тимчасових змін у землекористуванні. Вони мають локальний та тимчасовий характер.

4) Серед екологічних проблем, що потребують вирішення в рамках Стратегії, визначено: забруднення атмосферного повітря, неефективне поводження з відходами, незадовільний стан транспортної інфраструктури, Ризики погіршення якості питної води, вплив змін клімату, а також наслідки воєнних дій. Для кожної проблеми запропоновано адаптаційні та відновлювальні заходи.

5) У документі враховано екологічні зобов'язання України, зокрема ті, що стосуються охорони повітря, водних ресурсів, збереження біорізноманіття, управління відходами та кліматичної адаптації. Стратегія узгоджена з міжнародними ініціативами, такими як Європейський зелений курс, а також з діючими нормативно-правовими актами національного рівня.

6) За результатами оцінки, реалізація Стратегії за умов дотримання екологічних норм матиме переважно позитивні довгострокові наслідки. Це зокрема модернізація інфраструктури, підвищення якості послуг, зменшення впливу на довкілля, підвищення екологічної свідомості населення та покращення стану здоров'я мешканців. Водночас необхідно уникати ущільнення забудови, фрагментації природних територій і забезпечувати громадський контроль.

7) Стратегія передбачає конкретні заходи з мінімізації негативних впливів: впровадження систем управління відходами, реконструкцію водної інфраструктури, впровадження практик енергоефективності. Такі кроки сприятимуть зниженню навантаження на екосистеми та покращенню добробуту населення.

8) В межах оцінки було розглянуто три сценарії реалізації: нульовий (без реалізації), оптимістичний (повна реалізація), адаптивний (реалізація з урахуванням ресурсних обмежень). Найбільш реалістичним визнано оптимістичний підхід. При цьому під час проведення СЕО виникали обмеження, зокрема дефіцит даних, відсутність сучасного моніторингу стану довкілля та наслідки воєнного стану в країні.

9) Стратегічна екологічна оцінка передбачає систему моніторингу, що включає оцінку стану повітря, вод, ґрунтів, кількості відходів, а також показників здоров'я населення. Моніторинг дасть змогу здійснювати коригування реалізації стратегії та своєчасно реагувати на екологічні виклики з метою досягнення збалансованого розвитку громади.

Список використаних джерел

- Закон України "Про стратегічну екологічну оцінку". URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>
- Методичні рекомендації щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації. Затверджені Наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 18 жовтня 2023 року № 705. URL: <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>
- Городнянська міська рада. Офіційний сайт громади URL: <https://gormr.gov.ua/komunalnyky-gorodnyanskoyi-miskoyi-rady-rozchystyly-ta-pryvely-do-ladu-pasportyzovane-smittyezvalyshhe-u-butivtsi/>
- Щорічна доповідь про стан навколишнього природного середовища Чернігівської області у 2024 році. *Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації*. URL <https://eco.cg.gov.ua/index.php?id=15801&tp=1&pg>
- Екологічний паспорт Чернігівської області за 2024 році. *Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації*. URL <https://eco.cg.gov.ua/index.php?id=15800&tp=1&pg=>
- Інформаційна довідка. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-03/den-vody.pdf>.
- Громадське здоров'я України: Профілі захворюваності. *Центр громадського здоров'я України* URL: <https://phc.org.ua/regionalni-sistemi-gromadskogo-zdorovya/gromadske-zdorovya-ukraini-profil-regioniv>
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
- Аналітичний звіт «Базове дослідження стану та напрямів розвитку екологічної політики України та перспектив посилення участі організацій громадянського суспільства у розробці та впровадженні політик, дружніх до довкілля». Київ, 2019. 117 с. URL: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2019/12/baseline-research_report_publishing-dec-2019.pdf.
- Концепція реалізації державної політики у сфері промислового забруднення, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 №402 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/402-2019-%D1%80#Text>
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
- Аналіз впливу кліматичних змін на водні ресурси України. За даними сайту Екодія URL: <https://ecoaction.org.ua/vodnist.html>
- Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2016-%D1%80#Text>

Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80#Text>

Аналіз впливу кліматичних змін на водні ресурси України (повний звіт за результатами проекту). / Сніжко С., Шевченко О., Дідовець Ю. // Центр екологічних ініціатив «Екодія», 2021, 68 с. URL: <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/analiz-vplyvu-vodni-resursy-full.pdf>

Закон України «Про охорону земель» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>

Тимчук К. Вплив агровиробництва на екосистеми та здоров'я людей. Буковинський державний медичний університет URL: <http://surl.li/oilzb>

Закон України «Онови законодавства України про охорону здоров'я» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

Степанчук О.Ю., Мельник-Шамрай В.В. вплив сільського господарства на довкілля URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/40-1.pdf>

Як війна впливає на природу України та чому збереження й відновлення природних екосистем є важливим у повоєнному відновленні. За даними сайту Екодія <https://ecoaction.org.ua/iak-vijna-vplyvaie-na-prirodu.html>

Райцен Є.О. Степанчук О.В., Степанчук І.М. Екологічні фактори і транспортно-планвальні характеристики міста URL: <http://surl.li/oilvw>

Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи. №1-2 (187-188) 2022. URL: https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf

Hansjoerg P. Kunc, Rouven Schmidt. The effects of anthropogenic noise on animals: a meta-analysis. <https://doi.org/10.1098/rsbl.2019.0649>